

NOVI tednik

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO,
SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

SREČNO V LETO 1980!

To so naše želje v uredništvu vsem našim sodelavcem, v prvi vrsti pa seveda vam, drage bralke in bralci. Vsem, ki ste v tem letu z nami vztrajali, z nami sodelovali. Ob koncu letošnjega leta nismo kupovali čestitk in jih pošiljali na posamezne naslove. Odločili smo se, da bomo denar, ki bi ga porabili za to prijetno, a vendar reprezentančno dejanje, namenili v humanitarne namene. Z željo, da bi drug drugega za letošnje leto ohranili v lepem spominu in to potrdili tudi s sodelovanjem v novem obdobju, vas pozdravljamo in želimo vse najboljše v letu 1980!

UREDNIŠTVO

»ŠARŽA« JEKLARJA PETRA – MOČNEJŠA OD SMRTI – KREMEN IN ISKRA

Ura zvesta tam na steni minute zadnje letu spleta...

Ura zvesta tam na steni
minute zadnje letu spleta.
Vino se v kozarcu pēni
in zubelj sveče v noč opleta.
Vonj suklja se iz pečice,
cvre v ponvi se puran,
med se sčaja iz potice,
polzijo slike čez ekran.
V udobje se telo pogreza,
misel skozi čas zdrsi,
odmev prihodnosti prestreza
v željah silvesterske noči.

Nam bo novo, mlado leto
streglo kot starejši brat?
Bo li v miru, kot začeto,
utonilo v nepovrat?
Bomo leto dni starejši
kaj bolj modri kot doslej?
In z izkušnjo bogatejši
ciljem bliže obsorēj?
Se bomo za pogačo večjo
družno vpregali pred plug?
Nam bo pomenilo srečo,
če srečnejši bo sodrug?

Naj sejalec več poseje
in nove brazde oplodi.
Naj grozd plodov ovesi veje,
naj žetev kašče obteži.
Naj misel modra sad rodi
in beseda gre v dejanje.

Kar sklenjeno, to naj drži
naj dēla plod bo praznovanje.
Naj vsak svoj jaz tako uglaša,
da bo slišal še sosedu.
Ne bodi greh, če kdo kje vpraša
od kod komu prepolna skleda.

Naj rožnih lic, otrok, igraje
uživa srečo rosnih let.
Naj fantov zbor pod noč vriskaje
izbrankam hodi srca gret.
Naj bo žena – kar je mož
in gnezdo toplo naj ognjišče.
Naj samec plah v vrtu rož
si kot metulj svoj cvet poišče.
Naj vsakemu, ki pot začena,
v brezkras obzorje se odpira
in starcu na jesen življenja
meglā samote ne zastira.

Že ura zvesta tam na steni
minute zadnje letu spleta.
Vino se v kozarcu pēni
in zubelj sveče v noč opleta...
Odprimo vrata na stečaj!
Prižgimo v izbah vse luči!
Vrzi vso navlako vkraj,
ljudje bodimo med ljudmi!
Ker človek je k človeku most.
Še tak orjak je samcat reva!
Sklenimo kolo v en sam grozd!
To mlado leto nam velevala.

VELEBLAGOVNICA

ŽALEC

Vse blago - za družino in dom, za gospodinjstvo,
za šport in rekreacijo in izredne nakupovalne
ugodnosti v eni hiši - to je v veleblagovnicah tr-
govskega podjetja NAMA Ljubljana.

VELEBLAGOVNICA

ŽALEC

PISMO BRALCEM

Minilo je leto, takorekoč – prišel je čas obračuna. V enem letu se lahko zgodi mnogo, lahko pa tudi zelo malo. Kakor za koga, kakor je pač kdo živel in delal. V uredništvu mislimo, da se je za nas zgodilo mnogo, da pa nas na pragu novega leta čaka trdo in odgovorno delo, toda lepo in vznemirljivo, kakršno je pač novinarstvo.

Pravijo, da človek ne sme nikoli biti povsem zadovoljen s svojim delom. Nam pa se včasih le zgodi, da smo zadovoljni. A ne zaradi samozadovoljstva. Zadovoljni smo takrat, kadar vidimo ali občutimo, da so naše besede in naša dela vzklikala kot seme družbene koristi. In da ne bo pomote: daleč smo od tega, da bi si samozadovoljno rekli, da je to dokončno dobro. Krepitev kakovosti lastnega dela nam bo osnovno vodilo v letu 1980. Nismo namreč zadovoljni z naklado, bolje rečeno, z razširjenostjo Novega tednika na celjskem območju. Čutimo in vemo, da lahko storimo mnogo, da bo drugače.

Najtrša bitka pa nas čaka v utrjevanju našega samoupravnega položaja. Kakor se sliši čudno, pa je vendarle res, da bomo ostle samoupravne bitke bili ravno v posameznih družbenopolitičnih skupnostih celjskega območja, tam torej, kjer našo informacijo najbolj potrebujejo, pa svojo prisego o njeni potrebnosti še niso pripravili ustrezno materialno ovrednotiti. Res je tudi, da smo doslej sami premalo storili, da bi spremenili obstoječo podobo, res pa je, da bo morala družbena skupnost in to predvsem politična, močno spremeniti svoj konkreten odnos do vloge informiranja v sistemu družbene preobrazbe, sicer bomo ostajali na robu prepada objektivnosti, delovne srčnosti, če nam bo več kot dve tretjini hleba kruha rezala dobra volja ekonomske propagande. Kam to vodi, pa dobro vemo vsi skupaj.

Razvoj samoupravnega socializma naše Jugoslavije daje novinarskemu delu neizmerne možnosti v iskanju ustreznih, učinkovitih metod dela. Seveda se sami najprej vprašujemo, kako in koliko smo sposobni, strokovno, kadrovsko, materialno in še kako drugače, izvajati to izredno odgovorno nalogo. Saj vsebinske dileme ni. Zlasti ne po peti seji CK ZKS. Le kadrovska stiska in nekateri materialni vidiki našega statusa nas silijo včasih v improvizacije, ki niso dobre.

Naj zapišem še to in kar naravnost: z novim letom bo Novi tednik dražji za en dinar. Izvod bo torej stal 6 dinarjev, s tem pa bomo v bistvu ujeli ostale slovenske pokrajinske časnike, saj so nekateri to ceno postavili že v letošnjem letu. Ne gre drugače, kaj bi izgubljali besede v leporečju: stroški naraščajo. Le za ilustracijo: po novi zahtevi pošte, bo odslej treba odšteti za dostavino Novega tednika za en izvod 3 dinarje. Naša proizvodna cena enega izvoda je bila v letošnjem letu 13 dinarjev, v letu 1980 bo gotovo blizu 20 dinarjev, vi pa boste odšteli za en izvod le 6 dinarjev.

Se ena želja za konec: v sodelovanju z nami bodite bolj pogumni. Pogostejše sežite po pero in nam napišite pismo. Vem, zdaj jih bo nekoliko več, ker se boste hudovali na novo ceno, deževala bodo odpovedi, a vsaka podražitev je taka. Mi pa bomo delali naprej, v dobri veri, da delamo za skupno stvar. Ta pa se ne more plačati le z denarjem.

Vse najboljše v novem letu, ki bo za en dan daljše od iztekajočega!

DRAGO MEDVED

LJUBEČNA: 9 NOVIH KOMUNISTOV

Konec preteklega tedna so v organizaciji združenega dela Ljubecna svečano sprejeli v vrste ZK devet novih članov. Sprejem so pripravili nadvse svečano. Udeležil pa se ga je tudi izvršni sekretar celjske občinske konference ZKS Srečko Pratinmer. V pozdravnih besedah je čestital novim članom in jih opozoril na obveznosti in naloge, ki so jih s vključitvijo v ZK sprejeli.

M. BRECL

KONJICE: V VOJAŠKI GIMNAZIJI

Na pobudo Oddelka za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozashito občine Slovenske Konjice je v dneh pred 22. decembrom 37 učencev višjih razredov osnovnih šol v občini, zlasti učencev, ki se zanimajo za vojaške poklice, obiskalo Vojaško gimnazijo v Ljubljani.

Mladi gostje so si najprej ogledali film o življenju in delu dijakov v vojaški gimnaziji ter o možnostih za vključevanje v razne vojaške poklice. Zatem so videli šolske prostore, internate in druge prostore ter objekte.

Obisk je uspel in je domiselna metoda dela za še večjo zainteresiranost mladine za vojaške poklice. Učenci so obljubili, da bodo o obisku, o vsem, kar so videli in slišali, povedali še drugim sošolcem.

FRANJO MAROŠEK

SAMO V STOPU 11 TV SPORODOV

MODERNIZACIJA BOLNIŠNICE

NAČRTI IN POMOŽNI OBJEKTI

Največja gradnja desetletja v Celju

V nekaj nadaljevanjih bomo spreporili o brez dvoma največji solidarnostni akciji v celjski regiji – o modernizaciji celjske bolnišnice.

Ideja o modernizaciji ni nova, vzklikla je že pred letom 1970. Po tem letu pa se je začelo intenzivno razmišljati o njeni preobrazbi. Pred tem pa je bilo potrebno razmisлити kje novi objekt locirati in to tako, da se vzpostavi funkcionalna povezava med obstoječo bolnišnico in novim delom. Ko je bila primerna lokacija izbrana je prišlo do javne razgrnitve novega zdravstvenega kompleksa – postopek pa je trajal dve leti.

Najprej se je pojavilo vprašanje, kje se naj locirajo objekti paramedicinskih dejavnosti (kuhinja, pralnica, toplotna, tehnične delavnice). Prevladovala je težnja, naj se ta gospodarski del locira v enem delu zdravstvenega kompleksa. K že obstoječi kuhinji je bilo treba približati v neposredno bližino toplotno, ker je kuhinja odvisna od nje (kuhanje na paro).

NAJMODERNEJŠA PRALNICA V JUGOSLAVIJI

Iz bližnje toplotne se napaja sodobna moderna pralnica, ki je vredna posebnega zapisa. Lahko povemo le to, da je do sedaj najmodernejša v Jugoslaviji. Iz toplotne vodijo v pralnico paro pod pritiskom 12 do 13 atmosfer. Taka rešitev medsebojne povezave je tudi pomembna zaradi organiziranja notranjega transporta.

Potrjeni zdravstveni kompleks obsega 1,4 hektarov zemljišča, ki ga omejuje Kersnikova ulica, Oblakova ulica, ki se bo podaljšala v Ljubljansko cesto, Ljubljanska cesta in Gregorčičeva ulica. V sedanjem bolnišničnem območju se že nahaja nekaj zgradb, ki bodo sestavni del bodočega bolnišničnega kompleksa. To je Zavod za rehabilitacijo invalidov in nova zgradba Uprave javne varnosti, katere lokacija je določena že prej.

DAN JLA – NAŠ PRAZNIK

ZNOVA USPEŠNE INŽENIRSKÉ ENOTE

22. decembra, na Dan JLA, je bila osrednja slovesnost v vojašnici Jožeta Meniha-Rajka v Celju, kjer so bile postrojene enote redne vojske in teritorialne obrambe. Slovesnosti so se udeležili tudi številni gostje, med drugim Jože Marolt, Stane Mele, Aleš Ilc, Janez Zahradnik, Vlado Gorišek, Vid Jerič in drugi ter kot zastopnik Ljubljanskega armadnega območja generalmajor Svetozar Oro. O pomenu praznika je govoril v imenu celjske garnizije Nikola Mitrič, v imenu občinskih družbenopolitičnih organizacij pa je vojake, starešine in goste pozdravil ter jim zaželel veliko delovnih uspehov tudi v prihodnjem letu načelnik sveta za LO, varnost in DS pri skupščini Celje Viki Krajnc. Spregovoril je tudi general Svetozar Oro ter čestital inženirski enoti pod vodstvom Svetozarja Vulikiča. Ta enota je dobila srednjo plaketo komandanta LAO Franca Tavčarja-Roka in prehodno zastavico. Že vrsto let se uvrščajo med najboljše v Sloveniji, to pa dokazujejo s številnimi akcijami v vojašnici, predvsem pa še izven nje in v sodelovanju z občani.

Celjski vojaki so bili v republiškem merilu za svoje delo nagrajeni še dvakrat: njihova stražarska služba je bila ocenjena za najboljšo (za nagrado so dobili televizor), medtem ko je zdravstvena služba v svoji kategoriji osvojila tretje mesto. Ob zaključku svečanosti so podelili tudi več pokalov in diplom najboljšim na tekmovanjih, ki so bila v okviru letošnjega praznovanja Dneva JLA. Na isti slovesnosti so izrekli svečano zaprisego mladi vojaki, ki so prišli v Celje pred slabim mesecem. Bilo je prijetno srečanje ter nov dokaz, kako usposobljena je naša vojska.

TONE VRABL

JLA IN CELJSKI NAGRAJENCI

Ob letošnjem Dnevu JLA je bilo v Celju nagrajenih več skupin in posameznikov, ki so zadnja leta veliko naredili na področju ljudske obrambe in družbene samozashite. Republiška priznanja za LO in DS so prejeli: Vaso Starović, Dušan Roš in KS Dolgo polje in Franc Lenko iz PTT.

Občinska priznanja so tokrat dobili: KS Svetina, inženirska enota JLA v celjski garniziji, KPD Zarja v Trnovljah, Odbor za LO in DS pri Elektro Celje, OŠ Ivan Kovacic-Efenka iz Celja. OŠ XIV. divizije Dobrna ter posamezniki Vlado Črešnik, Jože Čakš, Franc Gaberšek, Jože Gračner, Anica Kolman, Anton Krašovec, Veronika Kurnik, Alojz Lipnik, Anton Mastnak, Franc Mavec, Stane Mesarec, Sonja Ocvirk, Zdenko Pavlina, Tone Rožman, Milan Žibret in Franc Zveplan. Priznanja jim je izročil in čestital predsednik skupščine občine Celje Jože Marolt.

T. VRABL

SVEČANA AKADEMIJA V GLEDALIŠČU

V počastitev dneva JLA je bila v petek zvečer v Slovenskem ljudskem gledališču v Celju tudi svečana akademija, kjer je v slavnostnem govoru pozdravil goste in pripadnike JLA sekretar občinskega komiteja ZKS Celje Aleš Ilc in v njem izpostavil pomen praznovanja, ki predstavlja praznik vseh delovnih ljudi v domovini.

Kulturni spored, oziroma umetniški del svečanosti so izvedli člani šolskega kulturnega društva Pedagoškega šolskega centra iz Celja. Avtorica scenarija Ana Vovk-Pezdirjeva je bila tudi režiserka odrskega kolaža »Če si hiše nisem zgradil, mi ves bratski svet bo hiša«, v katerem so mladi pokazali svoj pogled na svet in našo revolucijo. Nastop so združevali s filmsko predstavo, izraznim plesom, recitacijo, petjem in odrsko gro.

MLADINA POJE IN IGRA

Osnovna organizacija šoštanjske mladine je za konec leta pripravila v domu kulture prireditve pod geslom »Mladina poje in igra«. Ta vsakoletna prireditev je postala že tradicionalna. Razveseljivo je, da je bila tudi letos dvorana doma kulture polna obiskovalcev – starih in mladih. Nastopili so učenci obeh šoštanjskih šol ter Glasbene šole Frana Koruna-Koželskega iz Velenja. Nastopilo je še nekaj gostov iz Velenja, sodeloval pa tudi ansambel Qvo vadis ter folklorna skupina osnovne šole Biba Roček. Ta prireditev mladinske organizacije je še zlasti pri mladih vzbudila vso pozornost.

V. K.

SPREJEM ZA STAREJŠE OBČANE

Za zaključek letošnjega leta je Krajevna skupnost Šoštanj pripravila v Kajuhovem domu sprejem za krajanje, stare nad 70 let. Ob letošnjem srečanju jih je pozdravil predsednik skupščine krajevne skupnosti Martin Primožič in jim ob tej priliki povedal nekaj besed o bodočih nalogah, ki čakajo krajevno skupnost v naslednjem srednjeročnem obdobju. Za tem je bil kulturni program, ki so ga pripravili učenci šoštanjskih šol in Šaleški oktet, za prijetno razpoloženje ob kozarčku vina pa je poskrbel trio Pestner iz Celja.

V. K.

NOVOLETNI KONCERT

Delavsko prosvetno društvo Svoboda Šoštanj bo v četrtek, 27. decembra, za vse krajanje Šoštanj in okolice priredilo v domu kulture novoletni koncert. Nastopila bosta domača delavska godba Zarja pod vodstvom prof. Silve Tamšeta in Šaleški oktet pod vodstvom Zmaga Frankoviča. Koncert bo brezplačen in tako dostopen vsem krajanom.

V. K.

KS HUDINJA – SLEDNJIČ TELEFONI!

Do konca leta 1980 naj bi v krajevni skupnosti Hudinja, ki sodi po razvitosti telefonskega omrežja med najslabše v celjski občini, pridobili vsaj 500 telefonskih priključkov. Tako smo izvedeli po ponedeljkovi seji izvršnega odbora krajevne konference SZDL, ki je podprla predlog samoupravnega sporazuma med krajevno skupnostjo in celjsko PTT o skupnem interesu pri razvoju telefonskega omrežja.

PTT bo omogočila obročno odplačevanje telefonskih priključkov, katerih cena pa že dosega astronomsko visoko številko 12.000 dinarjev. V teh dneh bodo poverjeniki SZDL dostavili pristopne izjave, s katerimi bodo krajanje izrazili svoj interes za telefonske priključke v vsa gospodinjstva.

–bs–

naprimer že opisani notranji transport in vprašanje razrešitve kompletnega vodovodnega omrežja.

Sedanje – zlasti mestno ne zadošča ob sušnih obdobjih. Posledica je, da v drugih nadstropjih večkrat primanjkuje vode. Tudi toplotna in pralnica delujeta samo pod določenim pritiskom. Da bo tudi ta problem dokončno rešen, so strokovnjaki svetovali, da je potrebno znotraj zdravstvenega predela postaviti dva rezervoarja z 250 kubnimi metri. V teh rezervoarjih bodo montirane potisne črpalke, ki se bodo vključile v času nizkega vodnega pritiska iz mestnega vodnega omrežja. Te črpalke bodo potiskale vodo v vodovodno omrežje znotraj zdravstvenega predela. Da bo torej celoten vodovodni sistem v bolnišnici deloval, bo potrebno zgraditi novo vodovodno omrežje.

Ob novi gradnji in sedanjih dotrajanih objektih se je postavilo tudi vprašanje odpadnih voda, zlasti radioaktivnih. Dosedaj je bila v glavnem vsa kanalizacija usmerjena na glavni kanalizacijski vod ob Kersnikovi cesti, v bodeče pa bo odtok vseh odpadnih voda preusmerjen v kolektor ob Ipavčevi ulici. Pred izpustom odpadnih voda v kolektor pa bodo morali zgraditi veliko čistilno napravo.

Sedanja trafopostaja komaj zadošča današnjim potrebam. V okviru modernizacije bolnišnice bodo morali zgraditi tri nove trafopostaje ter jih čim bolj približati potrošnikom električne energije, kajti visokonapetostnega toka ne smejo voditi na daljše razdalje. Sedanja obstoječa trafopostaja pa se bo rušila.

Tudi današnja telefonska centrala je preobremenjena in razširitev v dosegljivih prostorih je nemogoča. S pristopom k modernizaciji bolnišnice je že določena nova lokacija za telefonsko centralo in UKW.

Z. STOPAR

NA KRATKO

DELEGATI O SEBI

Delegati vseh treh zborov celjske občinske skupščine se bodo danes, v četrtek, 27. decembra, zbrali na zadnjih ločenih sejah v tem letu. Sicer pa gre za zasedanje občinske skupščine, ki mora opraviti veliko dela. Že na začetku se bodo srečali s poročilom o uresničevanju delegatskih odnosov v celjski občini. To bo že četrta obravnava o razvijanju delegatskih odnosov pred delegatsko skupščino. Kljub mnogim težavam in začetnim slabostim, se je delegatski sistem v občini hitro in močno uveljavil, pokazal je svojo veliko družbeno vrednost, moč, upravičenost in nujnost svojega obstanka.

Več kot pomemben bo tudi pregled izvrševanja sklepov občinske skupščine za pospeševanje razvoja drobnega gospodarstva. Se vedno je namreč veliko odprtih nalog in dovolj priložnosti, da dobi malo gospodarstvo ustreznejše mesto v življenju celjske občine.

Delegati bodo odločali še o odloku o organizaciji in delovnem področju upravnih organov in organizacij občine, zatem o nekaterih finančnih pa tudi urbanističnih zadevah itd.

MB

PRVI MERXOV MOTEL V ŠENTJURJU

Včeraj popoldne je predsednik delavskega sveta TOZD gostinstvo in turizem Merx Celje, Slavko Kožuh, odprl v Šentjurju ne samo prvi motel v tej občini, marveč tudi prvo družbeno gostinsko enoto, ki ima nočitvene zmogljivosti na tem območju.

Gre skratka za pomembno naložbo, tudi zavoljo vidikov turističnega razvoja v šentjurski občini.

Nova naložba je veljala okoli 30 milijonov dinarjev. To je motel, ki ima 130 sedežev v restavraciji, 50 sedežev v snack baru, štiristezno avtomatsko kegljišče, 20 postelj in seveda vse druge prostore, ki sodijo k takemu objektu.

V poletnem času bodo imeli še 200 sedežev zunaj.

Na slavnosti je govoril sekretar osnovne organizacije Zveze komuni-

stov celjske Merxove temeljne organizacije za gostinstvo in turizem, Miro Verdnik.

MB

PRVA BORZA V CELJU

Kolektiva Zavoda športno-rekreacijskega centra Golovec ter Slovenija Commerce iz Maribora sta podpisala samoupravni sporazum o organizaciji, akviziciji, tehnični izvedbi, prodaji in likvidaciji komisijske prodaje rabljenih strojev in opreme z zaključno priditvijo mednarodnega sejma rabljene opreme. V bistvu gre za borzo, za uresničitev najpomembnejše pobude zadnjega sejma rabljene opreme, za to, da bo poslej možno ponuditi, prodati in kupiti rabljene stroje in opremo na enem mestu, seveda brez licitacije itd.

Gre predvsem za tiste stroje in opremo, ki jih industrija zaradi spremembe tehnološkega procesa izloča iz proizvodnje, pa so še vedno takšni, da lahko koristijo delovnim organizacijam malega gospodarstva, obrtnikom itd. Na vsak način je to velika ugodnost in prednost, delo, ki bo v mnogočem zmanjšalo tudi odliv deviz.

Borza bo začela 18. januarja prihodnje leto in bo poslej organizirana vsak petek.

Rabljeni stroji, ki bodo naprodaj, bodo razstavljeni v zračni hali Golovca, torej pod velikim šotorom.

NOVOLETNI SEJEM V HALI GOLOVEC

Danes bodo v hali Golovec zaprli vrata tretjega noveletnega sejma, ki je privabil precejšnje število obiskovalcev in kupcev, saj je šlo za zanimivo ponudbo blaga široke potrošnje, tudi za ugodnosti najemanja potrošniškega posojila za vablivo znižane cene (Jugobanka), itd. Hkrati s tem je bil odprt tudi sejem rabljene smučarske opreme.

SIVA KUČMA, BELA BRADA...

Pa je le prišel! Dolgo so čakali malčki na prihod dedka Mrza, ki že od torka zdaj vsak dan razveseljuje naše najmlajše v hali Golovec. Prišel je s svojim spremstvom, s seboj ni pozabil vzeti kratkometražnih lutkovnih filmov, v svoje spremstvo je sprejel tudi igralce, da bi otroke razveseljevali z igrice »Srečno, dedek Mrza«. V hali Golovec dobri dedek pričakuje otroke še jutri in pojutrišnjem od 16.30 naprej. V petek, 28. decembra pa bo za

sedmo in osmošolce pripravil poseben, prilagojen program. Vstopnine seveda ni!

Dedek Mrza, ki ima resda polne roke dela v hali Golovec, pa bo v teh zadnjih letošnjih dneh obiskal še številne vrte, osnovne šole in otroke v krajevnih skupnostih.

Novoletno praznovanje s prihodom dedka Mrza je tudi za naše malčke eden najlepših praznikov v letu.

NADALJUJEMO NJIHOVE LJUBEZNI

Nadaljujemo njihove ljubezni - tako je bil naslov recitalu, ki so ga pripravili dijaki EŠC s pomočjo Darinke Joštove (zamisli in režija). Pa kako, poreče kdo, tak recital ob dnevu JLA? Odgovor na to vprašanje je bil v vsaki kretnji, v vsaki besedi nastopajočih. Le s človeške plati so poskušali predstaviti nekatere revolucionarje: Slavko Slander, Dušan Finžgar, Miloš Zidanšek, Franjo Vrnunč - njihova velika vera in brezprimerna predanost je rodila našo vojsko.

«Mi, neke v petindvajseti koloni, v njihovem imenu odkrivamo male ljubezenske skrivnosti, pozabljene na robeh popisanih zvezkov, prebiramo sporočila vrezana v skorjo starega kostanja in veseli, ker je njihova sreča dana nam, nadaljujemo njihove ljubezni.»

M. F. - M. B.

MOZIRJE. 17.100 PREBIVALCEV V 2000 LETU

Priprave na sestavo in sprejem srednjeročnega načrta razvoja mozirske občine v letih 1981 do 1985, so med drugim spodbudile tudi razmišljanja o napovedi, kako bo z gibanjem števila prebivalcev, koliko jih bo v Gornji Savinjski in Zadrečki dolini v tem času in koliko v 2000. letu.

Zdaj ima mozirska občina 15.451 prebivalcev (po podatkih, ki se nanašajo na 1978. leto). Po oceni bi jih naj v 1985. letu živelo na tem območju 16.000, v letu 2000 pa že 17.100.

V 2000. letu naj bi imelo Mozirje 4200 prebivalcev (po podatkih iz leta 1977 jih ima 3296), Ljubno ob Savinji 2890 (2696), Rečica ob Savinji 2680 (2224), Nazarje 1980 (1421), Gornji grad 1520 (1210), Luče 1500 (1631), Bočna 700 (670), Šmartno ob Dreti 680 (659), Nova Štifta 560 (772) in Solčava 440 (606).

M. B.

S KONTROLO K UKREPOM ZA BOLJŠI ZRAK V CELJU

V letošnjem oktobru je skupnosti za varstvo zraka po več kot enoletnih prizadevanjih končno uspelo nabaviti najnujnejšo opremo za vzpostavitev dopolnilne mreže kontrole ozračja v Celju. Z novembrom pa je Center socialne medicine in higijene, ki je aparature prevzel, pričel z meritvami stanja onesnaženosti zraka z ozirom na žveplov dioksid. Strokovna služba za varstvo okolja, organizirana pri centru, si je že v preteklih dveh letih pridobila potrebne izkušnje s tovrstnimi meritvami, saj so v letu 1977 pričeli z meritvami koncentracij SO_2 , s prvo aparaturo za meritve trenutnih koncentracij žveplovega dioksida najprej na lokaciji Zdravstvenega doma Celje, pa na Mariborski cesti in Teharski cesti, kamor so za nekaj časa prestavljali aparate. Sedaj razpolagajo s tremi aparati in vključujejo še četrtega, ki je last Cinkarne in lociran v območju Cinkarne. S temi aparati Center za socialno medicino in higieno uresničuje politiko skupnosti za varstvo zraka ter omogoča izvajanje Odloka o varstvu zraka v občini Celje, ki ga je pripravil Izvršni svet in je bil sprejet v vseh zborih občinske skupščine v aprilu tega leta. Aparati bodo locirani na Miklošičevi, Dečkovi in območju starega dela Cinkarne. Njihova medsebojna razdalja bo znašala okoli en kilometer in tvorijo približno enakostranični trikotnik, katerih oglišča naj predstavljajo reprezentančna mikro-okolja (stari mestni predel, novejši mestni predel in industrijski del). Med seboj bodo povezana tako, da bo z enega mesta možno ugotavljati konkretno stanje v posameznem predelu.

Ko smo v letu 1977 pripravljali in 1978 sprejeli Družbeni dogovor o varstvu okolja v občini Celje za obdobje od 1976 do 1980, smo si v njem postavili nalogo zavreti nadaljnje onesnaževanje zraka v Celju ter z uresničevanjem posameznih sanacijskih programov s strani največjih onesnaževalcev v občini doseči, da s časom preidemo iz IV. kategorije onesnaženosti zraka v nižjo III. kategorijo. V tretji kategoriji je zrak še vedno onesnažen nad dovoljeno, vendar pod kritično mejo. Po odloku o razvrstitvi območij v SR Sloveniji v območja onesnaženosti zraka za potrebe varstva zraka (Uradni list SRS, št. 21/75) je iz 1. člena razvidno, da je v Celju zrak onesnažen nad kritično mejo, ki pa jo predstavlja tri in pol-kratna vrednost maksimalno dovoljene povprečne dnevne ali kratkotrajne koncentracije SO_2 v zraku. Tako znaša po odloku o normativih z a skupno dovoljeno in za kritično koncentracijo škodljivih primesi v zraku (Uradni list SRS, št. 12/76) maksimalna dnevna povprečna imisijska koncentracija za žveplov dioksid $0,30 \text{ mg/m}^3$, kritična torej $1,05 \text{ mg/m}^3$ pri 0°C in 1013 milibarih zračnega pritiska.

Maksimalna pol-urna dovoljena imisijska koncentracija pa znaša za SO_2 $0,75 \text{ mg/m}^3$ zraka pri 0°C in 1013 milibarih zračnega pritiska.

V letih 1977, 1978 in 1979 je prišlo do hitrejšega zamenjave fosilnih goriv z zemeljskim plinom. V tem času računsko tudi ugotavljamo absolutno zmanjšanje emisijskih količin žveplovega dioksida v mestu. Natančnih količin, ki jih mesto in industrija odvajata letno v ozračje še nimamo, ker še ni zaključeno delo na izdelavi katastra onesnaževanja. Prva faza katastra, ki je zajela industrijo in terciarne dejavnosti, je opravljena. Sedaj pa se dela na drugi fazi, ki bo zajela individualna kurišča. Kljub temu pa ocenjujemo, da se je skupna količina žveplovega dioksida, ki ga je v letu 1978 mesto »produciralo«, zmanjšalo v tem času za okoli 726 ton.

Z ozirom na to, da se meritve koncentracij žveplovega dioksida izvajajo v Celju že dalj časa s strani Meteorološkega zavoda (povprečne dnevne koncentracije), zadnji dve in pol leti pa tudi Centra za socialno medicino in higieno (trenutne koncentracije), želimo prikazati dinamiko gibanja povprečnih mesečnih vrednosti koncentracij za zadnja tri leta in to za mesec november, ko običajno vladajo najslabše razmere:

Leto	mesec	$\text{mg SO}_2/\text{m}^3$
1977	november	0,18
1978	november	0,26
1979	november	0,25

Z vzpostavitvijo dopolnilne mreže kontrole ozračja postajamo tehnično usposobljeni, da bomo v stanju izvajati izredne ukrepe, ki smo jih z našim odlokom sprejeli. Teh pa se bomo poslužili v primeru, ko bodo znašale koncentracije žveplovega dioksida v kubičnem metru zraka nad 1 mg v trajanju štiri ure. V tem primeru se bomo poslužili prve stopnje alarma, ki je najmilejša in obsega le nasvete in navodila prebivalcem za ustrezno ravnanje.

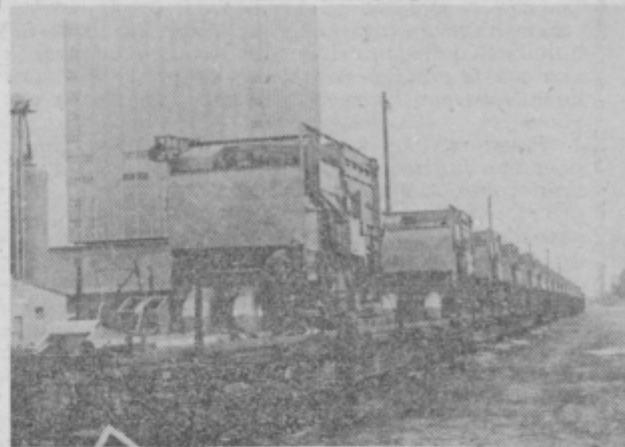
V primeru pa, da bi se koncentracije dvignile na 3 mg in trajale pol ure, bomo podvzeli ukrepe, ki so predvideni za drugo stopnjo. V tem primeru pa gre za omejevanje obratovanja posameznih obratov (kotlovnice za 30%, tehnoloških linij do 30%, preusmeritev prometa iz mestnega središča, ipd.). V primeru pa, ko bi koncentracije presegale 4 mg/m^3 zraka, pa že zahtevamo prekinitev obratovanja pri največjih onesnaževalcih, ki ga izkazuje kataster onesnaževanja, pa tudi ustavitev posameznih kotlovnice in uveljavljamo prepoved cestnega prometa. S takim pristopom želimo na področju varstva zraka doseči znosne razmere za delo in bivanje ter vzpodbuditi tiste, ki lahko odločilno pripomorejo k izboljšanju stanja, da znotraj svoje delovne organizacije pokrenejo vse potrebno in vložijo maksimalne napore, za zmanjšanje celokupnih emisij.

Stanje v novembru tega leta nam nakazuje, da smo z nekaterimi ukrepi skupščine občine in Izvršnega sveta ter upravnih organov in ob prizadevanjih gospodarstva in interesnih skupnosti uspeli preprečiti nadaljnji porast onesnaževanja zraka v Celju. Še več, trend onesnaženosti je v upadanju.

SVET ZA URBANIZEM
SLUŽBA ZA VARSTVO OKOLJA

V BESEDI IN SLIKI

OBIRALNI STROJI ZA POLJSKO

Strojna iz Žalca, ki je v sestavi SOZD Hmezd Žalec je v petek dopoldne odposlala na Poljsko 15 obiralnih strojev, za kar bodo iztržili 11,5 milijona dinarjev. V Žalcu obiralne stroje izdelujejo že dalj časa. Pred to pošiljko so jih deset že poslali na Poljsko. Tudi v prihodnjem letu bodo precej strojev napravili za to državo. Na sliki: Obiralni stroji na žalski železniški postaji.

T. TAVČAR

VELENJE: KOLEKTIVNO VODSTVO TUDI V VRSTAH RDEČEGA KRIŽA?

To v bistvu sploh ni več vprašanje, so menili na letni konferenci Rdečega križa Velenje, ki je bila nedavno ob prisotnosti doma vseh delegatov krajevnih organizacij RK ter aktivov iz delovnih organizacij velenjske občine. Kljub temu, volilna konferenca, ki je bila z dnevnim redom predvidena, ni v celoti uspela, saj je predsedujoči navzoče seznanil, da lista možnih kandidatov še ni popolnoma pripravljena.

Vendarle pa je pomembno omeniti imenovanje novega sekretarja OO RK Velenje. Imenovana je bila tovarišica Darinka Herma, potem, ko je prepustil mesto dolgoletni družbenopolitični delavec, humanist in strokovnjak Tomo Hudoletnjak, ki je delo sekretarja opravljal kar preko dvajset let.

Letni zbor najvidnejših predstavnikov organizacij, zainteresiranih za sodelovanje na področju Rdečega križa pa je gotovo motila odsotnost predstavnikov skoraj vseh odgovornih, vabljenih strokovnih in družbenopolitičnih funkcionarjev. Dobrodošla navzočnost predstavnikov RK Slovenj Gradec, in »Crvenog Krsta« iz pobratenege Splita je dala zboru svojstven prispevek, ki je vzpodbudno odmeval tudi v tvorni razpravi. Obsežni programi dela na področjih krvodajalstva, socialne varnosti, vzgoje, zdravstvene preventive, higienskih razmer, prve pomoči cestno prometne vzgoje idr., zavezujejo organizacijo RK, da tudi poslej krepi humanitarne dejavnosti in se enako uspešno, kot v letošnji akciji NNNP vključuje v družbene akcije in izpolnjuje planirane naloge.

Na sliki od desne proti levi: član preds. rep. konference RK Jože Medved podeljuje zlati znak priznanja Viktorju Kojcu iz Soštanja, levo dr. Mikulka iz Splita.

JOŽE MIKLAVC

MLADI ŽALSKI TERITORIALCI

V petek je bila v Žalcu slovesnost ob Dnevu JLA. Ob tej priložnosti so med poripadnike teritorialne obrambe sprejeli 48 mladincev, sicer pa so podelili tudi 27 značk občine Žalec ljudem za dolgoletno delo na področju splošnega ljudskega odpora. Podelili pa so še vrsto drugih republiških, pokrajinskih in občinskih priznanj ter odlikovanj. Osrednji govor na slovesnosti je imel Stane Lesjak, predsednik koordinacijskega odbora za ljudsko obrambo pri OK SZDL v Žalcu. Na sliki vidimo mladince, ki podpisujejo svečano obvezo, da bo član mladinskih teritorialnih enot.

J. V.-T. T.

40 LET IZJEMNEGA DEJANJA

Letos smo že praznovali 40-letnico II. partijske konference slovenskih komunistov, ki je bila na Silvestrovo 1939. leta v Joštovem mlinu. Zdaj je pred nami tudi sam datum zgodovinskega dogodka, tako namenamo naše pisanje spominu ljudi, tistih zvestih sodelavcev, brez katerih si tega zgodovinskega dogodka na samem pragu II. svetovne vojne ne moremo zamišljati. V ta namen uporabljamo dragocene zapiske in pričevanja Darinke Joštove, ki je z Melčem kot gospodinja v mlinu bila neposredna udeleženka dogajanja.

Takole pravi:
»Zadnje dni pred proslavami v septembru letos je prišel Ernest Kovač in rekel: Zakaj pa ne bi postavili vsaj ene statve tam, kjer so takrat stale.

Seveda. Skoraj sosedje smo, pa zdaj se malo srečujemo. Lep mož je še vedno, Ernest Kovač s svojimi značilnimi belimi lasmi. Včasih je pri našem društvu Miloš Zidanšek na Babnem igral glavne vloge. Vsega se spominja, čisto natančno, kako sta s Francijem Hribarjem v strojnici (zdaj je tam garaža) montirala tkalske statve. Skupaj sta delala kot tkalca v preboldski tovar-

ni, pa sta morala biti še kaj več kot samo dobra delovna tovariša, drugače mu ne bi bil Hribar zaupal, da je stražil pri mlinu na Silvestrovo v noči konference.

Koliko je neki bilo ljudi, ki so jih organizatorji pritegnili takrat k sodelovanju. Prav to pa kaže, kolikšno zaupanje so komunisti uživali pri ljudeh, zakaj drugače ne bi bilo mogoče, da ne bi nič prišlo policiji na ušesa.

Gotovo ne bi bili mladi komunisti v mlinu ustanavljali prav tkalnice, če ne bi bilo Hribarjev, tkalcev. Bili so proletarska družina iz Šentlovenca v Savinjski dolini. Oče rudar je bil v Nemčiji ob nogo, pri hiši je bilo 9 otrok. Nekaj jih je pomrlo, štirje: Dominik, Franci, Rudi ter Ivanka pa so postali tekstilci... Ker pa so bili med najbolj osveščenimi štrajkaši, so seveda leteli na ceste in so se morali znajti, kot je kdo vedel in znal. V znanem procesu 1933. leta je bil Slavko Šlander obsojen na 3 leta, Franci Hribar na dve in pol, Rudi Hribar in Vilč Šlander in še nekateri drugi pa so dobili 2 leti in 3 mesece. Prav po veliki gladovni stavki so zapustili Mitrovico. Znano je, da so prav Hribarjevi

omogočili strokovno zahtevno delo v tkalnici, saj so bili vsi izučeni. Po okupaciji so morali v ilegalo, pripravljali so se na diverzantske akcije, a se je našel ovaduh in bratje Hribarji so morali prestajati muke Mauthausna. Pozneje so se vsi borili v partizanskih enotah, Dominik je padel kot polkomisar Pohorskega bataljona pri Treh žeblih. Franci Hribar je bil v Joštovem mlinu kot doma. Pri delu je bil izredno resen, saj je bil tehnični vodja. Umrli je 1957. leta. Ti isti dan, ko smo letos septembra odpirali spominsko sobo, je prišel že zjutraj v kuhinjo mlad mož, govoril je hrvaško: »Te rože bi rad izročil, je dejal, potem moram na vlak. Iz Prilepa sem prišel, tam živiva z ženo. Sem tekstilni inženir in vidita, ostalo je v družini, jaz sem Hribarjev zet. V naši družini je spomin nanj vedno živ in spoštovan.«

Posadila sem v cvetlični lonec vršičke pelagonij, ki mi jih je dal in lepo so se prijele. Tako Darinka Joštova o ljudeh, ki so s svojim delom omogočili odvijanje partijske konference tako rekoč pred nosom velikega grozljivega zgodovinskega preizkušanja II svetovne vojne.

D. M.

Raznovrstna je športna dejavnost paraplegikov, sicer pa na sliki reprezentanca Jugoslavije v košarki na turnirju invalidske košarke v hall Tivoli v Ljubljani, maja letos

OBMOČJE

NISMO NEZNANKA

Naloge društva paraplegikov celjske regije

Tako, kot sedem drugih društev v naši republiki, se je tudi Društvo paraplegikov celjske regije razvilo iz osrednje republiške organizacije. Društvo za celjsko regijo je bilo ustanovljeno 1978. leta in zajema invalide paraplegike iz vseh občin celjskega območja.

Dobili smo torej svojo območno organizacijo, da bi tako še uspešneje reševali probleme in vključevali paraplegike v normalno življenje.

Društvo ima veliko nalog na področju socialne, zdravstvene, športne, kulturne in druge dejavnosti. Seveda je za dobro delo treba najprej imeti prostore.

Pomembno mesto v delovnem načrtu ima socialna problematika in zdravstveno

varstvo. Socialno varstvo je treba razvijati od člana do člana. Težavna invalidnost postavlja v ospredje splet problemov, ki v osnovi onemogočajo razvoj invalidnega občana. Socialne pomoči, obiski bolnikov, skrb za člane, skrb za stanovanje in podobno, so naloge, ki nalogajo društvu veliko odgovornost. Občasni zdravniški pregledi, možnost podaljšane rehabilitacije na morju, stalna preventiva in higiena ohranjajo invalidnega človeka pri močeh. Športna tekmovanja vzdržujejo sposobnosti, ki so potrebne za delo in življenje paraplegika. Tudi na kulturnem področju je veliko nalog. So pa seveda še druge dejavnosti, naloge itd.

Čaka nas torej veliko dela, sicer pa naša hotenja in po-

trebe družbi niso neznanka. Samo ozirimo se nazaj, kakšno je bilo življenje paraplegika pred desetletjem in pogledimo, kakšno je zdaj! Razlika je tako velika, da prerašča besede. Športno, družbeno udejstvovanje, aktivnost v službi, ustvarjanje lastnega doma, vozniški izpiti in še druge dobrine so nam danes dostopne. Toda, navzlic temu, problemov ne manjka.

Naj še zapišem, da se v naše društvo lahko vključijo vsi invalidi, ki so zaradi hrbteničnih poškodb takšne ali drugačne vrste vezani na invalidski voziček. Naslov pa je: Društvo paraplegikov celjske regije, predsednik Franc Pečnik, 63270 Laško, Rimska cesta 4.

MARIKA ŠERBELA – RUPNIK

FILTRA V CINKARNI OBRATUJETA

ZA ČISTEJŠI ZRAK

Namesto dosedanjih 1400 kg, v zrak »le« 30 kg!

Ceprav je še veliko ekoloških, pa tudi ekonomskih problemov celjske Cinkarne, ki niso razrešeni, je bilo vendarle prijetno na ponedeljkovi tiskovni konferenci, ki so jo Cinkarnarji sklicali ob zagonu elektrofiltrov v tozdu titanov dioksida.

Verjetno se še vsi Celjani spominjajo predvsem ekološke katastrofe, ko so v Cinkarni zaradi požara izgoreli tedanji filtri. Zamenjali so jih sicer drugi, vendar manj učinkoviti. Šele od sedaj naprej, točneje od noči med 21. in 22. decembrom, lahko govorimo, da so v tovarni – tozdu TiO_2 pognali prave in učinkovite filtre, katerih učinkovitost se bo lahko še povečala.

Zal je vreme zadnje dni takšno, megleno in oblačno, da Celjanom in tudi nekaterim okoličanom ni moč že na oči presoditi, da je dim iz dveh dimnikov tovarne titanovega dioksida občutno šibkejši. O tem se bodo lahko na lastne oči prepričali ob prvem jasnem in malo manj oblačnem dnevu.

Sicer pa je nadvse zgovern podatek, da od prejšnjih 1400 kilogramov žvepljenih kapljic SO_3 odpade le še 30 kilogramov dnevne »porcije« v zrak nad Celje, seveda iz dimnikov tovarne TiO_2 !

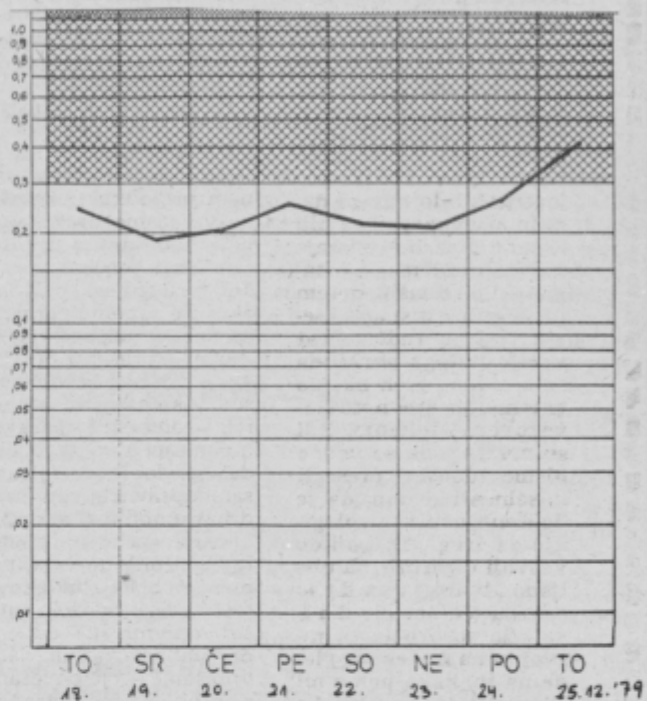
To so dejstva in spodbudni rezultati, predvsem zelo otipljivi, in z veseljem lahko zabeležimo, da gre za enkratno »novoletno darilo« celjske Cinkarne.

Mogoče je prav, da se prav v tem trenutku spo-

mnimo in zavemo, da je pot do dokončne ekonomske in s tem predvsem povezane ekološke sanacije celjske Cinkarne še dolga in naporna, predvsem bo bolj morala združiti družbene sile in sredstva. Z načelnimi ob-

ljubami, soglasji, garancijami, brez otipljivih sredstev, po domače – denarja, Cinkarna sama pač ne bo mogla uresničiti vsega tistega, kar od nje vsi skupaj terjamo.

MITJA UMNİK

Poročilo o stanju onesnaženosti ozračja v Celju od 18. 12. do 25. 12. 1979

1. Vremenska slika

Nad našimi kraji in pretežnim delom Evrope je prevladovalo območje nizkega zračnega pritiska, ki je z jugozahodnimi vetrovi dovajalo nad naše kraje vlažen in topel zrak.

2. Stanje ozračja

V preteklem tednu so se koncentracije SO_2 gibale v mejah dovoljenih. Do prekoračitve je prišlo v dneh 24. na 25. 12. 79, ko je 24-urna povprečna koncentracija znašala 0,41 $mg/SO_2/m^3$. Vzrok za dobro stanje je verjetno v dokaj visokih zunanjih temperaturah in v izostanku inverzijskih situacij, ki so tipične za celjsko kotlino v tem letnem času.

3. Napoved

Z ozirom na to, da še ne pričakujemo bistvenih sprememb vremena, v nadaljnjih nekaj dneh, še ne pričakujemo porast koncentracij SO_2 .

STROKOVNA SLUŽBA SIS
ZA VARSTVO ZRAKA

SKUPNE SLUŽBE SIS ŽALEC

V skladu z 11. členom statuta in 14. členom samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v delovno skupnost ter sklepa IO

Razpisujemo

1. dela in naloge sekretarja Občinske skupnosti socialnega skrbstva
2. dela in naloge pravnikarja – vodja splošno pravne službe

pogoji:

poleg splošnim morajo kandidati ustrezati še naslednjim posebnim pogojem

pod 1.

- višja šolska izobrazba – višja šola za socialne delavce, pravna, upravno pravna ali družboslovna smer
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj
- moralno politična neoporečnost

pod 2.

- visoka šolska izobrazba pravne smeri
- moralno politična neoporečnost ali
- višja šolska izobrazba pravne ali upravno pravne smeri
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj
- moralno politična neoporečnost

Objavljamo

1. dela in naloge tajnice za občinsko stavbno zemljiško skupnost
2. dela in naloge administratorke v skupnih službah

pogoji:

poleg splošnim morajo kandidati ustrezati še naslednjim posebnim pogojem

pod 1.

- popolna 4 letna srednja šolska izobrazba ekonomske ali administrativne smeri in
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj

pod 2.

- srednja šolska izobrazba ekonomske ali administrativne smeri
- delo je za določen čas, nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev pošljite na naslov Skupne službe SIS Žalec, Savinjska cesta 6, Žalec. Razpis velja 15 dni po objavi.

Delovna organizacija FOTOLIK CELJE

razpisuje prosta dela in naloge

1. Vodja oddelka knjigovoznica v enoti Tiskarna
2. Tiskar za tisk z izbokline
3. Strojni stavec
4. Reprofotograf
5. Delavca za pomožna dela v enoti Tiskarna

Pogoji:

Pod 1: kvalificiran knjigovoz ter najmanj 5 let delovnih izkušenj

Pod 2, 3 in 4: poklicna grafična šola

Pod 5: končana osemletka

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom in poskusnim delom 3 mesece. Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o strokovni izobrazbi v 15 dneh na naslov: Fotoliki Celje, Muzejski trg 8 – komisija za delovna razmerja.

Iztekajoče se koledarsko leto je vedno priložnost za temeljit obračun z opravljenim delom. Priložnost za to, da naredimo črto pod doseženimi rezultati in si pogledamo iz oči v oči z lastnim delom. Smo delali tako, kot bi morali, se moramo vprašati. Smo uresničili vso kopico ciljev, načrtov in trdnih sklepov, ki smo jih sprejeli v družbi in za katere smo tudi sami pri sebi rekli, da jih je treba izpeljati?

Za mnogo dogovorov bi lahko pritrdili, da smo jih v dobro vseh nas resda uresničili. Uspehi so očitni, sleherni dan se lahko sami prepričamo vanje. Toda – bodimo raje kritični do našega dela in zanemarimo za hip uspehe. Zazrimo se raje v tiste probleme, ki ostajajo, ki jih z našim delom in naporom še nismo presegli. Naj bo tudi tokrat vodilo našega obračuna delo, odnos vseh nas do te temeljne vrednote človekovega življenja. Zdi se namreč, da še vedno nismo docela presegli miselnosti o tem, da je delo eno, družbena blaginja pa drugo. Da gojimo v svojih glavah namišljeno utvaro o tem, da bo družba (če ne celo država!) že poskrbela za razvoj in napredek, ne glede na to, kako bomo mi sami delali. Narobe! Le kako naj živimo bolje, kot delamo? Kako naj okusimo vso sladkost blaginje, če nismo pripravljeni boljše, učinkoviteje in bolj ustvarjalno delati?

Vprašanj, ki glodajo, je veliko. Vsa, prav vsa pa so tako ali drugače povezana z našim delom, z rezultati našega dela.

DELO SE ZRCALI V DOHODKU

Kot je moč razbrati iz splošnih podatkov, so organizacije združenega dela na širšem celjskem območju ustvarile v devetih mesecih letos več dohodka kot v enakem obdobju lani. Indeks porasta ustvarjenega dohodka je okoli 130 poenov. Posebej pomembno ob tem pa je, da je skupaj z ustvarjenim dohodkom porastel tudi delež dohodka v celotnem prihodku. Ne gre za velik porast. Le za slab odstotek porasta dohodka v celotnem prihodku gre, ki pa nazorno dokazuje, da presegamo neustrezno delitev ustvarjenega dohodka kot največjo hibo preteklosti. Seveda pa je treba takoj pogledati tudi drugo plat medalje in reči, da je ustvarjen dohodek v odnosu do

števila zaposlenih še vedno manjši od poprečja v republiki. Slabosti gre torej iskati tudi v politiki zaposlovanja. A ostanimo pri dohodku.

Delavec, zaposlen v gospodarskem delu združenega dela na celjskem območju, ustvarja v poprečju 1730 dinarjev dohodka letno. V konjiški občini ustvarja delavec 2120 dinarjev dohodka letno, kar je visoko nad poprečjem republike. Po drugi strani pa ustvari delavec v šmarnski občini le 1350 dinarjev dohodka letno, kar je odločno pod republiškim poprečjem.

Zakaj smo pod lupo postavili prav podatke o ustvarjenem dohodku in deležu dohodka v celotnem prihodku? Odgovor na vprašanje pravzaprav ne bi smel biti zgolj opisan, kajti bolj kot katerikoli drugi terja odločno akcijo v temeljnih organizacijah združenega dela. Zakaj? Vprašanje dohodka je namreč tisto središče, v katerega bi se morali v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela poglobiti vsi delavci, samoupravni organi, družbenopolitične organizacije, poslovodni delavci. Vprašanje, ki pomeni v bistvu učinkovitost, uspešnost delovanja subjektivnih sil v odnosu do stabilizacije in dalje vprašanje, ki je povezano s problemom notranjih rezerv, varčevanja, bolezenskih izostankov, materialnih stroškov dela. Ali – če ga postavimo na skupni imenovalc – to je vprašanje produktivnosti dela in našega odnosa do dela sploh. Zrcali pa se v ustvarjenem dohodku in deležu tega dohodka in ustvarjenem prihodku. Zato, samo zato je to vprašanje bistveno za sleherni delovni sredini in družbo kot celoto, saj nazadnje priča tudi o naši zavesti do celotnega družbenega napredka.

IZGUBE NISO NAJVEČJE ZLO

Nič kaj razveseljivo ni pod obračunsko črto letošnjega devetmesečnega poslovanja znova zapisati, da je gospodarstvo na celjskem območju »pridelalo« 280.566.000 dinarjev izgub. Tudi zato ne, ker je vrednost izgub v primerjavi z enakim obdobjem lani kar enkrat večja, povečala pa se je tudi družina organizacij združenega dela, ki poslujejo z izgubo. Njenih članov je sedaj že 39. V vseh teh organizacijah združenega dela pa je zaposlenih 7551 delavcev.

Izgube izkazujejo organizacije združenega dela,

ki bi jih lahko razvrstili v tri skupine:

- organizacije združenega dela, ki že dlje časa poslujejo z izgubo kot na primer Železarna – tozd Traktorji, TIM – tozd Gračnica in nekatere druge;

- organizacije združenega dela kmetijske dejavnosti, ki že nekaj časa poslujejo na robu rentabilnosti, posamezne temeljne organizacije – med njimi Mesnine – pa so poslovno obdobje zaključile z izgubo;

- organizacije združenega dela s področja energetike. Pri teh gre predvsem za kompleks Rudarsko energetskega kombinata Velenje oziroma za organizacijo združenega dela Rudnik lignita Velenje.

Ko govorimo o nekaj čez 280 milijonov dinarjev izgub na našem območju, se moramo nekoliko približati pomuditi predvsem pri izgubi, ki je po devetmesečnem obračunu poslovanja izkazuje Rudnik lignita Velenje. Ta izguba pomeni količinsko kar polovico vseh izgub na našem območju in je po svoje zelo specifična zaradi razmer in odnosov, ki jo pogojujejo.

Velenjski rudarji so v letošnjem letu nakopali na zahtevo širše družbene skupnosti na sto tisoče ton premoga več za široko potrošnjo, kot pa energetskega premoga za termoelektrarne. Cene premoga za široko potrošnjo pa so dosti nižje od cen energetskega premoga, zato so postale pomembno žarišče izgub premogovnika. Drugi vzrok izgub pa velja iskati v neurejenih dohodkovnih odnosih med premogom in energijo, saj ti odnosi še zdaleč niso rešeni. Rudnik lignita Velenje je tako zaradi objektivnih vzrokov posloval z izgubo, ta izguba pa bo (če že

IZ OČI V OČI Z DELOM

SLADKOST BLAGINJE JE V NAŠIH ROKAH

Še kako je res, da ne moremo živeti bolje, kot delamo

ni) pokrita z denarjem iz mošnje elektrogospodarske skupnosti Slovenije.

Čeprav podatki o izgubah na celjskem območju niso rožnati, pa se vendarle zdi, da so manj zaskrbljujoči od tistih, ki govore o stopnji rentabilnosti poslovanja organizacij združenega dela. Vse preveč, krepko čez sto je na območju organizacij združenega dela, ki že dlje časa poslujejo z nizko stopnjo donosnosti ali pa na njeni meji. Te organizacije združenega dela so trn v peti hitrejši gospodarski rasti, saj očitno vztrajajo na preživljenih proizvodnih programih, na nizki produktivnosti dela, slabi organizaciji dela in še bi lahko naštevati. In predvsem v njih bi se morali delavci bolj odkrito soočiti z rezultati dela in poslovanja ter videti, kaj v prihodnje storiti za večji dohodek in

boljše gospodarjenje sploh.

NA REPU ŠEPA KMETIJSTVO

Med kopico podatkov o gospodarjenju v preteklem devetmesečnem obdobju je zanimivo izluščiti tudi tiste, ki govore o ustvarjenih sredstvih organizacij združenega dela za reprodukcijo. Veliko namreč povedo tako o našem delu, kot o naših naporih za to, da bi pospešili naš gospodarski in družbeni razvoj.

Delavec, zaposlen v gospodarskem delu združenega dela na celjskem območju ustvari letno 4500 dinarjev za reprodukcijo. In dalje: temeljna organizacija združenega dela, ki zaposluje sto delavcev, torej ustvari letno v poprečju 450.000 dinarjev za razširjeno reprodukcijo. Strinjamo se lahko, da iz-

PIŠE DAMJANA STAMEJČIČ

kupiček sredstev za reprodukcijo ni kdo ve kako primerna osnova za smelejše premike v reprodukciji.

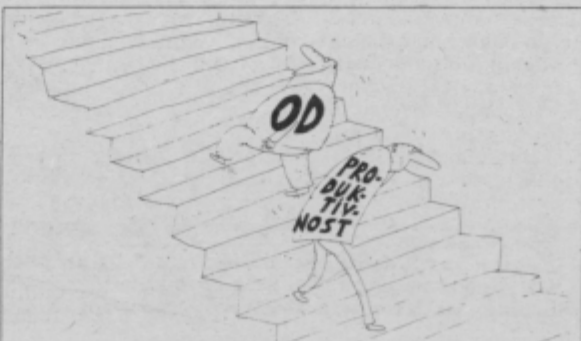
To pa je le en pogled na problem. Kajti znotraj njega nastopa še bolj pereče vprašanje sredstev za razširjeno reprodukcijo. Ob dejstvu, da so namenile organizacije združenega dela celjskega območja 13,7% svojega dohodka za razširjeno reprodukcijo, kar je pod republiškim poprečjem, je na mestu radovedno vprašanje, kje tičijo v največji meri sredstva za razširjeno reprodukcijo? Pogledimo po panogah: trgovina je ustvarila 230 milijonov dinarjev za razširjeno reprodukcijo, gradbeništvo 170 milijonov, industrija 130 milijonov in kmetijstvo manj kot milijon dinarjev za razširjeno reprodukcijo. Vsi ti podatki gotovo opozarjajo na določene pojave in probleme v tekoči ekonomski politiki. Kako sicer drugače razložiti dejstvo, da sta dva najbolj dinamična dela vsake gospodarske strukture – industrija in kmetijstvo – na repu lestvice ustvarjenih sredstev za razširjeno reprodukcijo?

NE SMEMO TROŠITI, PREDEN USTVARIMO

Izteka se še eno staro in pričenja še eno novo leto. Vanj stopamo z novimi načrti, odločeni, da bomo delali in živeli še bolje kot letos. In prav je tako, saj so načrti, želje in hotenja temelj slehernega napredka, osnova vsakega blagostanja. Tista gonilna sila so, ki oplajajo družbo v bogatejšo in razvitejšo.

Seveda pa želje in hotenja niso vedno usklajeni z materialnimi možnostmi družbe, z dohodkom, ki ga združeno delo ustvarja. Kot za stavo so vedno večji in zahtevnejši od možnosti. Do tod nič hudega, narobe pa postane tedaj, ko začnemo interese in potrebe, ki so v bistvu želje brez trdnih osnov v ustvarjenem dohodku, uresničevati. Nastanejo problemi, ki jih le težko presegamo. Še večje pa so težave nemalo krat za to, ker dohodek obremenjujemo že prej, preden ga ustvarimo!

Jasno in razumljivo je, da se ni želimo zvišati svoj osebnih in družbenih standard. Da želimo imeti iz leta v leto vse več dobrin, ki po svoje izpričujejo tudi standard družbe kot celote. Vendar v okvirih, ki nam jih postavlja ustvarjen dohodek! Naše delo torej. Kajti nedvomno je res, da bomo le z boljšim, bolj kakovostnim in bolj produktivnim delom ustvarili več dohodka. Da bomo torej lahko tudi trošili več, kot doslej. Vendar pa je res tudi to, da ne moremo živeti bolje, kot delamo, kot je nedavno poudaril Mitja Ribičič. V naših rokah je torej blaginja jutrišnjega dne. In v našem delu.

PIŠE JURE KRAŠOVEC

NEDELJSKI POMENEK Z JERNEJEM ŽOHARJEM

ZATON LAŠKEGA KNAPOVSTVA

Kdo vse pritrkava na navček rudarski tradiciji v Hudajami?

V Strmci nad Laškim je gruča novih hiš. Ena med njimi je Žoharjeva. Ni še čisto končana, a je že leto dni vseljena. Raste, kot se pač natekajo mesečni dohodki in kolikor se da iztisniti iz stanovanjskega kredita. Lepa in prostorna, pa niti malo razkošna hiša bo to, topel dom pa že zdaj, bolj kot prenekatera vila, zgrajena na ključ.

Jernej Žohar je bil to nedeljo dežurni v kuhinji, kajti žena Angela je zaradi inventure v trgovini, kjer dela, bila zdoma. Bila je tu še hčerka Milena in njen mačji lepotec Boni.

Jernej Žohar je krepak osemtridesetletnik preudaren in razmišlja o sobesednik. Raje bi sicer videl, če bi bil izbral katerega od rudarjev z odkopne številke, ne njega, ki na svoj način sodi že v vodstveno skupino kot jamski nadzornik.

EDEN OD ŠTIRIH ŽOHARJEV - RUDARJEV

Jernej Žohar je vonjal rudarski zrak od prvih vdihov. Rodil se je kot predzadnji od sedmih otrok v zaselku Prahe pri Govcrah, ki jih je zaradi rudarskih del pod površino pogoltnil zemeljski vdor. Tudi dva brata, France in Konrad sta šla po očetovih stopinjah. Oče Žohar sicer svojim sinovom ni prikrival teže in nevarnosti rudarskega poklica, toda tudi odvrčal jih ni od knapovstva, kajti v tistih časih ni bilo toliko drugih možnosti za zaposlitev in najbolj za neseljiv je bil rudarski kruh. Pet, pred vojno rojenih otrok je že doraščalo, dve dekleti sta šli v šolo, dva sinova sta bila že rudarja, ko je Jernej odrasel osnovnošolskim klopm.

Ko ga je oče peljal v Trbovlje, da bi ga vpisal v rudarsko šolo, pa je bilo število že izpolnjeno. Peš sta jo mahnila v Zagorje, kjer so Jerneja sprejeli po uspešnem sprejemnem izpitu.

ČAS, KO JE BIL RUDAR ŠE OBETAJOČ IN CENJEN POKLIC

»Nisem star. Polovico delovne dobe imam za seboj, vendar je v tem času rudarski poklic hudo izgubil na veljavi. Saj pravim, da smo morali delati sprejemne izpite, da bi bili sprejeti, toliko kandidatov je bilo. Kolikor vem, je v letošnjem prvem letniku velenjske rudarske šole en sam Slovenec, nekoliko otožno pravi Jernej.

Slovenci, ki so kopali črno zlato doma in po nemških, francoskih in belgijskih rudnikih, se vse bolj otepajo tega dela. Vrh tega pa smo že stopili čez prag novih razmer, ko tudi interes za delo v slovenskih rudnikih tudi v

južnih republikah hitro usiha. Smo Slovenci pomehkuženi, da se izogibamo težjemu delu, ali na navček, ki odzvanja slovenskemu rudarstvu, pritrkujejo še drugi razlogi?

V to smer se je zasukal najin nedeljski pomelek...

Jernej Žohar takole razpleta misel:

»Čas, ko je moj oče nabiral zadnja leta za pokojnino in ko smo se trije brati odločali za rudarstvo, je bil ta poklic družbeno mnogo bolj vrednoten in cenjen. Ne samo to, da ni bilo toliko drugih možnosti za zaposlitev, tudi zaradi družbenega vrednotenja rudarskega stanu, je bil ta poklic privlačen. Ko so bile še živilske nakaznice, so rudarji dobivali težke karte, dobivali so »deputat«, imeli so med delavci najboljše plače. Na prvih straneh časopisov so prevladovala slike rudarjev, železarjev. Da, da. Tudi ponos, biti rudar, je odigral svojo vlogo.«

O NAFTNI OMOTICI IN ŠE ČEM

Jernej modruje naprej. Rekli smo, premog je kri industrializacije in obnove. A ni preteklo desetletje, ko sta rudarstvo in bazična industrija rodila številno družino predelovalne industrije, ki je stregla nenasitni potrošnji. Rudarstvo je začelo na »pop« lestvici gospodarskih panog drseti navzdol. Elektrifikacija je storila svoje v gospodarstvu in gospodinjstvih. In kot povsod po svetu, je znorila energetska potrošnja nafta. Kurišča na premog so množično pretapljali v livarnah.

»Ko sem se po končani šoli zaposlil kot kopač v

rudniku, je rudnik Laško zaposloval nad 800 ljudi. Bili smo najmočnejše podjetje v občini, potem pa se je začel osip. Od gospodarske reforme sem, je rudniška proizvodnja nenehno padala. Premog smo ponujali na vse strani. Bilo je komaj za skromne plače, a rudarstvo je panoga, ki nenehno terja vlaganja, investicije. Nič čudnega, da so se rudarji v Laškem ob načrtih za ukinitve manjših rudnikov oklenili preusmeritve iz katere se je rodil današnji TIM.«

OD KOPAČA DO NADZORNIKA

Da ne pozabimo na Jerneja - rudarja. Z opravljenim rudarsko šolo je bil na boljšem kot oče in brata. V rudniku rudar od vozača do kopača napreduje polagoma, z leti. Vsaj sedem let je treba za to po internih kvalifikacijah. Jernej je bil kopač takoj, ko se je zaposlil v laškem rudniku. Po treh letih so ga poslali v dvoletno nadzorniško šolo.

Pa ni bil eden tistih, ki

bi se s kvalifikacijo v žepu zmrdnil, ko so mu povedali, da je sicer lepo, da je šolo končal, da pa zaenkrat nimajo nadzorniškega mesta zanj. Spet je šel na odkopno številko za kopača in prejemal kopaško plačo, dokler ni z upokojitvijo enega od nadzornikov bil postavljen na novo, odgovornejšo dolžnost.

In ko je takole poskrbel za svoj kruh, se je leta 1969 poročil. Z ženo sta bila podnajemnika, po rudarsko »štantmana«, stanovala sta v bloku. Po treh letih sta in Strmci kupila zemljo, tri leta čakala na gradbeno dovoljenje, štiri leta zidala in eno leto sta s hčerko v svojem lastnem domu.

Svoj poklic ima rad in če bi imel sina, bi mu ne branil postati rudar. Sicer pa sam ne verjame, da bo kot rudar dočkal upokojitev, vsaj v laškem rudniku ne.

In tako sva bila spet pri usodi Hudajame.

DVOMI V PREPOROD LAŠKEGA RUDNIKA

V tem času v laškem rudniku v jami dela 113 ljudi, skupaj z vzdrževalci in zunanji obrati ima TOZD 205 zaposlenih. Dohodek rudnika v okviru TIM znaša komaj še 7 odstotkov.

»Tudi to je razlog, da rudarji ne moremo biti več tako glasni kot smo bili.«

Že leta 1972 je bilo rečeno, da bo rudnik zaprt najkasneje leta 1976. V izgrajene obrate TIM so se preusmerili številni rudarji, potem pa je kolektiv, ko je nastopila energetska kriza in potreba po

vsaki toni premoga, dopolnil delovna mesta iz nerudarskih vrst. Poprečna starost rudarjev je med tem narasla na 43 let. Priliva novih delavcev ni, čeprav je ugotovljena zaloga premoga podaljšala delo v rudniku vsaj še za pet let.

Zakaj?

»Prvič je tu neznanka, kako dolgo bomo v Laškem še rudarili. Drugič zato, ker osebni dohodek ni vzpodbuden. Treba je samo pogledati v analizo gospodarskih gibanj v občini, kje je običajni dohodek rudarjev. Tretji razlog je rešeto v rokah medicine dela. Imam občutek, da mora rudar izpolnjevati pogoje, ki veljajo za vojne pilote. Pred nedavnim se je prijavilo za delo v rudniku 7 mladih ljudi. Šest jih ni šlo skozi zdravniške preglede, sedmi pa je dobil zeleno luč - in šek k vojakom. Potem so tu pogoji dela, ki so zaradi šibkega vlaganja, slabši kot so bili, namesto da bi se izboljševali.

Specifično za laški in druge manjše rudnike je tudi to, da zaradi ekonomskih težav ne sledimo pravicam po takojmenovanju sindikalni listi tovarišem v večjih rudnikih, kot sta zasavski in velenjski rudarski bazen. Če bi ne bilo posluha republiškega odbora sindikata za energetiko, bi še danes ne dobivali nekoli-ko prikrnjene odpravnine, regresa za dopuste in jubilejnih nagrad.«

»OČE« IN »SINOVI«

Laški TIM je nastal zato, da bi rudarji po ukinitvi rudnika imeli zaposlitev in za njimi njihovi otroci, skratka, da bi bilo nadomestilo za ukinitveno rudarska delovna mesta.

Ko je bil čas zato, da bi začeli proces tudi dokončali, se je pojavila energetska kriza.

Nafta, hud konkurent premogu, je pokazal drugo, nezanesljivo lice. Rudniku so odločili zatón.

Medtem pa TIM, ki je izrastel iz rudnika, se ni mogel izkazati za sina hvaležnega svojemu očetu. Rudarji, ki so obračali oči hkrati k družbi, ki jih je spet potrebovala in k kolektivu, s katerim jih veže popkovina, težko razumejo, da več kot tisoč članski kolektiv TIM, ki se je razrastel, ne more držati obljub, ker je postal ti sam ujetnik starega nasprotnika.

Nafta! Ne samo nje, vendar predvsem nafte. Toda to je že druga zgodba. Vsi tozdi TIM so ujeti v isto zanko...

Če bi ne bilo cele vrste vmesnih dejavnikov, bi

kažejo tudi na družbene spodrsiljaje, zavlačevanja, ne dovolj odločnih in hitrih posegov v problem, bi moral človek skoraj verjeti v usodo.

KAJ KAŽE PRIHODNOST?

Premoga je za pet let, morda ga je še za mnogo dlje. Vprašanje je rentabilnost, upravičenost naložb, za katere pa ni veliko upanja. Brez podmladka je vse zaman.

»Rudarstvo potrebuje celo generacijo. Mlade, krepke in izkušene, preudarne. Malenkost čez 7000 dinarjev dohodka za težko in nevarno delo v jami ni ravno vaba za mlade ljudi, zdaj ko so minili časi, ko je bil rudnik skoraj edina priložnost za zaposlitev. Kar je več od te vsote, so nadure, so praznični in nedeljski »sihti«. Če kdo rabi tedenski počitek je to prav rudar, zato je zaslužek izven 42 urnega dela tedensko nekaj takega kot pesek v oči. Rudarjem je zadnjih deset let osnova za pokojnino, mladi pa hočejo začeti z osebnim dohodkom, s katerim zaključujejo delovno dobo stari knapi. Že zdaj, ko morajo, približno istih let, opravljati vse delovne naloge, mnogi zdrsnejo nazaj na stopnjo vozačev, potem ko so dolgo let bili kopači na odkopnih številkah. Šteje pa zadnjih deset let, kje je tu minulo delo?«

Jernej Žohar ne verjame, da bo svojo delovno dobo končal kot rudar, razen če bo šel drugam. Rudnik Laško, tudi če bi se izkazalo še dovolj zalogo, brez izdatne družbene pomoči, nima prihodnosti. Ali energetska kriza ni dovolj velika, ali pa se je še ne zavedamo dovolj v trenutku, ko je že skoraj prepozno.

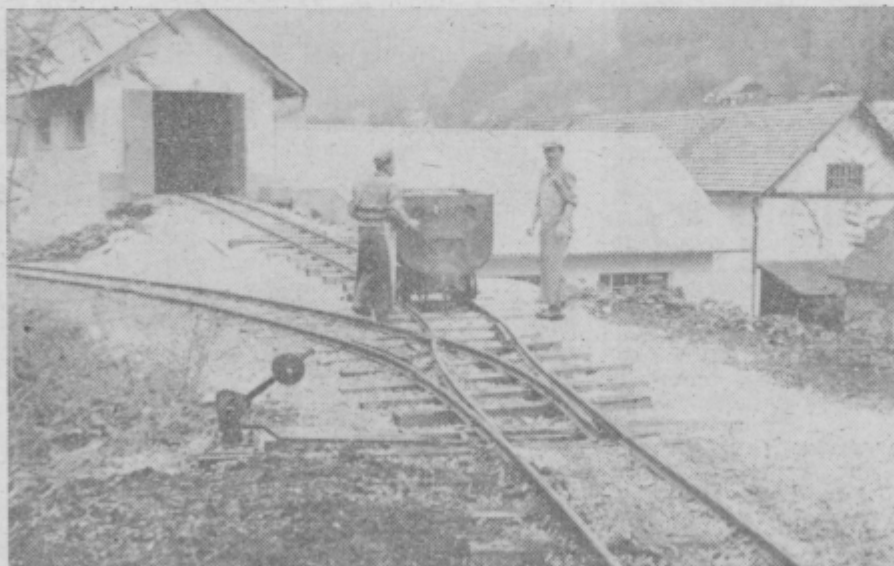
»Najbolj realno se mi zdi, pravi, da bi se dokončno odločili za preusmeritev, kar pa brez dodatnih naložb tudi ne bo šlo. Trenutno gre za 200 ljudi, približno toliko, kolikor jih je delalo v jami, ob preusmeritvi leta 1972. Rešitev bo treba poiskati, takšno ali drugačno, kajti če bi leta 1972 postopno zmanjševali rudniško proizvodnjo, bi bili rudarji danes večji del pod streho drugih tozdov TIM. V jami so ostali zaradi družbenih potreb, ko so se energetske razmere zasukale.«

NI ČASA ZA KONJČKE

Jernej Žohar nima konjička. Rudnik, dom družina in politično, družbeno delo mu ne puščajo časa za to. Zaveda se, da je probleme treba reševati v sferi političnih odločitev. To ga je pripeljalo na odgovorne dolžnosti. Do nedavnega je bil predsednik sindikata v rudniku, zdaj je sekretar organizacije ZK. Je član občinskega sindikalnega sveta, stalni delegat občinskega družbenopolitičnega zbora in delegat republiškega sindikata za energetiko. In ker je tudi krajan, je v krajevni skupnosti aktivist, SZDL. Povsod je priložnost izreči besedo o problemih svojih »kome-ratov«, zlasti pa tam, kjer se bje bitka za odnose v okviru energetike, kjer rudarstvo kljub razlogom za streznitev nima položaja, ki ga zasluži.

Razšla sva se s SREČNO!

Bil je to pozdrav in voščilnica za novo leto.

Kakšen bo rudarski jutri v Hudajami? To, pri potrošnikih tako cenjeno gorivo še leži globoko pod zemljo, toda vedno manj je rok, ki bi ga spravile na površje. Na kretnici so. Kam pelje tir, v preporod ali v ukinitvev rudnika?

(Foto: J. KRAŠOVEC)

Z NEŽKO STIPLOVŠKOVO sem se srečala trikrat. Prvič je bilo srečanje bežno, med množico cinkarniških upokojencev, ki se vsako leto skupaj popeljejo na izlet. Nežka, sedanja cinkarniška upokojenka, je pristopila k meni in mi navdušeno govorila o skrbi podjetja do nekdanjih delavcev. Bila je živahna in srečna. Takrat sva se tudi domenili za obisk. Ne od nje, od drugih sem zvedela, da ima za sabo življenje, ki ji ni z ničemer prizanašalo.

Pred kratkim, ker nisem imela točne ga naslova, sem jo iskala po vsem Miklavžkem hribu v Celju. Pa jo ljudje zaradi dobrih del tod poznajo. Našla sem jo v stanovanjskem delu kapucinskega samostana, kjer so iz nekdanjih celic preuredili skromne sobice, brez vsakega udobja. V dveh se zdaj stiska Nežka, dve pa je oddala sinu, ki si ustvarja lastno gnezdece.

Za razgovor z njo sem se prišla samo domenit, pa so kljub temu neobvladano bruhali iz nje odlomki iz njenega življenja. PETKRAT se je soočila s smrtjo iz oči v oči, pa jo najhujša postaja njenega življenja - vojna, še danes najbolj strese. Najraje o tem sploh ne bi govorila.

Ko sem z njo premlevala njen boj od zibel do danes, v tretje, je v celoti odprla kamrico svojega srca. Duri bom toliko priškrnila, da bo ostala za njimi samo njena intima.

OTROŠTVO NEKDANJEGA KOZJANSKEGA OTROKA

Zibika pred šestdesetimi leti. Le nekaj kmetij, pa veliko kočarij in revščine. Svoje je storila še šmarica in življenje je tod plalo neobvladano.

Ze priletnemu bajtarskemu dekletu se je rodila nezakonska Nežka. Toplota objema z mlečnozobim vaškim postopacem se je končala v neizpolnjenih sanjah. Nežkin oče je pred odgovornostjo pobegnil v Francijo, njena mati pa je preživljala sebe in Nežko tako, da je hodila v tavr. Brazde in strnišča so bila velikokrat Nežkina postelja.

Ko je bilo Nežki dve leti in pol je dobila očima. Živeli so v Šmarju in preživljali so se le s tem, kar sta starša prinašala s kmetov. Poleg Nežke je bilo potrebno nahraniti še štiri lačna usta. Kruh so imeli le dvakrat na leto - za božič in veliko noč. Če pa je vmes le kanila še kakšna skorjica in so otroci samo slutili zanjo, so pretaknili vse tramove v hiši, kjer je bila običajno skrita ta dobrota - kruh. »Očima sem imela zelo rada, med otroki ni delal razlike.«

Prva, ki je zlezla iz gnezda lačnih ust, je bila Nežka. Začela je prosjčiti od hiše do hiše in tako je oblekla mamo, sestrice, bratce. »Bili smo tako ubogi, da tega danes nihče ne razume. Ko sem leta 1928, ko je bila huda zima, odšla v solo, sem bila oblečena samo v borno in izprano tanko oblečko, brez perila in bosa. Do praga sem še prišla, tam pa sem se od mraza zgrudila. Ko so me našli, na pol zmrznjeno, so me otirali toliko časa, da se je v telesce vrnila toplota.«

Takrat je Nežka prvič ušla smrti.

Ko je bila stara dvanajst let in pol je držala prvi kovač v svoji roki. Dobila ga je od pravega ateja, ki se je vrnil v domovino. Za birmo ji je kupil še volneno obleko in to je bilo tudi vse, kar je od njega kdajkoli kaj dobila. Tudi pozneje, ko je zgubila očima in se je njena mati poročila z Nežkinim očetom, se nista najbolje razumela. Nežka je bila takrat stara že osemnajst let in odšla je služiti kot dekla k Anderluhu, kjer so jo imeli radi. Od tam pa jo je pot peljala na Bobovo k učitelju, od tu pa v Avstrijo.

MLADOST MED PARTIZANI IN GESTAPOM

Nežka je ob poglavju iz vojenga obdobja najbolj vznemirjena. Polna mladostnega žara se je po vrnitvi iz Avstrije

KAKO JE STIPLOVŠKOVA NEŽKA PREMAGOVALA SVOJE BOLEČINE

MOČNEJŠA OD SMRTI

Kakšen boj je to naše življenje!

PIŠE ZDENKA STOPAR

leta 1942 takoj povezala s Kozjanskim odredom in Šerčerjevo brigado. Najmočnejše je bilo sodelovanje naslednje leto, ko je delala po navodilih Helene Borovšakove. Partizani so bili v njihovi bajti stalni gosti, zato so bili tudi izdani. Zaprlji so ji očeta in še več vaščanov, vključeno pa so skozi vas peljali tudi njeno mater. Odpeljali so jih v Stari pišker v Celje in Nežka, ki je ob raciji ni bilo doma, se je drugi dan odpravila v Celje, da poizve za svojimi starši. Vsa preplašena jo sreča sosedja in ji pove, da Nežko išče gestapo z njeno sliko v roki. Nežka pa ni pobegnila, ampak je odšla naravnost na komando, kjer je bila brez zasliševanja takoj dodeljena v vod za streljanje. Rešil jo je nek gestapovec in še danes ne ve zakaj. Morda ga je osupnil njen pogum.

To drugo soočenje s smrtjo je bilo za Nežko najhujše. Kar je imela takrat na sebi, to je ohranila. Vrnila se je na popolnoma izropan in opustošen dom. Spet se je povezala s partizani. V hiši je bila javka, od tod pa je Nežka fante vodila v Šerčerjevo brigado. Dneva zmaga še danes ne more pozabiti. Opojni val sreče je bil enkrat, zlasti, ker so se vsi njeni domači srečno vrnili domov. »Delala sem za partizane s prepričanjem, ne za pokojnino.« Nežka danes nima borčevske priznavačnine, ker jo ni uveljavljala.

BRUSILKA V CINKARNI - VMES RAK

Sita služenja pri tujih gospodarjih je Nežka po osvoboditvi prišla v Celje, da se zaposli kot delavka. Najprej je delala v Metki, 48 let pa je prišla v Cinkarno in ji ostala zvesta dvajset let. Delala je v najtežjih delovnih pogojih, kjer danes ne dela več nobena ženska. Vseh dvajset let je delala v treh izmenah, vse sobote in velikokrat tudi v nedeljo. Njeno delo pa je bilo tako umazano, da se je morala po vsakem šihu umiti najprej po vsem telesu z nafto, šele potem se je lahko skopala. Tako dvajset let. Bila je pridna delavka, to vedo povedati starejši cinkarnarji.

Leta 1954 je ob poplavi v Celju zalila voda tudi Cinkarno. Ko je brodira po vodi, je Nežka zašla v jamo, kjer je že prejšnji dan utonil en delavec. Nežka ni znala plavati, oprijemala se je plavajočih stvari in priklicala pomoč.

V borbi s smrtjo je zmagala tretjič. Življenje je ljubila z vso močjo. Nikoli

ji ni bilo dela dovolj. Spoznala se je z bodočim možem, kmalu se jima je rodil sin.

Cinkarna pa je že leta 1960 poslala vse ženske na sistematski ginekološki pregled. Vse so bile zdrave, le Nežka je dobila obvestilo, naj se oglasi v obratni ambulanti. Brezskrbna kot je bila, kljub nekaterim znakom, ki so govorili o bolezni v prid, je Nežka s pregledom odšla. Z grdim so jo poklicali na upravo, od tam pa k obratnemu zdravniku, ki ji je zato, da bi jo osvestil, brezobzirno zabrusil v obraz: »Vaše življenje visi na nitki, imate raka v zadnjem štadiju. Takoj v bolnišnico!«

Sok je bil za Nežko tako močan, da ne ve, kako je prišla domov. Pred sabo je videla le smrt in v glavi so nastopile neznosne bolečine. Z glavo je butala v zid, da bi pojenjale. Ko je odšla od doma, ni vedela, da se bo še kdaj vrnila. Sinek je hodil v prvi razred osnovne šole, bodoči mož pa je brezmočen taval po stanovanju.

Kolikar je imela še moči v sebi, jih je zbrala in odšla na ginekološki oddelek celjske bolnišnice. Tam je dežurnemu zdravniku povedala, da je prišla zato, ker ima raka. Ta se je nasmešnil, ob pregledu pa mu je nasmešek zginitil iz obraza.

Operacija je bila dolgotrajna, navzoči so bili trije operaterji. Pokazalo se je, da se je rak že razširil na sosednje organe, metastaz pa niso odkrili. Deset dni je Nežka visela med življenjem in smrtjo. Potem se je njeno stanje zboljševalo. Nežka se je prebujala iz omame in vide-la radost zdravnikov, ki jim je uspelo rešiti človeško življenje. Od takrat vse-skozi hodi na preglede in ima neomajno zaupanje v celjske ginekologe.

Življenje je bilo tudi tokrat - četrto - močnejše od smrti.

ŠE ENA PREIZKUŠNJA - MOŽEVA BOLEZEN

Po bolezni so jo hoteli zdravniki upokojiti, pa ni hotela. Vrnila se je v Cinkarno in še nekaj let delala. Bolezen je le pustila posledice, zato se je invalidsko upokojila. A miru ni dolgo uživala. Nesreča je prišla v hišo - moža, takrat še ni bil njen zakoniti mož, je zadela kap. Skupaj sta živela 27 let, a le zadnja štiri leta v legalnem zakonu. Nežka mu prej ni zaupala, ko pa je bremonoč obležal na postelji se je odločila, da se zveže z njim. Ni si želela, da bi šla za njegovim pogrebom kot »koruznica«. Pet let ga je hrani-

la, prelaga kot dojenčka, umivala, prižigala cigarete. Ta skrb je preprala v ljubezen, ob kateri Nežka joče, joče in ne more razumeti, da je ostala sama. »Še danes bi ga stregla, bedela ob njem, samo, da bi bil še ob meni.« Osamljenosti po smrti moža ni mogla prenesti. Tudi sin ji ni bil v oporo. Obupala je. Boj je obvladoval tudi to trpljenje. Rešili so jo.

Znova je stopila v življenje - petič.

NEŽKA - DANES IN JUTRI

Po njenem mišljenju živi danes Nežka v blagostanju. Še nikoli ji ni šlo tako dobro, pa čeprav razpolaga mesečno s pokojnino v višini štirih starih stotisočakov. Od nje ji vedno nekaj ostane. Pomaga domačim, stisne vdovi z majhnimi otroki vsotico v roke - pa kljub temu ni nikoli brez denarja. Če zve za človeka v stiski, pohiti k njemu in mu pomaga. Z bodrilno besedo ali s pridnimi rokami. »Če bi se še enkrat poročila, bi se s takim, ki bi potreboval nego ali bil drugače v stiski.«

Cinkarna ji še danes pomeni drugi dom. Hvaležna ji je, ker ji je dajala - kruh. To besedo izgovarja Nežka s takim spoštovanjem, da ni ustrezne primerjave. Dostikrat ga pobere iz smetnjakov, še večkrat pa na cesti. Spominja se svojih otroških let.

Nabrani kruh porabi za svoje ljubljence. Vsak pritepen pes se pri njej nahranja, vsako zavrženo mačko pobere in jo prinese domov. Trenutno ima doma dve muci. Eno je dobila tako, da so se je otroci pri igri - metali so jo v steno - naveličali, potem pa so jo prinesli Nežki. Druga mačkona, pravi orjak je zdaj, pa je dobila še čisto slepega. Šla je v lekarno in kupila najmanjšo dudko. Potem ga je hranila vsaki dve uri, ponoči trikrat. Zverinica ji še danes pije iz stekleničke.

Njeno okno kar naprej obletavajo ptički. Posebno hrano pripravlja za seničke, drugačno za vrabčke, pestrejšo za golobe.

Vsak Nežkin dan je nabit z delom za druge in tako je osmislila svoje življenje. In srečna je, da živi.

Njeno človeško podobo je izklesala bolečina, ki ji ni prizanašala vse življenje.

Ob slovesu z Nežko je v kletki zaprhljal golob z zlomljeno perutjo. Pobralla ga je v mestu na cesti. Ko ga bo pozdravila, mu bo vrnila prostost.

Ohranila ga je pri življenju. Ona ve, kaj je to.

PIŠE MITJA UMNİK

SKICA ZA PORTRET

»ŠARŽA« JEKLARJA PETRA

Mehka primorska duša, ki se je zapisala ognju in jeklu

Tik pred letošnjim Dnevom republike so v Železarni Štore zabeležili pomembno delovno zmago. Namenu so izročili novo 60-tonsko elektroobložno peč v jeklarni, mlajšo sestro prejšnji 40-tonski, obe pa bosta poslej složno napajali napravo za kontinuirano vli-vanje jekla.

Slovesnost ni imela javnega značaja, čeprav so bila prisotna vsa slavnostna obeležja: godba na pihala, zastave, svečani govor, neobičajno velika množica...

demobilizaciji na mojem Primorskem ni bilo kruha, zato sem si po nasvetu svaka poiskal delo v štorski železarni, saj so takrat potrebovali veliko delovnih rok. Tako sem zašel na Štajersko in se zapisal železarni ter jeklarstvu.

Pogovor sva zasukala spet na novo elektroobložno peč in na razmišljanja, kaj pomeni njemu – jeklarju in vsem nam v gospodarskem smislu.

»Prvi, podkuriti v novi peči je zame posebno priznanje in čast. Priznam, da sem bil zelo vesel tega, še bolj vesel pa

pa se da združiti oboje. Leta 1947 pri pridobivanju jekla v fizično izredno težkih delovnih pogojih nisem dosti razmišljal o takšnih stvareh. Tudi ni bilo časa! Strojev takrat nismo veliko poznali: zakladanje SM peči brez stroja, priprava vložka je bila vsa ročna... Danes se delo s takratnimi časi sploh ne da primerjati. Priznati moram, da današnji mladini nikdar ne bi želel takšnega garanta, kot smo to morali opraviti mi, naša generacija. Delali smo v treh izmenah, počitka je bilo iz

sec zelo dolgočasno, kljub ženi in otrokom, ampak izmisliti si bo treba kakšnega konjička.

Toda mi upamo, zaradi jeklarja Petra, da bosta z jeklarno in štorsko železarno tudi po upokojitvi, ostala kot prijatelja skupaj. Najbrž se da pogruntati primer-na rešitev. Potrebna pa bo kmalu, saj kaj dosti več kot mesec januar v Novem letu 1980 Peter ne potrebuje za svojo polno delovno »šaržo«. Pa kaj bi jadikovali, celo v Petrovem imenu, saj zanj, trdnega in pokončnega, navajenega po-

In med to množico, skoraj za glavo višji, z zaščitno čelado na glavi, dolgih osivelih las, dobrega nasmeha in vznemirjenih oči – PETER GRDINA, mojster v jeklarni, star 53 let, poročen, oče 25-letne hčere – diplomirane psihologinje in 21-letnega sina – študenta agronomije, po počutju Štorjan in Celjan, pa srcu jeklar, po duši Primorec, doma iz Movraža na Koprskem.

Peter Grdina je bil tisti dan še posebno vznemirjen, saj je on prvi zakuril v novi jeklarski peči in ji potihem gotovo zašepetal, da bi nam »skuhala« še veliko prepotrebne jekla.

Pa s Petrom se nisva pogovarjala tisti dan. Bilo je tri dni kasneje, ko sem ga obiskal med njegovo popoldansko izmeno v štorski jeklarni in, ko je njegova nova peč prvič zares »kuhala« pravo jeklo. Pred njenim bučanjem sva se umaknila v sobo jeklarskih mojstrov in komaj da so naju zmotili slušatelji delovodske šole.

»Kako si zašel v Štore, v železarno, tovariš Peter, saj si vendar »primorska duša«, doma iz Movraža pri Kopru,« je moralo biti moje prvo vprašanje, saj sem si iz njega obetal izluščiti kakšno posebno skrivnost. Pa ni bilo nič kaj takega!

»Vojaško suknjo sem slekel 1947. leta, še prej mi je dobro služila kot komandirju karavle na naši meji z Avstrijo, sicer pa kar dobra tri leta. Po

zaradi nove težko pričakovane peči. Končno smo uresničili naložbo, čeprav se nam je časovno malo zavlekla. Elektroobložne peči so pač najsodobnejše in so pošteno opravile s starimi »martinovkami«, od katerih je bila naša v Štorah še posebno do konca izkorišče-na, pa tudi po svoje izčrpana. Gre tudi za novo tehnologijo pridobivanja jekla, pa tudi »šarže« več zaležejo – količine so večje.

Povečanje zmogljivosti proizvodnje surovega jekla v Štorah je toliko večjega pomena, ker vemo, da proizvodnja jekla v Jugoslaviji, pa tudi v Sloveniji, zelo počasi napreduje ter predstavlja enega izmed ključnih zaviralnih momentov izkoriščanja valjarniških kapacitet, pa tudi večje probleme pri oskrbi celotnega kompleksa kovinsko-predelovalne industrije. To smo posebej poudarjeno slišali ob začetnem zagonu nove jeklarske peči v štorski železarni.

In sva s Petrom zasukala pogovor iz resnejših, gospodarskih jeklarskih vod, v intimnejšo plat. Nisem si mogel kaj, da ne bi zastavil vprašanja »o mehki primorski duši, ki se je zapisala ognju in jeklu«; pa kako je to dvojje združljivo?

Hudomušen smehljal mu je preletel obraz. Mogoče mu je tiste primorske mehke duše za kanček ušlo pri očeh. Kaj več, kot za kanček je nisem opazil, saj je vse prekril širok nasmeh: »No, o tem pa bi se dalo pogovarjati! Najbrž

izmene v izmeno največ 8 ur – na primer iz nočne v popoldansko.

Nas, ki od daleč opazujemo delo v železarstvu; pri plavžu, pri pečeh, v katerih se »kuha« žareče jeklo, že pogled na vse to navdaja s spoštovanjem. Predvsem s spoštovanjem do ljudi, ki obvladujejo vročino in ogenj, tekoče žareče jeklo... In sem zavrtal v jeklarja Petra, kaj on občuti takrat, ko »skuha« svojo novo šaržo, enkratno polnitev jeklarske peči. Ali občuti ponos?

»Ne ponos, veliko veselje občutim, če je vse v redu. Da šarža uspeva, da ni izmečka, da delo nemoteno poteka, delo med sodelavci. To je tudi veselje zaradi poklica, ki sem si ga sam izbral in bom, kot vse kaže, v njem tudi dočkal svoj pokoj.«

Gube nasmeška so za časovno kapljico otrpnile, in le s težavo so se poravnale v prejšnje stanje. Grenkost slovesa v prihodnosti, njegova neizbežnost se je kmalu prekrila s ponosom zvestobe jeklarskemu poklicu, železarni, Štoram, sebi, svoji delovni in življenjski »šarži« jeklarja Petra:

»Da, dobrih 32 let sem zvest poklicu in naši železarni. Vem, da slovo od sodelavcev ne bo lahko, ampak takšno je življenje. Najbrž bo potem kakšen me-

prijeti za vsako delo, pravega dolgčasa sploh ni in ne more biti!

Vseeno nisva želela pogovora strniti z melanholičnimi mislimi o upokojitvi, zato sva pogledala za bolj »bleščečimi« stvarmi. Podražil sem ga s »paradnimi« jeklarskimi rezultati in botrstvom prvih libijskih jeklarn in valjarn v Tripoliju:

»Res je, da smo se ob pogonu nove jeklarne kaj kmalu izkazali z dobrimi rezultati, katerim so komaj mogli verjeti nekateri bolj izkušeni v družini Slovenskih železarn. Ponosni pa smo tudi na naše znanje, ki smo ga »izvozili« v prijateljsko in neuvrščeno Libijo. Prav naši valjarji, jeklarji in vzdrževalci so v okviru inženiring poslovne skupnosti SMELT iz Ljubljane postali pravi botri prvi libijski jeklarni in valjarni. To pa tudi niso majhne stvari!«

Peter ni mogel skriti ponosa ob teh uspehih svojih jeklarskih in železarskih tovarišev in sodelavcev. Pa nič zavisti ni bilo v njegovih besedah pohvale, čeprav ni bil zraven. Tudi že prej, med pogovorom sem opazil, kako pri njem sploh ni meje med tistim »moj« in »naš«, kadar gre za dolžnosti do dela; vedno je strnil svoje, Petrove dolžnosti in odgovornosti do našega, skupnega dela in nalog.

Srečno, jeklar Peter! Tudi za leto 1980 in naprej, pa hvala za tvojo veliko »šaržo«!

O BELI DRUŽINI POD GORJANCİ

KARTUZIJANSKA
POEMA ČLOVEČNOSTI

V Pleterjah je edina kartuzija v srednji in vzhodni Evropi in na Balkanu

PIŠE DRAGO MEDVED

Devet stoletij živi ta red in ni spremeni svojih pravil. Spreminjal se je le svet, zato tudi Pleterje niso več tako samotni kraj, kamor so se kartuzijani umaknili, saj potrebujejo za svoje osnovno delo, torej za molitev, samoto.

A zakaj pravzaprav beseda o njih? Ali niso le sestavni del naše družbene stvarnosti tako kot vsi ostali predstavniki vernih? Gotovo so, a so gotovo tudi nekaj več. Kartuzijani v Pleterjah nosijo v sestavini naše, predvsem sodobne zgodovine, posebno obeležje. Z nekoliko simbolike, ki jo lahko vidimo v njihovih majhnih ročnih svetilkah, je tudi njihov delež, predvsem v času narodnoosvobodilnega boja. Bil je v znamenju svetlobe sredi mrakobnega fašističnega in nacističnega divjanja. Kdo so ti kartuzijani, ki so v tem častnem boju prekršili vsa svoja redovna pravila in sprejeli pod svojo streho okrilja komuniste in ženske? Odgovor je v bistvu preprost in v pogovoru sredi turobnega jesenskega dne pod Gorjanci mi ga je v svoji celici podal prior pleterske kartuzije Janez Drolc: »Kadar gre za človeško življenje, za nas nehalo pravila »hiše«. Veljati začnejo osnovna pravila krščanstva in to je pomoč človeku v stiski. Kdo so bili ljudje, ki smo jih vzeli pod streho? Partizani so bili, aktivisti. Borili so se za svobodo svojega ljudstva, svoje zemlje, za domovino torej. Kdo jih je ogrožal in preganjal? Okupator, torej tisti, ki je prišel od drugod, tujec, ki nima na tujih tleh kaj početi. Naše ravnanje je bilo torej v skladu z našimi osnovnimi pravili in vedno bomo ravnali tako.«

Ni naključje, da so partizani kmalu našli zvezo s kartuzijani. Že sama lega samostana, varno v zavetju vznožja Gorjancev in seveda že od nekdaj dobre veze kartuzijanov z dr. Rejo, so dejstva, ki so utrjevala medsebojne vezi. Že pokojni prior dr. Josip Leopold Edgar Lavov je v svoji knjigi spominov Kartuzija Pleterje in partizani zapisal: »Bilo je zgodaj spomladi 1942. Bil sem v Novem mestu in sem videl, kako ženejo Italijani osem naših ljudi, Slovencev, zvezanih z verigami po dva in dva med seboj počez in po dolgem, da jih odpremo v Ljubljano in potem kdo ve kam, v internacijo, za talce ali v smrt. Srce se mi je stiskalo, pest se mi je krčila zaradi takega ravnanja tujega vsiljevanja okupatorja. Takrat pa sem se svečano zaobljubil: »Dokler bom živ, kartuzija Pleterje ne bo šla nikdar z okupatorjem, marveč bo proti njemu vedno podpirala tiste in sodelovala s tistimi, ki se bodo borili proti njemu!«

Tako je tudi bilo. Veliko partizanov se je zateklo v samostan v novembrski ofenzivi 1942 leta, ko so Italijani hajkali po Gorjancih. Veliko pustošenje so v samostanu naredili belogardisti, ki so naredili iz samostana pravo postojanko. 18. februarja 1943 so partizani zvečer napadli samostan in ga po tridnevni boju zavzeli. Po italijanski okupaciji so prišli Nemci. 24. oktobra 1943 sta dva gestapovca aretirala priorja dr. Leopolda. Zaprli so ga, zasliševali, bil je obsojen na smrt. Le njegova visoka cerkvena dostojanstvenost ga je rešila. Konec vojne je doživel v pregnanstvu v Certosa di Veduggia v severni Italiji. Tudi v času nemške okupacije, je kartuzija pomagala partizanom. Dajali so jim sol, zdravila, tobak, usnje. Po vojni so se kartuzijani vključili v obnovo domovine po najboljših močeh.

Kartuzijo Pleterje je obiskal pred leti tudi predsednik Tito. Dr. Leopold je prejel za svoja dejanja dve visoki odlikovanji. Pred nedavnim je samostan dobil še eno odlikovanje: red zaslug za narod z zlato zvezdo! To visoko odlikovanje predsednika Tita je prejel v svoje roke

prior Janez Drolc in dejal približno takole: »Izjavljamo in obljublamo, da bomo s svojim delom in ravnanjem tudi v bodoče vedno služili domovini.«

BELI MENIHI

Red kartuzijanov je nastal v 11. stoletju, ko je Sv. Bruno (rojen 1035 leta v plemiški rodbini Hartenfaust v Kölnu) zapustil Reims in se odpravil v samoto. Na svoji poti proti Grenoblu je našel še šestorico svojih tovarišev in se z njimi odpravil v samotno gorovje. Ustavili so se v pogorju Chartreuse in od tod imajo tudi ime.

Najprej so si zgradili nekaj lesenih hišic za svoje bivanje. Te so postavili v krogu okoli male kapelice. Pozneje so spojili te hišice in kapelico s hodnikom ter zgradili še malo dvorano za posvetovanja (kapitelj), refektorij in nekoliko prostorov za tuje. (Tudi v Pleterjah vodijo štirje, preko 100 m dolgi hodniki v cerkev.

Drugo leto bo minilo 820 let, kar je nastala prva kartuzija na Slovenskem. To je bila Žička, sledila ji je tista v Jurklostru, nato v Bistri pri Vrhniki, najmlajša in še edina, ki obstoja pri nas pa v Pleterjah. Kartuzijo v Pleterjah je dal zgraditi celjski grof Herman II. Herma-

TURKI IN REFORMACIJA

Turki so napadli samostan 1471 leta in ga domala povsem uničili, le cerkev je ostala nedotaknjena. Turki so napadli samostan še leta 1476 a zaman. Leta 1580 so bili v samostanu le trije redovniki. Tudi protestantizem je opravil svoje, v 16. stoletju pa so prevzeli samostan jezuitje in so bili njegovi gospodarji do leta 1773. Po njihovem odhodu je prešel samostan v državno last. Na pleterskem posestvu je bil nameščen kot gozdar v letih 1773 do 1857) Josip Ressel, izumitelj ladijskega vijaka. Leta 1839 pa je pletersko posestvo prišlo celo v privatne roke. Zadnji posestnik je bil Bors de Borsod. Kartuzijani so odkupili samostan leta 1899 in se tako vrnil domala po 300 letih na kraj, ki ga je zgradil celjski grof Herman II.

Pričeli so z obnovo, oziroma z novogradnjo in do konca leta 1904 je bil samostan zgrajen. Začelo se je novo strogo redovniško življenje, spet je veljala klavzura, veliko redovnikov se je vrnilo iz Francije. Danes jih je 23. Tako je zdaj Pleterski samostan med največjimi v Jugoslaviji, saj ima 35 meniških celic, novo cerkev in druge prostore. Zanimiva je zgodovina glavnega oltarja samostanske cerkve. Prej je bil v katedrali v

dno bolj jemlje vid, je urno zakoračil po dolgih samostanskih hodnikih, da kmalu nisem vedel, kje sva. Znašla sva se v njegovi celici in prva značilnost je bila v tem, da je takoj zazvonil telefon, pritrjen na steno skromne, predvsem s knjigami opremljene sobe. Torej kot pravi direktor: telefon se je nasilno vselil v ta mir. V ta prostor, kjer naj bi vladala samota, le misel na boga in fizično delo. Ko sediva za mizo in pleteva pogovor, me je okregal, ker je skljocnil fotoaparatus. Zatem so sledile besede preprostega besednjaka, brez ovinkarjenja. To je značilnost kartuzijanov: preproščina in dostojanstvo. Med ljudmi sicer krožijo govorice, da beli menihi strašno trpijo, da so samotari, polni kompleksov, domala verski blazneži, da se bičajo, da ponoči ne spijo in podobne neumnosti. V tiho in topli prijetnosti priorjeve sobe so se razgrinjale naslednje misli: »... kartuzijan mora biti popolnoma zdrava psihofizična osebnost. Le zavestna pot med naše življenje zagotavlja mlademu človeku obstoj v tem redu, sicer ne vzdrži. Zato so v zmoti tisti, ki mislijo, da morajo biti razočarani, da dobijo »vizo« za samostan. Tudi samo molitev je premalo. Tudi zgolj samotarstvo ni dovolj močan argument za obstoj. Združljiva sta le molitev (red je namreč kontemplativen), in samota. Zato kartuzijanski beli menih dela v samostanu troje: moli, študira in opravlja fizično delo. Poleg cerkve je v samostanu najpomembnejša knjižnica, saj je v njej preko 20.000 knjižnih enot, ki jih menihi rabijo za študij teologije in filozofije. Me zbirkami je najpomembnejša Patrologija, zbirka cerkvenih očetov, ki vsebuje okoli 200 knjig, napisanih v stari grščini in latinščini. Obiskovalcem ne kažejo knjižnica, ker je nekoč nekdo med njimi ukradel neko dragoceno knjigo. Prior Janez Drolc sicer ne mara novinarjev, a me v isti sapi vpraša, kako je kaj v Celju. Huduje se na različne oblike gledanja na kartuzijo, češ da bi jo nekateri radi spremenili v muzej za celodnevne ogled. To pa seveda ne gre. Večstoletne izkušnje so obdržale red v ugledu, ki ga danes ima. Posebno samostan pod Gorjanci, ki ima nedvomno drugačno vlogo od tistih številnih v Franciji in Italiji. Zato se prior huduje tudi na tiste, ki zgolj iščejo partizanske Pleterje, pa Pleterje zaradi hruške, slivovke ali brinjevca ali jabolka. To vse je postranska stvar, pravi. Nihče pa več skoraj noče pomisliti, da smo tukaj zaradi molitve. In če ne bi naš red bil takšen, kakršen pač je, bi tudi partizanov ne bilo pod našo streho.

Kartuzija Pleterje tesno živi s Sentjernejem. Tudi v različnih oblikah krajevne samouprave, medsebojnega sodelovanja. Tudi danes je kartuzija simbol dobrih odnosov, človečnosti in pravem pomenu besede, je nepogrešljivi sestavni del naše družbene stvarnosti. Beli menihi so vpeti vanjo. Četudi imajo svoje obveznosti in svoja pravila. Ko vse spi, se ob enajsti uri zvečer odpravijo k maši. Z nočnimi svetilkami krenejo po hodnikih do cerkve in počijo opravilo liturgijo, včasih dolgo tudi tri ure. Ena skupna maša je še ob sedmih zjutraj in ena ob štirih popoldne, sicer pa menihi molijo večkrat dnevno vsak sam v svoji celici, kjer tudi obedujejo. Enkrat tedensko imajo skupno kosilo in skupinski odhod izven samostana, takojmenovano rekreacijo. Tako se preko dneva nenehno združuje »duhovno« delo s fizičnim in to ravnotežje je najpomembnejše. Ko beli menih umre, ga položijo na desko, spustijo v jamo, zagrnejo zemljo in mesto označijo z lesenim križem, brez imena.

DRAGO MEDVED

Prior Janez Drolc, pogled belega meniha skozi okno v sedanjik naše družbene stvarnosti. Foto: Drago Medved

novo odločitev je podprl občni zbor kartuzijanov leta 1403 na generalnem kapitlju v Žičah. (V Žiče je povabil kartuzijane tedanji štajerski mejni grof Otokar, grofje celjski pa so postali zaščitniki žičke kartuzije v letih 1443 do 1456. Za posebnega samostanskega dobrotnika je veljal grof Friderik.

No, vrnimo se v Pleterje. Samostan so pričeli graditi 1403. leta. Končali so ga tri leta pozneje. Vse stroške gradnje je plačeval sam Herman II. Gradnjo je vodil O. Hartman, Gotska cerkev stoji še danes. Stoletja so jo močno poškodovale, vsako leto delavci spomeniškega varstva vložijo vanjo nekaj sredstev, da bi jo ohranili, saj predstavlja dragocen spomenik gotske arhitekture. Tedanji samostan je imel 13 celic in cerkev. Leta 1435 je umrl Herman II. in v Pleterjah so ga pokopali. Sele 200 let po njegovi smrti so njegove posmrtno ostanke prenesli v Celje.

Saint Claudi. Menda ga je dala narediti Ivana Antonija Poisson, prijateljica Ludvika XV., bolj znana pod imenom markiza Pompadour. V samostanu so bile tudi slikarske mojstrovine, 300 let stare slike apostolov. Te so zdaj v Kostanjevici, v stalni umetniški zbirki in so nov dokaz izredne duhovne širine belih menihov in priorja Janeza Drolca.

SLIVOVKA JE POSTRANSKA STVAR

Kdor si predstavlja priorja kot strogega in togega meniha, ki nima posluha za naše navadne »zemeljske« zahteve in navade, se je krepko zmotil. Sprejel me je človek, z obema nogama trdno stoječ na zemlji. Na njegovem obrazu je počivala tista značilna umirjena plemenitost, ki na daleč izdaja vso notranjo zrelost in koncentracijo duha k osnovnemu delu: molitvi. Kljub bolezni, ki mu ve-

PIŠE MILAN BOŽIČ

ŽIGA LAJAKOV-MOZIRSKI

»KREMEN IN ISKRE«

Pesmi, ki govorijo predvsem o lepoti Gornje Savinjske doline, nastale v letih od 1886 do 1920, še vedno čakajo na objavo

Četudi je umrl 1938. leta, njegovo delo tone v pozabo. Le redki so še živi spomini nanj. Zato pa o njem govorijo pesmi, kronike in drugi zapisi. Kar lep sveženj jih je. Listi so porumeneli. Mnogi od njih so raztrgani. Vsi pa popisani z lepo pisavo.

Vsa ta bogata zapuščina čaka, da jo bo nekdo proučil, bolje ocenil. Zaslužila pa bi si nekaj več. Knjižno izdajo. Žiga Laykauf ni našel založnika, da bi mu natisnil in izdal pesemsko zbirko »Kremen in iskre«, šestinosemdeset pesmi, ki jih je napisal v obdobju med 1886. in 1920. letom. Tudi sam ni imel denarja, da bi plačal tiskarske stroške. Pesmi so spravljene v mapi s tridimi platnicami. Na naslovni strani pa spet z lepimi črkami napis: Kremen in iskre – Poezije – 1886 do 1920.

Zanimivo delo zanimivega človeka. Tudi posebej. Bil je človek svojega časa, živel in delal je v letih ob prelomu devetnajstega v dvajseto stoletje, v silno razburkanem času, tudi zavoljo narodnostnih bojov, zaradi slovanstva in povezave narodov na Balkanu, zaradi monarhije, ki ni gledala s simpatijami ljudi, ki so pozivali k uporabi in podobno.

Žiga Laykauf je bil narodnjak v pravem pomenu besede. Zato tudi velikokrat preziran, preganjan in celo zaprt. Trškim meščanom je bil trn v peti. Nikoli jim ni ostal dolžan. Njegova beseda je bila iskriča, ostra. In vendar je bržčas prišel iz njihovih vrst, toda, kot nezakonskega otroka ga niso priznavali.

Rodil se je 7. oktobra 1868. leta v Mozirju. Mati je bila Hermína. Zanimiv je podatek, da se je med botri znašel cvet tedanjega mozirskega trga. Celo sam župan, pa baronesa itd. Posinovil ga je mozirski kirurg Žiga Laykauf.

Bil je nadarjen fant. Obiskoval je celjsko gimnazijo. Šolanje mu navzlic vsemu ni šlo preveč od rok. Zanimivo je, da je iz leta v leto slabšal svoj položaj med

ocenjenimi gimnazijci. Vtem, ko je bil v šolskem letu 1880/81 na 17. mestu, je bil naslednje leto na petnajstem med štiri-desetimi dijaki. Toda, že naslednje šolsko leto 1882/83 je med enaintridesetimi dijaki padel na 26. mesto, leto dni pozneje pa je med šestintridesetimi gimnazijci obtičal na predzadnjem mestu.

Maturiral je v Beljaku. Poskusil se je v študiju za živinozdravnika. Študij je pričel na Dunaju. Pa ga ni nikoli končal. Zato je pričel z delom odvetniškega uradnika. V tem prvem obdobju ga je pot zanesla v Ljubljano, kjer se je poročil. V zakonu se jima je rodila hčerka, ki pa je umrla v mladih letih. Znova se je vrnil v Mozirje, v svoje Mozirje. Tu je delal kot arhivar in tajnik trške občine, pozneje pa na izpostavi celjskega glavarstva.

Znana je podrobnost, da je najrajši pil jabolčnik. Pogosti prinašalki te pijače je posvetil tudi nekaj stihov.

S pisanjem pesmi je začel že kot dijak. Pa je kmalu sprevidel, da mu bo bičanje takratnih razmer prineslo samo težave. Zato si je izbral psevdonim: Žiga Lajakov-Mozirski. Mnogi so ga poznali samo pod imenom Mozirski. In po vsej pravici, saj je Mozirju in Gornji Savinjski dolini posvetil svoje najlepše pesmi. S svojo poezijo je pravzaprav med prvimi opozoril na lepote sveta ob gornjem toku Savinje.

Svoje politično prepričanje je potrjeval v številnih brambovskih pesmih. Kar lepo število jih je.

V svojem pisateljskem opusu je šel dlje. Bil je tudi vnet kronist in tako je ohranil Mozirju in današnjemu času zanimivo kroniko trga Mozirje od najstarejših časov do približno 1920. leta.

Žiga Laykauf so tisti čas visoko cenili v slovenskem naprednem življenju. Pozneje je pisal tudi v Ljubljanski zvon, pa v Slovenko, v Slovenski gospodarski koledar itd. Svoje mesto je dve leti pred smrtjo našel tudi v Slovenskem biografskem leksikonu! Potrjeno je tudi njegovo dopisovanje z Zofko Kvedrovo in drugimi.

Pomembna za opis tistega časa je Vojna kronika trga Mozirje, ki so jo podpisali, zaradi verodostojnosti, vsi takratni trški oziroma občinski možje z županom na čelu. Takole je Žiga Laykauf zapisal na njenem koncu:

»Občinski zastop trga Mozirje, zbran pri svoji plenarni seji dne 30. vinotoka 1920, odobruje in potrjuje spis te kronike.« In potem županstvo trga Mozirje (podpisi): župan Alojzij Goričar, odborniki: Anton Drev, Peter Trogar, Anton Deleja, Martin Ferance (ta podpis je nečitljiv in je pravilno ime lahko tudi drugačno, opomba pisca), Štefan Brložnik, Ivan Veit, Martin Šuster (občinski svetovalec), Franc Žuža in Ivan Klemenak.

Več kot zanimiva je seveda Kronika trga Mozirje od najstarejših dob do zadnjega časa. Kroniko je sklenil s pesmijo, ki jo je posvetil svojemu rojstnemu kraju Mozirju:

*V savinskem vencu biser zlat,
pozdravljen bod tisočkrat,
viharjem vkljub na veke mi stoji,
kot gore golčke nad teboj!*

V kroniki je posebno mesto posvetil nekoliko starejšemu pesniku Florjanu Vodovniku. Takole je zapisal:

»Florjan Vodovnik bil je 12. aprila 1824 v župniji Šmihelj nad Mozirjem rojen kot sin čisto bornih, preprostih kočarjev pri posestniku Hudec p. d. Heber v Radegnadskem. Poslali so ga kot zelo nadarjenega dečka v šolo v Mozirji, katero je s častnim priznanjem zapustil ter se s pomočjo tukajšnjih dobrotnikov, po z eminenco dovršeni celjski gimnaziji podal na univerzo v Gradec, kjer se je v modroslovno fakulteto vpisal.«

Objavil je tudi Vodovnikovo pesem Savini:
*Oj bistra Savina, srebrn je tvoj pas,
in mičen kot deve planinski tvoj kras,
valovi šumeči, prozorno ti dno,
v naročje me vabijo s tajno močjo.*

Oster in kritičen je bil do trških veljakov. Svoj odnos do njih je zabeležil v pesmi Klevetnikom:

*Vedno svoje je zijalo
nosilo na sejm budalo,
pesnika pa bog je ustvaril
in z modrostjo ga obdaril,
da ne poje le domovju,
kakor ščinkovec pri grmovju,
da posveti z lučjo v mrak,
kjer šopiri se – bedak.*

Svojo narodno zavest je izpričal tudi v pesmi Kvišku bratje, ki je nastala 1886. leta:

*Kvišku bratje, meč v desnico,
zemljelačnim tujcem v bran,
v boj za dom in za pravico,
prišel je osvete dan!*

*Kvišku bratje, v boj krvavi
osvobodit tlačen rod,
lepi naši očetnjavi
slabi tujec je gospod!*

Zelo veliko pesmi pa je posvetil naravnim lepotam Gornje Savinjske doline. Skoraj vsakemu kraju je zapel pesem. Tudi Rinki, Savinji, Mozirskim zvonovom itd.

Poglejmo kitico iz pesmi Logarska dolina:

*Ti svet prelep, planinski svet,
iz dna srca pozdrav ti vnet,
pozdravljen cvet in kras planin
in ti, najlepša vseh dolin!*

V tem ciklusu ima posebno mesto tudi pesem Planinki:

*Zvezdic sto v noč blešči,
oj, kako so krasne!
Ko pa zora zažari,
zvezdic svit ugasne.*

*Roža sredi vrtnih gred
bujno je razvita,
a planinke zvezdni cvet
lepše se razcvita.*

Uveljavil se je kot pesnik Gornje Savinjske doline, kot kronist in publicist. Njegovo delo pa je seglo tudi na prevajalsko področje. Mnogi dokumenti, ki govorijo o razvoju in življenju Mozirja so prevedeni v naš jezik prav po njegovi zaslugi.

Mozirjani, oziroma Zveza kulturnih organizacij občine Mozirje, so mu v hiši na trgu, kjer se je rodil in delal, uredili spominsko ploščo in tako opozorili na človeka, ki je pomemben del kulturnega in političnega življenja v Gornji Savinjski dolini. Svoj kotiček pa je zadnji čas našel tudi v lepo urejeni podstrešni sobi Kulturnega doma v Mozirju, kjer po zaslugi Aleksandra Videčnika nastaja zameetek arhiva, na vsak način pa dejavnosti, ki posega v zgodovino doline, ki zbira dokumente o ljudeh, ki so tod živeli in ustvarjali, se tudi v zadnji vojni borili za svobodo. In tu ima svojo precej zajetno mapo tudi Žiga Laykauf. Med vsemi temi dokumenti, pesmimi, slikami in kronikami, je tudi mapa, ki nosi naslov »Kremen in iskre«. Kdo ve, če bomo lahko kdaj vzeli s police katere koli knjigarne pri nas tudi knjižico poezij pod tem naslovom?

IZ KRONIKE TRGA MOZIRJE

Leta 1580 ali 1579 je trg popolnoma pogorel.

Leta 1600 je pogorelo župnišče.

Leta 1683 do 1797 je trg zopet večkrat pogorel.

Leta 1798 so vsled malomarnosti zaneželi ogenj v hlevu Janeza Plešnika (sedanja gostilna pošta). V kratkem času je vsled hudega vetra slaba polovica trga v plamenih... in tako je zgorelo 35 trških hiš in zraven vsa stranska in gospodarska poslopja, zatem žitna shramba.

Leta 1835 ima zaznamovati zopet požarno nesrečo za trg. 16. marca zvečer ob 8. uri je nastal v hlevu tukajšnjega posestnika Marčinka ogenj. Zgorelo je le pet stanovanjskih hiš in 3 pristave. Zarovalnina, 1650 fr. se je v gotovini izplačala.

VOLITEV NOVEGA STAREŠINE 1797

*Od svetega Jurija je leto minilo
vže goro je novo zelenje pokrilo,
od nekdanj uredil ta praznik svečan
za leto si dni je vse posle tržan.*

*Očetje so trški v posvete se zbrali
staroste račune so stroge podali,
a novi je moral tedaj starešina
odkupiti čast to si z vedrom vina.*

FRANCOSKA REKVIZICIJA (1797)

*Ko ura na stolpu je bila devet
prijezdil na trg je francoski piket,
razsedlal je belca seržan – major,
smehljaje pozdravil občinski je zbor.*

STANJE TRGA L. 1842

Trg je štel 69 hiš, od teh je bilo 34 z opeko kritih in 10 hiš istotako z opeko pokritih.

V prvi hiši na desni, sredi Mozirja, je živel in delal pesnik in publicist Žiga Laykauf

To pa je spominska plošča na hiši v Mozirju št. 47, kjer je živel pesnik Lajakov-Mozirski

PRI MEDVEDOVIH V BRASLOVČAH JE PESEM DOMA

LISTI IZ KRONIKE SO DOTA MLAJŠIM

Naše svetle dni sta pomagala tkati tudi Jože in Hedvika

Debele deževne kaplje, ki so drsele po šipah, so tistega mrzlega jesenskega dne naznanile naš obisk pri Medvedovih v Braslovčah 14. Toda za zidovi hiše je bilo prijetno toplo, predvsem zaradi gostoljubnosti Jožeta in Hedvike Medved, ki sta bila takoj pripravljena kramljati z nami o pesmi, o minulih in sedanjih dneh. Stekel je pogovor, kot bi bili že od davnej dobri, stari znanci, prijatelji. Z zanimanjem smo sledili pripovedi obeh, ki sta z živo, Jože pa tudi s péto besedo, znala obuditi minule dni.

In pred nami se je odvijala življenjska zgodba Medvedove družine, ki je pravzaprav doma iz Prelog pri Šoštanju. Tam se je namreč leta 1902 tudi rodil naš sobesednik, zapisovalec ljudskih pesmi in družinske kronike, Jože Medved.

Ko je bil Jože Medved star 17 let, ga je na pot v Kmetijsko šolo v Sentjurju pospremila teta z besedami: »Pepe, pišem zgodovino o vasi Preloge. Glej, da boš moje delo nadaljeval!« Jože, ki je odhajal po znanje med svoje vrstnike v Sentjur, tedaj ni povsem resno vzel tetinih besed. Zapomnil pa si jih je. Pridno je gulišolske klopi in marsikaj novega in naprednega je izvedel o kmetovanju, ki mu je tudi kasneje ostal zvest. Oče, tako je pripovedoval Jože, ni najbolje gospodaril, ker je bil s parom konj kar naprej na cesti. Kasneje, no kasneje, ko je furmanstvo opustil in je konjski gnoj ostajal doma, ne na cesti, je bil tudi izkupiček, ki ga je dajala kmetija, boljši. Jože, ki se je v Kmetijski šoli v Sentjurju naučil veliko novega, je bil kasneje tudi dober »birt«. Popravil je razpadajočo kmetijo in hlev in v rodno zemljo zasadil sadike hmelja. Zemlja v Prelogah, kjer so živeli in gospodarili je bila rodna le, če je bila dobro, skrbno in strokovno obdelana. Seveda: kmetija, ki se je razprostirala na 9 ha obdelovalne zemlje, je bila za družino, ki je bila iz leta v leto večja, edini vir dohodka in Medvedova sta dobro vedela, da jo je treba skrbno obdelovati. V Prelogah, ki se jih še vedno spominjata z radostnim srcem, sta Medvedova imela tudi drevesnico in kasneje valilnico. Dela jima ni zmanjkalo nikoli. Kasneje, ko se je družina morala preseliti in zapustiti posestvo, ki ga je ogrožal zemeljski plaz, se je preselila v majhno, novo hišico v Braslovčah, kjer bolj pogrešata kruljenje pujska v hlevu, ščebetanje kokoši v valilnici in delo v dreve-

snici. Resda jima leta, ki so sedla na njuna ramena, težkega dela na kmetiji že zdavnaj več ne dopuščata, a je le težko zatajiti v sebi poreklo kmeta in kmetovalca.

LISTI IZ DRUŽINSKE KRONIKE

S 17 leti je Joško od tete zvedel, kako nastaja in kako se piše družinska kronika. Ko mu je bilo 22 let se je v resnici začel zanimati za pretekle dni, ki so po tetinih virih izhajali izpred 300 let. Mislil si je: »Škoditi mojim otrokom ne more, če bo ostalo kaj zapisanega iz naše družine in morda bo kdo izmed mladih moje delo nadaljeval...«

Z veliko skrbjo, natančnostjo in ljubeznijo se je Jože Medved lotil prvih strani domače kronike, ki jo je oprl na lastne dogodke, izkušnje in pretečene dni. Le-ti so minevali v krogu otrok, ki so drug za drugim prihajali na svet. 13 se jih je rodilo iz ljubezni in vsak izmed njih je na straneh družinske kronike zapisan z dogodki iz svojega življenja. Za vse to je poskrbel Jože, njihov oče, ki je z lično pisavo na straneh skupnega dnevnika med drugim zapisal tudi: »Do danes, ko to pišem, so vsi otroci še živi in zdravi...« Potem sledi podroben življenjepis vsakega posebej.

Pred 52 leti pa je ate Joško zapisal mami Hedviki: »Spolnila zdaj si 16 let, v najlepši dobi stopaš v svet...«

No, življenje je nanese, da so se njuna pota potem

za kratek čas razšla, kajti v drugem delu kronike je Jože zapisal: »Kako pa sem prišel do Hedvike, je pa le prav, da malo osvetlim. Dolžan sem še bil 80.000 din; starša pa sta rekla, naj se bogato oženim. Več so mi jih svetovali, ali meni ni bilo za nobeno, ker sem globoko v srcu mislil na prvo ljubezen...«

Tako sta se Jože in Hedvika omožila. Skupaj sta z veliko ljubeznijo pričakovala in vzgajala otroke.

»Moja prva, prava ljubezen«, je zapisal Jože, »je zdaj moja druga žena.«

In takih dogodkov, izjav, zapisov in izpovedi je vse polna družinska kronika Medvedovih, ki je, kot pravi njen zapisovalec, stara že 350 let.

DA PESEM NE BI ZAMRLA

Jože nam je, ko smo ga obiskali, zapel tudi nekaj starih, zelo starih pesmi, ki jih prav tako skrbno zapisuje po ustnem izročilu. Okrog 120 jih je zapisanih v beležnici, ki bi se je razveselil marsikateri zapisovalec ljudskega

blaga. Veliko pa jih ima Jože zapisanih še »v glavi« in jih bo zdaj, v dolgih zimskih dneh prav gotovo prelil na papir. Tudi zapeti zna Jože vse te stare pesmi, kar je še posebej dragoceno. Ko smo ga vprašali, katera izmed zapisanih pesmi mu je najbolj pri srcu, se je sicer težko odločil, kajti vsaka od teh starih pesmi tvori dragocen drobec v mozaiku njegovega zapisovalskega dela. In kot za primer naj zapišemo nekaj verzov iz pesmi Nebo žari, ki ima sicer 16 kitic in vsaka izmed njih se drugače poje. Seveda jo je Jože ob našem obisku tudi zapel.

PIŠE MATEJA PODJED

Sinek piše

Ljubi očka, kaj si rekel:
ko se kostonj obleti?
Čas kostonja je potekel,
ali tebe očka ni!

Kolikrat si govorimo,
Marjan, mamica in jaz,
če se vrneš nam za mizo,
kakšen spet bo raj pri nas!

Našo mejo so podrli,
vojna lopa tam stoji,
našo šolo so zaprli,
botrček me zdaj uči.

Včasih berem, včasih pišem,
botrček podpiše red,
včasih solzo si obrišem,
kar bilo je, kaj bo spet.

Če igramo se vojake,
Ivan tvoj je general.
Ti že nosiš častne znake,
jasne, svetle kot kristal.

Piši nam, smo v skrajni sili
Marjan, jaz in mamica.
Da so te nam kje ubili,
da te krije jamica.

Ko sem drobno pismo sklenil,
mamici sem šel ga brat.
In še nekaj bom omenil:
plakala je tistikrat.

V VELIČASTNIH DNEH

V dneh, ki jih je pisala zgodovina v letih od 1941 do 45, Joško in Hedvika nista stala ob strani. Spoznala sta težke trenutke v zgodovini NOB, zato sta pomagala partizanom po svojih najboljših močeh, kar ju je včasih stalo skoraj življenje. K njima so namreč partizani prihajali poslušat radio, prišli so po toplo domačo besedo, pravkar pečen kruh in včasih po potico. Partizani so vedeli, da je njun dom za njih varen in gostoljuben, zato so jim v oskrbo zaupali tudi ranjene partizane. Nemcem je seveda to prišlo kmalu na uho in nekega dne je Nemec nameril revolver ne Hedvikino čelo. Hedvika, ki je sicer dobro znala nemško, a ni nikoli pozdravila s »Heil Hitler«, je s svojo hladnokrvnostjo rešila družino in skrite partizane v hišo. Radio, ki so ga Nemci tako zelo iskali v hišni preiskavi, je Hedvika podtaknila v otroški voziček, nanj pa je posadila »poba«, ki se je zaradi neljubih in neznanjih gostov neusmiljeno drl.

Takšni in podobni trenutki so se kar vrstili v življenju Jožeta in Hedvike Medved, ki kljub letom z optimizmom in doberšnjo mero dobre volje gledata v svet.

Srečna, zelo srečna pa sta posebej takrat, ko njun dom v Braslovčah napolni vesel živžav 26 vnukov, ki najmanj dvakrat na leto skupaj s svojimi starši obiščejo ljubljene dedka in babico.

Tudi mi jima želimo SREČNO IN ZDRAVO NOVO LETO!

V veličastnih dneh, ko ustvarjamo bodočnost našim potomcem, smo se sestali v hiši, ki nam je nudila v težkih dneh okupacije vso pomoč.

Šoštanj, 14. 10. 1945.

*Deberšak Marija
Pepca Bršek*

Jože Ulrik, Deberšak Marija in Pepca Bršek so v dneh, ko so našli zatočišče pri Medvedovih, zapisali v njuno spominsko knjigo:

PIŠE JANEZ VEDENIK

ZA KONEC LETA

NOVOLETNE VOŠČILNICE 1980

ali beseda ni konj

Prav je, da na pragu novega leta izrečemo nekaj želja, za katere dvanajst mesecev ni bilo časa. Seveda želja ni treba jemati preveč resno. Je pa čisto prav, če se ob koncu leta malce pohecamo. In ker sem pač zadolžen za poročanje iz žalske občine, je povsem razumljivo, da je največ čestitk žalskih.

Predsedniku skupščine občine Žalec Vlado GORIŠČKU pravzaprav nimamo kaj zaželeli, saj referendum za peti samopri-spevek prihodnje leto še ne bo, žalski komunalci po svoje delo tudi kar dobro opravljajo. No, res je – posebne poledice še ni bilo...

Predsedniku Izvršnega sveta SO Žalec Jožetu JANU želimo izpolnitev vseh skritih želja.

Podpredsedniku SO Žalec in direktorju TOZD Nama Žalec Dolfetu NARAKSU priporočamo, naj se tudi prihodnje leto tako iz srca smeje. Naj pa tega ne počenja v Namini restavraciji, ker se tam ni čemu smejati. Priporočamo hotel Prebold!

Načelniku oddelka za gospodarstvo pri žalski občinski skupščini Jožetu CEROVŠKU želimo še naprej uspešno fotografiranje svečanosti ob polaganju temeljnih kamnov. Upamo, da bo kdaj prišla na vrsto tudi kakšna svečanost ob polaganju temeljnega kamna gospodarsko pomembnega objekta.

Ivanu GLUŠIČU načelniku oddelka za gradbene zadeve ter urbanizem uspešno kmetijsko letino in dobro prodajo, ob tem pa ga naprošam v imenu vseh novinarjev naj ima še v naprej na zalogi dovolj svojih slik za objavo v časnikih.

Predsednika OK SZDL Ivanu ROBIČU bi tudi v prihodnjem letu radi videli na številnih proslavah in obrobni KS, kamor večina drugih le težko zaide.

Sekretarju OK ZKS Žalec Franciju JELENU iskreno želimo, da bi se še tudi v bodoče trudil za uporabljanje čim manj tujk.

Rafku MLAKARJU, predsedniku OS ZSS želimo, da bi še naprej veljal za dobrega plesalca tako kot je bil na zaključku SŠI. Hkrati pa tudi to, da ne bi plesal tako kot bi drugi želeli.

Predsedniku OK ZSMS Otu ŽAGARJU, da bi mladi bolje spoznali svet in domovino. Na radijski oddaji se tokrat niso izkazali. Sicer pa – važno je sodelovati. Tudi na nekaterih prireditvah, kjer bi lahko bilo več mladincev.

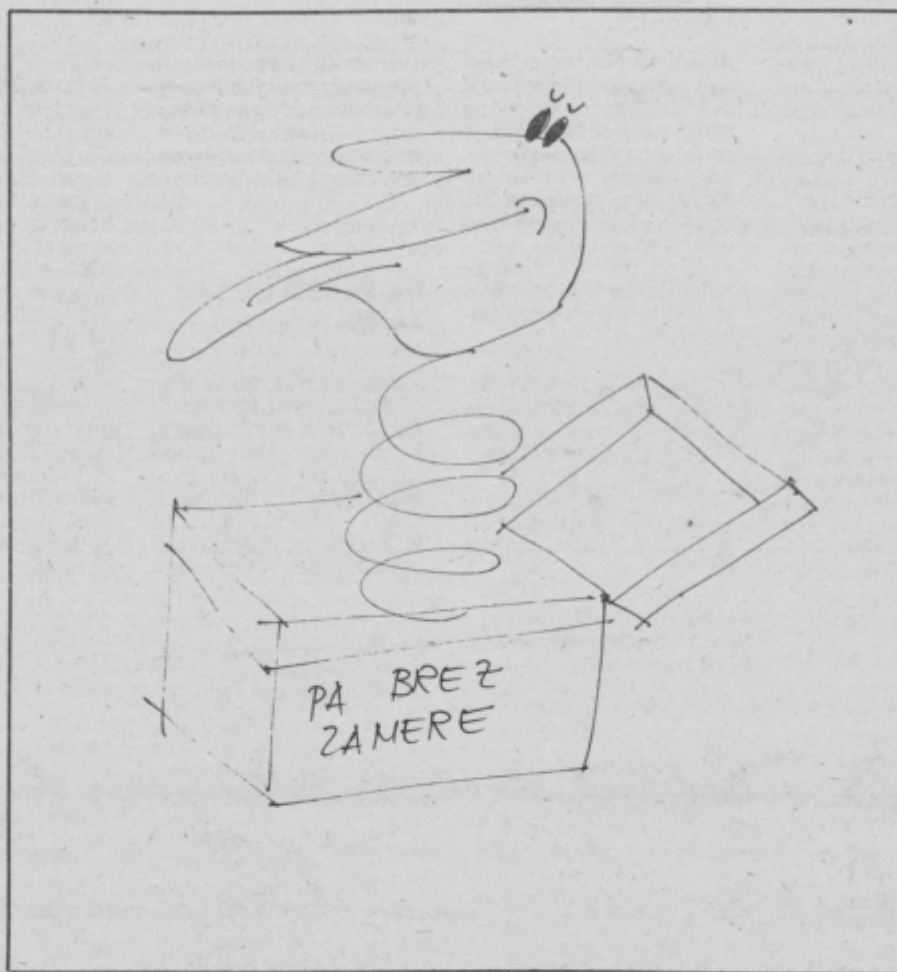
SAVINJSKEMU OBČANU želimo v prihodnjem letu še več aktualnih člankov. Upamo, da bodo dosežani dopisniki iz vrst skupščinskega in družbenopolitičnega življenja še naprej vztrajali in pisali obširne članke v korist bralnosti tega mesečnika.

Ivanu CENTRIHU, sekretarju Kulturne skupnosti in šefu filmskega sporeda v občini čim manj takšnih in drugačnih krčev. Tedeefovski KRČ pa je bil nekaj izjemnega. To so potrdili tudi filmski delavci, ki so obiskali Žalec.

Viktorju DRAMI, direktorju Zarje, da bi se končno odločil o tem ali je Zarja v Žalcu ali v Petrovčah.

Direktorju preboldskega MIK Stanetu SKOKU želimo, da bi nežnejši spol še naprej mikali izdelki te delovne organizacije. Sicer pa menda mikajo še koga drugega. Saj res, kako je že z lokacijo v neposredni bližini tekstilne tovarne?

Dragu ŽLENDRU, direktorju INDE Vransko uspešno strojenje vseh vrst kož in dobro prodajo ovitkov za rokavnike po žalski občini.

Poldetu RAJHU, direktorju SIP iz Šempetra želimo še v naprej dobro prodajo kmetijskih strojev. Vseh 366 dni. 7 dni je občutno premalo...

Direktorju tekstilne tovarne PREBOLD, Ivanu ŽAGARJU priporočamo ogled najnovejšega slovenskega filma Ubij me nežno. Sicer pa ni on kriv za prehrano, ki jo preboldski delavci dobijo iz hotela Prebold.

Erniyu RAMŠAKU, direktorju Garanta s Polzele uspešno poslovanje z Garantom. No ja, mislimo uspešno vodenje.

Tonetu PRIVOŠNIKU, direktorju Savinjskega magazina uresničitev vseh besed o tem, kako SM skrbi za preskrbo odročnih krajev.

Dopisniku Tonetu TAVČARJU iskreno privoščimo, da bi v občini bil vsaj še en tako vnet dopisnik kot je on in ga tako malce razbremenil.

Sekretarko skupščine občine Žalec Ivanko KRAGL naprošamo naj v prihodnjem letu napiše kakšen članek za NT. Pri nas bo zelo dobrodošel.

Žalskemu hotelu nikakor ne privoščimo imena kot ga zadnje čase predlagajo nekateri. NNNP (Nič ni naučil Prebold)

Direktorju Zavoda za načrtovanje Stanetu LESJAKU, sicer pa vnetemu lovcu, želimo v novem letu uspešno preganjanje srnic in lisičk na novopridobljenih lovskih ozemljih.

NOVOLETNI PREDLOG: Bi bilo kaj narobe, če bi sedaj zgradili še obvoznico za Šempeter?

Vnetima planincema Franciju JEŽOVNIKU in Božu JORDANU čim več osvajaških podvigov. Mislimo na osvajanje vrhov. Prvemu želimo takšne podvige v teoretičnem smislu, drugemu pa v praktičnem. Sicer je pa že sedaj tako.

Glavnemu direktorju SOZD Hmezad Vinku KOLENCU želimo le še položitev temeljnega kamna za mlekarino v Ruškem gozdu. Upamo, da se bo to zgodilo prihodnje leto.

IZLETNIKU iz Celja predlagamo naj prihodnje leto še enkrat organizira slovesnost ob otvoritvi avtobusne postaje. Takrat, ko bo od tam odpeljal prvi avtobus.

Članom narodnozabavnega ansambla TERGLAV v letu 1980 še obilo tako uspešnih nastopov kot so bili letos tisti v Zvezni republiki Nemčiji. VESELIM HMEJARJEM pa si kaj takega ne upamo želeli.

Milanu GRŽELJU, direktorju celjskega TTG, da bi se tudi letos dobro držal na tirih (Mislimo na teden filmov posvečenih železnici)

Vinku PEČNIKU, direktorju TOZD Maloprodaja T želimo, da bi ga povabili v žalsko Namo. Na malico...

Direktorja celjskega Kinopodjetja Francija HORVATA, naprošamo da bi bil tudi prihodnje leto tako ljubezniv in odstopil kinodovrane za potrebe TDF. V znak zahvale naj mu Marjetka Falk že na pragu novega leta zapoje pesmico Žvenket denarja.

Celjske Žveplomerce naprošamo naj ne bodo tako vaze zaprti in naj vendarle kdaj tudi TOFU povedo kakšno duhovito. Pa še Celjski Poldek naj Vinku Šimeku pove, kako naj se obnaša, da se bo lahko smejala vsa dvorana.

Likovniku Adiju ARZENŠKU želimo v novem letu, da bi ljudje spregledali njegovo umetnost. Smo pa zlobni, kajne?

NOVOLETNA RADIJSKA ČESTITKA:

Vsem potnikom, ki potujejo z izletnikovimi avtobusi želimo varno vožnjo in jim poklanjamo pesmico skupine Prizma PO-GUM!

Celju želimo, da bi bilo še v naprej tako odprto mesto kot slišimo zadnje čase. Upamo le, da ga na zahodni strani (v Levcu) ne bodo preveč zazidali.

Ustanoviteljicam Novega tednika želimo, da bi tudi prihodnje leto tako skrbele za svoj časopis. Na tak način mimogrede prištedijo nekaj denarja. Res ne veliko: toda kamen na kamen-palača. Lahko tudi občinska.

Vsem delovnim ljudjem, krajanom, delegatom in drugim pa želimo seveda obilo zdravja ter osebne sreče v novem letu. Pa seveda dovolj svinjine, kave in pralnih praškov. V imenu tistih, ki smo jih pozabili omeniti, pa se za pozabljenost lepo zahvaljujemo. Sicer pa ni treba vsega resno jemati. To si iskreno želi

JANEZ VEDENIK

Sedela sva v naši sejni sobi malo pred sprejemom, ki sta ga v Ljubljani pripravila za slovenske vrhunske športnike predsednik slovenske skupščine Milan Kučan in predsednik RK SZDL Mitja Ribičič. V prostoru sva bila sama, samo skozi precej veliko okno je v notranjost sililo nekaj poznojesenskih sivkastih pramenov dnevne svetlobe. Za steklom se je dvigala precej poševna šrbina pisane streha, pred njo je mirno počivalo staro, oguljeno drevo. Tostran stekla je bilo toplo...

Roka Kopitarja sem takorekoč vrgel iz postelje ter se dogovoril za novoletni razgovor. Razumljivo, športniki pač malo več spijo, saj tudi to spada k nabiranju moči. Pri telefonu se je oglasila sestra Marjana, tudi atletinja, in takoj »vrgla« iz postelje brata, ki je obljubil, da bo prišel. Ni minilo pol ure, ko sva si že segla v roki. Še enkrat čestitka za vse letošnje uspehe, še posebej zadnjega, ko je znova postal najboljši celjski športnik.

Sediva si nasproti. Pred mano beležka, pred njim dvojje rok, pri katerih ob zvijanju pokajo prsti. Pogled mu uhaja na steno pa proti oknu in meni pa spet naprej. Beseda nikakor noče steči tako, kot Rok steče čez nizke ovire. Vendar, saj bo šlo, saj mora iti, mora steči! Tudi začetni atletski koraki so bili nesigurni, plahi, okorni, z vajo pa so postali mehkejši, prožnejši, sigurnejši, odločnejši in hitrejši pa grozljivejši za nasprotnika. Postali so valj, ki neusmiljeno melje od starta do cilja z enakim ritmom in tempom v eni sami želji, da bi čimprej in čimhitreje prišel do ciljne vrvice...

IZ PLENIC NA STEZO

Kopitarjeva družina je dobesedno v najplemenitejšem pomenu besede zastrupljena z atletiko. Oče Marjan ali popularno Majek je bil eden najboljših jugoslovanskih tekačev na 400 m ovire in tudi dres z državnim grbom je oblekel. Z atletiko se je ukvarjala tudi mama Poldka. Ko sta prenehala z aktivnim nastopanjem, sta se vsa zapisala organizacijskemu delu v klubu. Atletika je takrat, ko so najlepši dnevi in to je sport, ko ne mine dan, da ne bi bilo tekmovanja. Majek in Poldka sta dopoldneve preživela v službi, popoldneve in večere na stadionu. Kam z naraščanjem Rokom in Marjano, ki je tudi aktivna atletinja? Na stadion, seveda! »Vrgla« sta ju na travo in »igrajta se«!

Verjetno se je že takrat začelo »zastrupljanje«, ki je padlo na plodna tla in že poganja prve bogate, razkošne cvetove, na katere je vso celjsko, atletsko razvajeno mesto, še kako ponosno. Ne sliši se redko: »Prej smo hodili gledat Lorigerja, Važiča, Červana, Kolnika, Brodnika, Leška, Sveta, Stamejčiče, Šikovčeve, Lubejevo, Slamnikovo, pa je nastalo zatišje! Zdaj imamo končno spet svojo, celjsko zvezdo, Roka Kopitarja! Ko bi le še bilo več takšnih Rokov pa bi bilo tudi več ljudi na stadionu. Tako pa...«

Veliko resnice je v tem! Rok je po končani osemletki obiskoval Pedago-

POSKUS PORTRETA TRENUTNO NAJBOLJŠEGA CELJSKEGA ATLETA

ROK BREZ OVIR ČEZ OVIRE

Bil je mladinski in članski balkanski prvak, večkratni državni prvak in rekorder, v Splitu je osvojil sredozemski naslov, lani je bil najboljši mladinec v njegovi specialni disciplini teku na 400 m ovire na svetu! Izvenatletski čas preživlja ob študiju, prijateljih, glasbi... Sicer pa je takšen, kot vsi njegovi sovrstniki!

ško gimnazijo, zdaj pa je študent 1. letnika VEKS v Celju.

Rok: »V srednji šoli nisem bil opredeljen za noben šport. Ukvarjal sem se z vsem, kot drugi. Rokomet sem igral pa smučal in podobno. Ker smo se doma veliko pogovarjali o atletiki, je menda to in tisto, da sem bil veliko na stadionu, kar »zlezlo« pod kožo... In se je začelo...«

PO SPANJU GARANJE

Veliko spiš?

Rok: »Veliko. To mi je ostalo še iz osnovne šole. Tako sem prišel domov utrujen, da sem kar zaspa. Zdaj pred odhodom na vsak trening ležem, zaspijem in se dobro spočijem.«

Kako in kolikokrat treniraš?

Rok: »Treniram osemkrat na teden po najmanj dve uri. En dan v tednu imam prosto, pač glede na ciklus tekmovanj. Dva dni treniram po dvakrat in štiri dni po enkrat. V atletiki so zelo specifični treningi. Pri meni je recimo trenutno poudarek na vzdržljivosti in nabiranju moči, torej v glavnem na splošni fizični pripravljenosti. S prehodom v pomlad pa se stopnjuje delo na tehniko ter pridobivanju hitrosti.«

Tekmovanja?

Rok: »Pred vsakim tekmovanjem se ogrevam 1,30 ure izven stadiona. Pol ure pred tekmova-

njem grem na stadion, kjer najprej »probam« stopnjevanje na prvo in drugo oviro, zadnjih petnajst minut pa je samo psihična relaksacija. Malo stresaš noge... takrat si sam od sebe odvisen... Nekateri tekmovalci tega ne zdržijo, kar pride najbolj do izraza prav na velikih tekmovanjih. Vse želje se tako v sekundi zaradi psihične nestabilnosti razbijejo kot milni mehurčki. To so tragedije.«

Si sam kaj podobnega že doživel?

Rok: »Ne.«

Pa porazi?

Rok: »So sestavni del športa. Saj vsi ne moremo zmagovati, kajne?«

Na kateri progi najraje tečeš?

Rok: »Najboljše so proge od 3 do 5, na prvi so ponavadi preostri zavoji, na zadnji, osmi, pa praktično tečeš sam. To pa je dvorezen meč! Lahko je dobro, ker nisi obremenjen in tečeš na čas, ponavadi pa se slabo konča. Tekmovalci se teh prog ponavadi izogibamo.«

SEDEM ROKOVIH »NAJ«

Če bi razvrstil svoje dosedanje uspehe po nekem vrstnem redu, kako bi to izgledalo?

Rok: »Na prvem mestu je uspeh v Splitu na MIS, kjer sem postal sredozemski prvak. Žal pa te

igre po tekmovalnih dosežkih niso dosegle tistega, kar smo pričakovali, saj so celo balkanska prvenstva močnejša. Z malo več pazljivosti bi lahko tam tudi padel rekord. Na drugem mestu so Atene in naslov balkanskega prvaka. V Atenah sploh rad nastopam, saj je čudovito občinstvo, ki vedno napolni stadion in ki se na atletiko spozna. Zame je velik uspeh 5. mesto na Univerziadi v Mehiki, kjer sem premagal tudi nekaj ameriških tekmovalcev, ki so sicer pred menoj na svetovnih lestvicah. Lep je dosežek treh zlatih medalj na mladinskih BAI. Ponosen sem, da sem bil lani na mladinskih lestvicah na svetu prvi v svoji discipli-

ni. Tu so še uspehi za reprezentanco, ki je letos dosegla lepe uspehe v Karlovcu, Ženevi in Torinu. Tu so bolj pomembni ekipni, kot posamezni uspehi. Doslej sem postal dvakrat državni članski prvak na 400 m ovire.«

S kom vse si že tekmoval?

Rok: »Tekel nisem edino z olimpijskim zmagovalcem in svetovnim rekorderjem Američanom Mosesom. Z vsemi ostalimi odličnimi oviraši sem se že srečal. V zadovoljstvo ti je, ko vsako leto premagaš nekaj tistih, ki so v prejšnjih letih še bili pred teboj. Če se bo tako nadaljevalo, bo v redu, drugače pa...«

CIPER, AVSTRALIJA, MOSKVA

Kmalu bo Rok napolnil potovalko, vanjo dal tudi potni list ter jo znova mahnil po širnem svetu. Vse v želji, da se čimbolje pripravi za največjo prireditel - olimpijske igre v Moskvi.

Rok: »S trenerjem Mirom Kocuvanom sva hotela najprej v toplo Španijo pa so nama odsvetovali, da pogoji niso najboljše. Tako bova po Novem letu krenila na Ciper, kjer imajo ugodno klimo in nov, moderen stadion. Baj je dobro. Koncem januarja in v začetku februarja bom v Splitu na skupnih pripravah jugoslovanske reprezentance. Koncem februarja že načrtujeva prva tekmovanja na prostem in pa odhod v Avstralijo, kjer bo takrat poletje. Povabili so naju. Preizkusil se bom na treh tekmovanjih ter treniral. Zatem bodo že domača tekmovanja, ki bodo tokrat nekoliko prej zaradi kasnejših olimpijskih iger. Do olimpiade želim čimveč nastopati, ker sem ugotovil, da samo z nastopi pridem v formo. Zlasti se bom udeleževal tujih tekmovanj, kjer bo močna konkurenca.«

Koliko startov si imel letos v teku na 400 m ovire?

Rok: »Petnajst. Nastopal pa sem tudi v drugih disciplinah, tako da je bilo kar veliko startov.«

PIŠE TONE VRABL

Kako si zadovoljen s trenerjem Mirom Kocuvanom?

Rok: »Brez Mira ne bi bil to, kar sem. Miro se zelo poglablja v to, prevaja staro in novo literaturo in to poskuša prilagoditi meni. Veliko dodaja tudi svojega. Mirovi treningi se precej razlikujejo od drugih trenerjev. Sestavi takšen trening, ki odgovarja atletu in zato tudi rezultati.«

V katerih državah si že vse bil?

Rok: »V Italiji, Avstriji, Madžarski, Romuniji, Bolgariji, Grčiji, Turčiji, Franciji, Švici, Zahodni Nemčiji, ČSSR, SZ, Finski, Alžiriji, Guadalupi in Mehiki. Vsaka država je nekaj posebnega. Največji vtis je name napravila Mehika, njena pokrajina, ljudje, način življenja.«

Vsega tega ne bi videl, če ne bi bil odličen športnik?

Rok: »Prav gotovo ne in ta potovanja so del potovanja za trud, ki sem ga vložil, da lahko potujem.«

Greš težko od doma?

Rok: »Če sem odkrit, mi je včasih kar všeč, da grem. Zaradi menjave okolja.«

O NOVINARJIH, PRIJATELJIH, NAČRTIH

Rok: »Športni novinarji? V redu, dobro sodelujemo. Problem pa so tisti novinarji, ki nimajo pojma o športu pa želijo delati reportažo. Vse se zavleče, saj mu moraš vse razlagati...«

Spravljáš tisto, kar o tebi napišemo?

Rok: »Ja, že dve leti. To se bo kasneje bralo...«

Po treningu?

Rok: »Gremo v našo gostilno (Kladivar - op. p.), spijemo čaj, sok, se pogovorimo in hajd domov.«

Dom?

Rok: »Doma imam izredno podporo in razumevanje.«

Kaj misliš o celjskih športnikih?

Rok: »Žal se med seboj vse premalo poznamo. Potrebni bi bilo več srečanj.«

Koliko sprinterit uničiš v eni sezoni?

Rok: »4 do 6 komadov. Dobre sprinterice pa stanejo tudi več kot 200 starih tisočakov.«

Moskva?

Rok: »Težko je reči, kaj bo že uspeh na olimpiadi v Moskvi. Lahko je to uvrstitev med prvih šestnajst, čeprav na tihem pričakujem več, morda celo finale. Zato tudi treniram...«

Rezultat za finale?

Rok: »Teči bo treba po 49 sekund, tam pa bodo odločali drugi faktorji, predvsem psihična pripravljenost, da zdržiš boj sredi pekla.«

Nič več ne bom dodajal! Srečno, Rok brez ovir čez ovire tudi v letu 1980 vse tja do Moskve in še dalje!

S to reportažo želim Roku in vsem športnikom srečno v letu 1980:

TONE VRABL

Ime: ROK
Priimek: KOPITAR
Član: AD Kladivar
Rojen: 5. maja 1959 v Celju
Višina: 180 cm
Teža: 75 kg (»ne vem koliko zdaj, kajti to se menja s formo,« meni Rok)

Njegovi osebni rekordi:

100 m: 10,6 (1978)
200 m: 21,2 (1978)
400 m: 46,8 (1978)
110 m ovire: 14,7 (1978)
400 m ovire: 49,55 (1979)

Razvoj rezultata na 400 m ovire:

1975: 54,3'
1976: 53,5
1977: 52,2
1978: 50,01 (najboljši mladinec na svetu!)
1979: 49,55
1980: ?

KLAVIRSKI VEČER HINKA HAASA

DOKAZ ZRELEGA UMETNIKA

Obvladovanje zahtevnega koncertnega programa

Hinko Haas je bil rojen pred 23. leti v Celju, kjer je pred štirimi leti končal glasbeno šolo v razredu prof. Maferke Sancin, hkrati je maturiral na celjski gimnaziji. Bil je sposoben v istem času izvajati samostojni celovečerni koncert, kar je za takega mladeniča prava redkost. Že kot celjski študent je kazal izjemno nadarjenost za svoj instrument in vpisal se je na ljubljansko Akademijo za glasbo. V razredu prof. Dubravke Tomšič-Srebotnjakove je po štirih letih diplomiral z odličnim uspehom.

Po uspešno opravljeni diplomski je imel koncert v Narodnem domu v petek, 14.

decembra. Bodisi njegova priljubljenost, bodisi radovednost ali številni znanci, dvorana je bila skoro polno zasedena, ko je mladi pianist skromno stopil na oder. Program je bil originalen in tehnen: Bachova »Toccatina« fuga v G-duru, Brahmsove »Variacije na Händlovo temo«, »Makedonski plesi« Alojza Srebotnjaka in »Sonata« št. 2, op. 14 Sergeja Prokofjeva. Torej 4 velike skladbe iz zelo različnih obdobij, a vse karakteristične, so tvorile zaokroženo celoto. V Bachovih rokah je Toccatina, namenjena tehničnemu razkazovanju, postala drama z grškimi razsežnostmi. V nasprotju od večine tokrat je

vložen med tokato in fugo počasni stavek. Fuga je izrežana v mogočnih črtah in stopnjuje epski značaj skladbe. Haas je pristopil h klavirju previdno, umirjeno, nato pa so zadoneli akordi kot da bi zamrmele orgle v katedrali. Slišali smo dinamične odtenke orgelskih registrov in bujno prepletajoče se teme v plastičnem zaporedju. Vsekakor – čisti orgelski Bach!

»Variacije in fuga na »Händlovo temo«, op. 24. so nedvomno ena Brahmsovih mojstrov. Tema je preprosta, pristrana, z najbolj osnovnimi harmonskimi sekvencami, toda skoraj ni mogoče dojeti, kaj je napravil

Brahms iz tega preprostega napeva. Polno je tehničnih domislekov, sprememb razpoloženj in ritma; skladbo zaključuje monumentalna fuga, ki poustvarja Händlovo slogovno širino. Haas se je lotil zahtevne kompozicije z vso tehnično pripravljenostjo, dal je vsaki varijaciji svojstveno barvo, nežnost, ličnosti menjaže z dramatičnostjo, ki se je stopnjevala do konca v mogočne oktave in silne akorde.

V drugem delu programa smo slišali novejši Srebotnjakov delo »Makedonski plesi« v 5 stavkih. Delo je vseskozi folklorno barvano, tipični so asimetrični ritmi, ponazarjanje frule, gajde, tapana in drugih narodnih instrumentov, ki jih skladatelj duhovito vpleta v klavirski stavek, zasičen s tehničnimi problemi bodisi drobne tehnike ali robustnih akordov, oktav in podobno. Tudi v tej skladbi se je Haas razodel kot zrel muzik.

Prokofjev, ki je bil sam dober koncertni pianist, je bleščeče in duhovito pisal za klavir. Ima obsežno barvno paletu, mojstrski klavirski slog in moč za izražanje posmeha s klavirskim zvokom. Kljub odličnim izvedbam poprejšnjih treh skladb smo imeli vtis, da se je Haas v Prokofjevi Sonati šele prav razživel. S tako vernostjo, s tolikšno fineso so si sledile pasaže in melodični loki, da je poslušalec zastajal diha. To je bila izpoved zrelega umetnika. Isker v Scherzu, dramatično, z vso vehemenco je izabil iz slabega, starega instrumenta kaskade zvočnih mas. Zdelo se je, da bo mladi pianist po tako napornih skladbah utrujen, a glej, nič takega ni bilo opaziti. Po nenehnih aplavzih navdušenih poslušalcev je dodal kar tri skladbe: Skrjabinovi 2 koncertni etudi, vmes Ščedrinovo »Humoresko«.

S svojim recitalom v Celju je Hinko Haas dokazal, da je zrel umetnik. Odlikuje ga preprost, skromen nastop, tehnična dospelost in velika muzikalnost.

Pianist, ki ima vse pogoje, da stopi v vrsto naših najboljših umetnikov. Na njegovi umetniški poti ga spremljajo naše najboljše želje.

EGON KUNEJ

SLAVISTIČNO DRUŠTVO CELJE

PREDVSEM ZA JEZIK

Svoje delo želijo razširiti izven ozkega kroga

Pred nekaj dnevi, 12. decembra 1979, je imelo Slavistično društvo svoj občni zbor, na katerem smo ugotovili, da paše delo v precejšnji meri odstopa od delovnega načrta, ki si ga je društvo v preteklem obdobju izoblikovalo. Društvo se navzven ni uveljavljalo kot organizirana celota, ampak kot skupina bolj ali manj delovno prizadevnih posameznikov, ki pa so bili med sabo preslabo povezani. Največ odmeva je pri članih društva doživela akcija Slovensčina v javnosti. Člani društva so organizirali predavanja in pogovore o rabi jezika v več delovnih organizacijah v Celju, seznanjali so javnost s problemi jezika preko tiska in radia, ohranjali stike z zamejskimi Slovenci in seveda vnašali sodobno jezikovno problematiko v svoje učno-vzgojno delo.

Na letošnjem občnem zboru smo osnovali nov upravni odbor, ki je prevzel vodstvo prizadevanj za oživitve dela Slavističnega društva v Celju. Naš delovni načrt obsega najprej nekaj osnovnih stvari, ki jih potrebujemo že dalj časa. To je med drugim tudi evidentiranje članstva na osnovi vprašalnih pol, ki jih bomo poslali vsem možnim članom, k sodelovanju pa va-

bimo tudi vse tiste, ki se želijo udeleževati na področju jezika in kulture. Na ta način želimo pridobiti na idejah, se vrstiti v okolje in se otresti šolsko-strokovne zaprtosti. Naš letošnji delovni načrt predvideva delo na treh ravneh. V prvi obliki dela želimo članse seznanjati z novostmi naše stroke in tako skrbeti za strokovno izpolnjevanje članstva. To obliko dela bodo sestavljala predavanja in razgovori o sodobni slovenski književnosti, mladinski književnosti, filmu in sodobni jezikovni rabi. K sodelovanju bomo vabili vidne slovenske strokovne delavce, deloma pa se bomo naslonili na lastne možnosti.

V drugi obliki dela bomo obravnavali problematiko našega učnovzgojnega dela. Tematika, ki se je bomo lotili v obliki debat, se bo dotikala problema usmerjenega izobraževanja, položaja slavista v šoli in v javnosti, filmske vzgoje v šoli itd.

V tretji skupini nalog hočemo društvo odpreti navzven in se povezati z organizacijami, ki lahko naše delo podprejo in povežejo s širšimi krogi ljudi (SZDL, knjižnice, Zavod za šolstvo, ZKO Celje, Kulturna skupnost

Celje). Nadaljevali bomo akcijo Slovensčina v javnosti, podprli gibanje Znanost mladini in pomagali pri dveh akcijah, ki naj bi ohranili naše kulturne spomenike; pri postavitvi spominske plošče na Novačanovo rojstno hišo in pri odkupu Aškerčevega doma v Rimskih Toplicah.

Posebej pa želimo ponuditi sodelovanje vsem tistim organizacijam, ki krojijo našo vsakdanjo jezikovno prakso. Dokler bomo Slovenci mislili, da znamo slovensko pisati in govoriti že zato, ker smo Slovenci in dokler bomo mislili, da je kultiviranje slovenske besede izključno stvar »šolmaštrov«, tako dolgo bomo delali slovenski besedi nepopravljivo škodo. Z zanemarjanjem slovenske besede pa ne izgublamo samo bogatih možnosti človeškega izražanja, ampak lahko izgubimo mnogo več – pravico, da se imenujemo narod.

Ugotovitev nemškega filozofa Friedricha Schlegla »jezik je temeljno določilo nekega naroda«, velja nesporno tudi za naš čas in tega so se v nedavni preteklosti zavedali tudi tisti, ki so hoteli Slovence izbrisati z zemljevide Evrope.

JANKO GERMADNIK

ZANIMIVOSTI IZ POKRAJINSKEGA MUZEJA V CELJU

COKLE

Druga vrsta cokel, katere vidimo se danes v uporabi, je narejena iz lesenega podplata in usnjenega zgornjega dela. To vrsto cokel ljudje pogosto še uporabljajo za delo v hlevu in drugje. Cokle so bile zelo priljubljene obuvale, saj so bile lahke, trpežne in niso bile drage, ker so jih lahko izdelali sami, vsako drugo vrsto obuvale pa je bilo treba kupiti. Cokle so največkrat delali gospodarji sami. Kdor pa je bil premalo spreten, jih je kupil pri sosedu ali pri kom drugem, ki jih je delal za prodajo. Taki spretni posamezniki, še sedaj ko je coklarjev že zelo malo, delajo cokle tudi za ožjo in daljnjo okolico.

Najboljše cokle so iz jesenovega lesa, saj so lahke in trdne, obenem pa se jesenov les zelo lahko obdeluje. Izdelava spodnjega dela je podobna kot pri popolnoma leseni cokli. S sekiro les najprej grobo obdelajo. Po tej grobi obdelavi je les na spodnji strani visok približno 4 cm zadaj pa 6 cm. S teslo in sekiro obdeluje krivino podplata in zgornjega dela. Nato si zariše obliko cokle, glede na velikost noge, ki jo ima naročnik. Najprej obdelajo sprednji del nato zadnji del. Na strani pusti 1 cm širok rob, kjer bo izdolben zleb v katerega bo pribito usnje.

Pomembno je kako obdeluje prostor za stopalo. Tu si pomaga z dletom, žago in teslo. Do konca obdelava ta del cokle s posebnim nožcem, ki ga na J. Pohorju imenujejo »strup« in je kroglaste oblike. Fina obdelava s »strupom« poteka od vrha navzdol in od pete proti prstom. Za fino obdelavo mora coklar držati coklo v roki, medtem ko jo za grobo obdelavo vpne v kolarski stol.

Usnje si ukroji po modelu in ga pribije z žebeljčki ali s posebnimi sponkami – »klanfami«, ki so narejene iz poljeklene žice. Usnje so na J. Pohorju pribijali tako, da je bil gladki del usnja znotraj. Podplate so utrjevali s posebnimi coklarskimi žebli. Teh žebeljev danes ne dobe več, zato si nekateri pomagajo z žebli za podkovanje konj ali z gumi. Pred uporabo cokle ponekod namažejo z firnežem, da ne pokajo.

Cokle so se ohranile v uporabi predvsem zato, ker so bolj trpežno obuvale kot čevlji, ki jih delo v hlevu hitro uniči (vlaga, kisline itd.). Sedaj imajo kmetje probleme z nakupi cokel, saj je izdelovalcev cokel vedno manj.

VLADIMIR SLIBAR

JOŽE VOLFAND: O KULTURNI POLITIKI IN KULTURNI VZGOJI

Prav te dni je izšlo pri Zavodu za šolstvo v zbirki Novi vidiki kot 27. knjiga novo publicistično delo Jožeta Volfanda z naslovom »O kulturni politiki in kulturni vzgoji«.

V uvodu knjige uredništvo obvešča bralca, da v omenjeni knjigi avtor posreduje svoje poglede na bistvene etape izgrajevanja samoupravno organizirane kulture, na razumevanje množič-

ne kulture in na smeri v marksističnih interpretacijah umetnosti. Avtor skuša tudi strnjeno prikazati prispevek pomembnih marksističnih mislecev k proučevanju zapletenih vprašanj kulture in umetnosti. Zaključna razmišljanja namenja Jože Volfand vprašanjem kulturne politike šole in ugotavlja, da je razprava o kulturni politiki, o kulturi in šoli dejansko razprava o družbenih, političnih, samoupravnih in marksističnih razsežnostih notranjega življenja in odnosov v šoli in njenega sevanja v okolje.

O knjigi bomo obširneje pisali v prihodnji številki NT.

ZLATA ODLIČJA SVOBODE

Zveza kulturnih organizacij Slovenije vsako leto podeljuje odličja Svobode za prizadevne in dolgoletne kulturne delavce v Sloveniji. S celjskega območja so letos zlati list Svobode dobili kulturnoumetniško društvo Zarja Trnovlje in Janko Hočevar, Stefan Zvižej pa je dobil srebrni list Svobode.

DARE ZAVŠEK RAZSTAVLJA V LIPICI

Žalski slikar Dare Zavšek razstavlja svoja najnovejša likovna dela v hotelu Maestoso v Lipici. Razstava bo odprta do 15. januarja.

KDAJ STE BILI NAZADNJE V GLEDALIŠČU!

MED ODROM IN EKRANOM

NEKAJ MISLI O ZDRUŽEVANJU DELA IN SREDSTEV MED SLOVENSKIMI GLEDALIŠČI, RTV IN FILMOM

Te kriterije bi bilo potrebno izenačiti. V nobenem primeru pa jih ni dobro mistificirati – preprosto ne zato, ker ni mogoče zares učinkovito prepovedati nobenemu gledalcu, da hodi v kino, gledališče, ali da gleda teve.

Vse dosedanje ideje o združevanju (skupne postavitve, obogatitve) so se dogajale v imenu KVALITETE. Raje zmanjšajmo obseg programa, pa bo zato ta bolj kvaliteten! Naj bo malo, pa tisto dobro! Zdaj, ko se srednje-ročno obdobje počasi izteka, vemo: v imenu **BO DOČE** kvalitete, je nedopustno proračunsko zmanjševati ali celo ukinjati programe!

Medtem, ko smo počasi razvijali teve in film, smo

postopoma tlačili gledališče; tako kot zmeraj vesele nad novimi igračami, potisne v pozabo stare. Parvenijsko obnašanje videokratov in filmokratov – je rodilo zasluzkarstvo – je rodilo obnašanje teatrokratov.

Treba bi bilo prešteti vse vloge, ki so jih slovenski igralci odigrali na teve in filmu od 11. 12. 1976 do 23. 10. 1979 – do tega trenutka. Ker za to početje med institucijami ni bila sklenjena nikakršna pogodba, ali sporazum, bi bilo treba za odškodninsko osnovo vzeti najvišjo kazni, ki jo ZZZ predvideva za primer sklepanja delovnega razmerja z delavcem, ki mu OZZ, v kateri je zaposlen, tega ni

odobrila. Koliko smo prihranili! Koliko bi lahko »zaslužili« ? Število vlog X! 50.000 N din! K tej osnovi bi blo treba prišteti faktor bistveno zmanjšane možnosti planiranja

PIŠE: 4 IGOR LAMPRET

in izvedbe in vse to pomnožiti s takomenovanim homogenizatoričnim faktorjem ogroženosti sezonskega programa v posameznem gledališču. Igralčev honorar je posebna postavka...

V kulturni skupnosti Slovenije nismo dovolj prislunili misli, strateško važni, o postopnem

izenačevanju delovnih pogojev posameznih profesionalnih gledališč. Razlike so se povečale, število igralcev in njihova razporejenost sta se poslabšala, in danes smo precej na začetku te dragocene, policentrične poti, zastavljene 1945, za katero nam zavidajo vse republike in pokrajine SFRJ. Normalno je, da sodelujejo pri filmih in igranih teveh dramah igralci iz vseh (poklicnih) gledališč; normalno pa je tudi da gledališčem ni vseeno koliko igralcev sodeluje pri tem. Deset igralcev iz velikega in deset igralcev iz »majhnega« gledališča ni enako. Če bi šlo v slednjem primeru za Slovensko mladinsko gledališče, potem bi ga lahko zaprli, za razliko od nekaterih drugih, ki so večja, nekatera tudi štirikrat.

Spopad intendantov televizije, radia, filma in gledališč okrog igralca, ne more biti spopad bolj ali manj sposobnih in bolj

OBISKALI SMO KRAJEVNO SKUPNOST I

OBJEM ML KOPRENE

Obrat Tekstilne tovarne Prebold pomeni

Vse manj je na Kozjanskem videti s slamo kritih koč, zato je tale v Vinskem vrhu, do katere pa kljub vsemu vodi električna napeljava, za oko objektivna toliko bolj zanimiva.

ŠOLA V VINSKEM VRHU JE TOPEL DOM

Ko je pred leti staro šolo v Vinskem vrhu močno razmaja potres, so se klicu na pomoč odzvali med drugimi tudi občani zasavskih občin in otrokom postavili novo šolo. Na griču, tik pred vasjo stoji zdaj že od 1. sept. 1975 majhna, lepo urejena šola, ki jo obiskujejo otroci od 4. razreda osnovne šole. Kasneje odidejo po znanje na osnovno šolo v Slivnico. Se pravi: v sosednjo občino, kajti osnovna šola v Vinskem vrhu sodi, kajpak, v šmarsko občino in je torej podružnica šmarske osnovne šole. Na griču, kjer stoji šola v Vinskem vrhu, prihajajo s torbico na rami otroci iz doka oddaljenih vasi in zaselkov. Tudi do 5 km v eno smer prepešajo v enem dnevu, a kljub temu z veliko ljubeznijo prihajajo v svetle, tople učilnice. O'utripu v tej šoli smo se pogovarjali z **Dragico Šega**, ki je vodja šole. Pripovedovala nam je, da je delo s tukajšnjimi otroki prijetno, da so mali nadbudneži sicer živahni, a pridni in ubogljivi. Tri učiteljice jih poučujejo in veliko truda je treba vložiti v delo zlasti pri malčkih v prvem razredu. Spet drug način terja pouk v razredu, kjer teče kombinirani pouk za drugi in četrti razred. V tem primeru morajo otroci veliko individualno delati, kar je v določenem smislu dobro, pozna pa se pri samostojnem izražanju, ki marsikdaj močno šepa. Seveda se učiteljice trudijo, da bi kar najbolj vspodbudile svoje učence za pogovor in govorjeno besedo.

Šola je lepa, lepo urejena in kar redko slišimo: težav z učili na šoli nimajo. Le telovadnico pogrešajo in upajo, da jo bodo čez nekaj let dobili. Zdaj za telovadnico uporabljajo prostor, ki je bil prvotno namenjen za otroški vrtec. Takrat matere še niso imele prehudih problemov z varstvom, danes pa je že vse huje. Malčki ostajajo dopoldne pri dobrih sosedih, ali pa jih vodijo starši v vrtec v oddaljeno Slivnico. In tudi malo šole zelo pogrešajo starši, saj 100-urni program male šole skorajda ne zadošča več. Zlasti kmečkim in socialno ogroženim otrokom bi celoletna mala šola še kako koristila.

Na šoli v Vinskem vrhu je v teh dneh veselo. Otroci so čakali in dočakali prihod ljubljenega dedka Mraza, ki je letos prišel k njim iz montažnega podjetja Instalacije iz Ljubljane, ki so pokrovitelj šole v Vinskem vrhu. Seveda bo dedek Mraz iz Ljubljane prinesel tudi lepa knjižna darila, sladkarije in morda še kaj.

Ko smo se sredi preteklega tedna odpravili v Vinski vrh, je bilo tako megleno, da še dober meter nismo videli pred sabo. Cesta, spolzka zaradi poledice, je vijugala navzgor po pobočju hriba. Po tihoma smo želeli, da bi vendarle že prišli na cilj. Turobnost dneva se nam je naselila tudi v srca. Nič kaj dosti nismo govorili med sabo, megla je kot mora pritiskala na nas.

A ko smo prišli tik pod vrh hriba, je pričel jeklen obroč megle nenadoma popuščati. Postalo je svetlo, tam daleč skozi meglen oblak je krmežljivo pomežiknilo sonce. Postal nam je prijetno, toplo. Vedeli smo, da bo objem meglene koprene pred soncem prej ali slej popustil...

NAJSTAREJŠA JE MARIJA

Krajevna skupnost Vinski vrh ima 890 prebivalcev, od tega 242 otrok in občanov, starejših od štiriinšestdeset let, 111. Vseh gospodinjstev v krajevni skupnosti je 232, med njimi je 86 čistih kmetij, 48 je nekmečkih gospodinjstev, mešanih pa je kar 98. Krajevna skupnost se razteza po 1524 hektarih zemljišča. Od tega je 826 hektarov zemljišč v zasebni lasti, 407 hektarov je gozda, 33 hektarov pa je nerodovitne zemlje in cest. 258 ha zemljišča pa sodi v družbeni sektor, obsega pa predvsem gozd.

Krajevna skupnost Vinski vrh združuje osem vasi. Tako Babno brdo, v katerem živi 121 prebivalcev, Babno goro, v kateri je 144 prebival-

cev, Babno reko, v kateri je 141 prebivalcev, Brezje z 31 prebivalci, Bukovje s 85 prebivalci, Lekmarje, kjer živi 57 prebivalcev, Vinski vrh s 122 prebivalci in največji kraj Grobelce, v katerem živi 183 prebivalcev. Zanimivo je, da imajo kar tri vasi v imenu Babno, saj menda izvira iz časov veljave žu-semenskega gradu, ki so mu rekli domačini Babenberg.

Ko govorimo o nekaterih podatkih v krajevni skupnosti Vinski vrh je tudi prav, da povemo, kdo je njen najstarejši prebivalec. To je Marija Drogenik iz Babne gore, ki se je rodila leta 1893.

V krajevni skupnosti so ljudje organizirani v dveh družbenopolitičnih organizacijah, to je v socialistični zvezi in mladinski organizaciji. Prva, SZDL, vključuje v svoje vrste 35 članov, kar je glede na število prebivalcev še premalo. Organizacija se vključuje v vse pomembnejše akcije krajevne skupnosti, vendar pa še ni zaživela kot frontna organizacija, ki bi obvladovala celotno družbenopolitično in gospodarsko življenje kraja.

Zdi se, da ima v krajevni skupnosti Vinski vrh daleč največjo veljavo skupščina krajevne skupnosti. Presemetljiva ugotovitev, vendar resnična. Skorajda vsako nedeljo se zberejo delegati skupščine v prostorih krajevne skupnosti in pretresajo probleme in vprašanja, ki se jim zdijo pereča. Posebno veljavo pa dajejo vaškim odborom, s pomočjo katerih želijo krajevno samoupravo približati res vsem krajanom. Zaenkrat s procesom preobrazbe krajevne skupnosti še niso zadovoljni, ne zadovoljuje jih tudi še samoupravni položaj občana, vendar pa menijo, da je to proces, ki ga bodo z leti uveljavili. Posebej, ker so se za samoupravno preobrazbo trdno odločili.

Ko govorimo o organiziranosti krajevne skupnosti ne smemo prezeti tudi organizacije gasilcev, ki je prav v zadnjem času pokazala veliko prizadevnost ob pripravah na izgradnjo novega gasilskega doma. Sicer pa je bilo društvo ustanovljeno leta 1934 in danes šteje 35 članov.

CESTE SO VELIKA NADLOGA

Kot v mnogih drugih krajevnih skupnostih, odročnih kot je Vinski vrh, predstavljajo ceste velik problem. In da bomo čisto natančni, težav ne delajo v tolikšni meri ceste kot njihovo vzdrževanje. Kajti občani Vinskega vrha so po potresu dobro

Zima na koščku ledu je prišla prav učencem iz osnovne

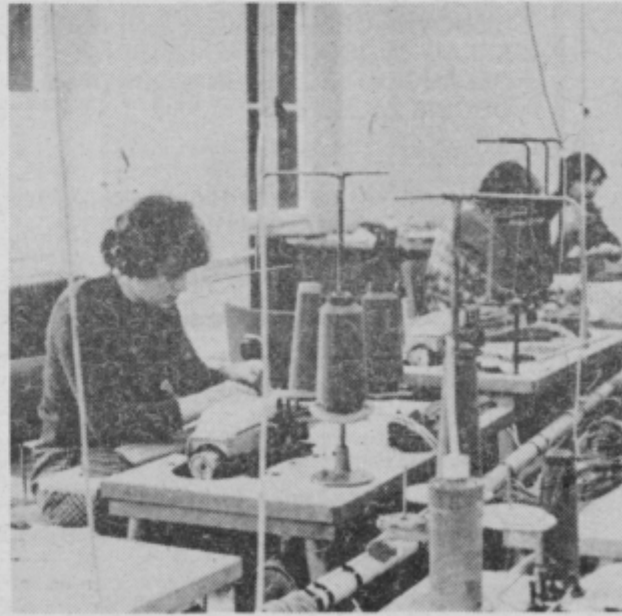
uredili svoje ceste, nekaj, predvsem takih, ki so služile posameznim občanom za dovoz gradbenega materiala, so tudi na novo gradili. Vendar pa se danes srečujejo s problemom, kako te ceste vzdrževati, saj imajo v krajevni skupnosti premalo denarja za to. Tako rešujejo problem zaenkrat tako, da krajevna skupnost nakupi material za vzdrževanje cest, nato pa ceste posipajo z gramozom in jih utrjujejo krajsani sami.

Seveda pa je tudi mnogo njihovih prihodnjih načrtov

povezanih s cestami. Zaenkrat je asfaltiran le odsek lokalne ceste proti Vinskemu vrhu, v prihodnjih letih pa želijo z asfaltom obleči še ceste v Grobelce, v Babno goro in Bukovje. Asfaltirali pa bi radi tudi kilometer ceste iz Vinskega vrha proti Smarju. Načrtov je veliko, čeprav zaenkrat občani v Vinskem vrhu ne vedo povedati, od kod bodo dobili denar za njihovo uresničitev. Vendar, kot sami pravijo, treba se je zagristi v problem in rešitev se že kako najde. Tako kot za

Ceste in spet ceste! Še veliko kilometrov asfalta bo potrebno, da bodo takšne kot so v dolini. Franc Smole in Stanko Kovačič iz domače krajevne skupnosti rada poprimeta za lopati, samo da bi bila pot v Vinski vrh lepša, dostopnejša.

V obratu Tekstilne tovarne Prebold v Vinskem vrhu je za 48 delavk, le štirje zaposleni so delavci. Obrat je omogočal kraju zaposlitev in da pomagajo ustvarjati pomemben kraj.

SKI VRH

GLENE RO POPUSTIL

linskem vrhu novo spodbudo napredku

v Vlnskem vrhu, ki so se preizkusili v veščini drsanja.

kovod, so povedali na Vin-
tem vrhu. Le-ta je bil dolga
ta problem celotne krajeve
je skupnosti, posebej hudo
a je bilo po potresu, ko so
sahnili nekateri izviri pitne
ode. Toliko časa so vztraja-
li, da je treba problem vodo-
voda urediti, da so ga letos
onočno dobili. Sredstva zanj
o zbrali občani sami, nekaj
h je primaknila krajevena
tupnost, mnogo denarja pa
o nadomestili s prostovolji-
mi deli, kjer so se posebej
kazali tudi vojak iz vojaš-
ke v Slovenski Bistrici.

TRGOVINA JE NA PSU

Vsakdo, s katerim smo se zapletli v pogovor na Vinskem vrhu, je kot bi bilo domnjenjeno, poudarjal, da bo treba nekaj ukreniti z njihovo trgovino. Ta je čisto na psu, saj je utesnjena v mali, dotrajani prostor, ki je vse prej kot primeren za trgovino. Oskrba je slaba in ni ga, ki bi bil zmožen v tistih razmerah kaj več ukreniti. Krajanje se navdušujejo nad novo samopostrežno trgovino, ki bi imela zraven morda

njih 52 delavcev. Od tega je da so se tudi ženske v tem pohodku za napredek tega

VEČ ZA OSTARELE

V krajevni skupnosti Vinski vrh živi kar sto enajst občanov, ki so starejši kot 64 let. Med njimi je devetnajst takšnih, ki dobivajo družbeno pomoč in ki žive osamljeni. Prav njim je še kako potrebna pomoč vseh občanov krajevnne skupnosti. Posebej sedaj, ko je zima, zato poskrbijo v krajevni skupnosti, da starejši občani niso osamljeni. Preko osnovne šole in skupaj s socialno komisijo organizirajo mrežo ljudi in otrok, ki skrbijo za ostarele. Predvsem poskrbijo za to, da imajo doma hrano in kurjavo, da v visokem snegu ne ostanejo brez teh osnovnih potrebščin. No, ob novem letu bodo vse ostarele in osamljene ljudi tudi obiskali na domu in jih skromno obdarili. Vsaj tako so zagotovili na krajevni skupnosti in dodali, da so že lani opravili podobne obiske na domovih ostarelih občanov.

Kljub temu pa najodgovornejši v krajevni skupnosti Vinski vrh vedo, da še niso vsega naredili za starejše ljudi. Premalo je, če jih enkrat ali dvakrat na leto obiščejo na domu, če sosedsko pomoč organizirajo le pozimi. Vedo, da bi morali skrb za ostarele organizirati skozi vse leto in da bi morali več zanje narediti v okviru vaških odborov. O tem, kako to skrb učinkovito zagotoviti, pa že sedaj razmišljajo.

DRAGOCENI
KIPEC
SV. ANTONA

V vaseh, ki sodijo h krajevni skupnosti Vinski vrh, lahko slučajni popotniki najdejo tudi marsikaj zanimivega. Najprej v cerkvi svetega Štefana v Vinskem vrhu, kjer stoji prelep lesen kip svetega Antona Pušcavnika, ki je star dvesto in več let. Tudi v cerkvi na Babni gori se ponašajo z dragocenostjo. To je kelih, zelo star in lepo oblikovan, ki so ga izdelali leta 1894. V cerkvi na Babni reki pa si lahko obiskovalci ogledajo čudovit izrezljan oltar.

BENJAMIN TREBOVC, predsednik sveta krajevnih skupnosti: »Po potresu smo v naši krajevni skupnosti usposobili vse ceste, tudi tiste, ki peljejo do osamljenih kmetij. Tako smo omogočili ljudem, da so si pripeljali potreben material za obnovo porušjenih domov.«

RUDOLF ARTIČEK, predsednik skupščine krajevne skupnosti: »Delegati skupščine se sestanemo skoraj vsako nedeljo. Tako smo dogovorjeni, da se stalno dobivamo in se pogovorimo o vseh problemih, ki nas žulijo. Le redkokdaj se zgodi, da je seja skupščine prestavljena.«

ADOLF KRUMPAK, predsednik gasilskega društva: »Gasilsko društvo se je skupaj s krajinami letos lotilo velike akcije: zgraditve novega gasilskega doma, v katerem bo tudi večnamenska kulturna dvorana. Dom smo že zgradili do prve plošče, sedaj pa je delo zaradi pomanjkanja denarja zastalo.«

ANDREJ SMOLE, predsednik vaškega odbora za Vinski vrh, Grobelce in Bukovje: »Vseskozi si prizadevamo, da bi vaški odbori zaživel, da bi ljudje preko njih uveljavljali svojo samoupravo. A ugotavljamo, da še vedno ni vse tako, kot bi moralo biti.«

**TOVARNA JE
SPODBUDA
NAPREDKU**

Lani septembra je bilo, ko so v Vinskem vrhu odprli nov obrat Tekstilne tovarne Prebold. V njem so sprva zaposlili okoli dvajset delavk, danes pa jih je zaposlenih že 52, v svoji sredi imajo tudi štiri delavce. V tem obratu izdelujejo v glavnem nogavice za firmo Schultze iz Zvezne republike Nemčije, pa tudi nekaj lahke konfekcije. Vodja obrata, Martela Kristan je povedala, da je njihov plan 20.000 parov nogavic dnevno in da plan prekoračujejo. Tudi poslovni rezultati so zaenkrat dobri, čeprav natančnega obračuna za njihov obrat niso dobili, ker poslujejo v okviru tozd Pletenin. Njihov obrat je zaenkrat še v privajanju, zato niso delali podrobnejših obračunov zani

Obrat Tekstilne tovarne Prebold je brez dvoma izrednega pomena za nadaljnji razvoj celotne krajevne skupnosti Vinski vrh. Pa ne samo zaradi delavk in delavcev, ki se jim ni treba voziti vsak dan na delo v dolino. Predvsem zato, ker bo omogočil dvig tako osebnega, kot družbenega standarda tamkajšnjim krajanom s pomočjo dohodka, ki ga bodo ustvarjali delavci v njem. Že v letošnjem letu je bilo opaziti precejšnje premike v krajevni skupnosti prav zato, ker so se nenadoma ljudje zbudili iz nekajletne otopelosti ter pričeli glasno izražati svoje želje in zahteve po ureditvi nekaterih problemov. In prav je tako, saj bodo le na ta način razbili koprene meglene zastoja, ki so doslej ovijale njihov kraj.

JOŽE RAMŠAK, predsednik vaškega odbora za Babno goro in Babno brdo: »Nekajkrat sem se res dobil skupaj z vaščani in se z njimi pogovarjal o problemih, ki jih žulijo. Moram reči, da sem tedaj veliko izvedel, kar je postalo napotilo za delo nas vseh.«

IVAN ZALOKAR, predsednik vaškega odbora za Babno reko, Brezje in Lekmarje: »Menim, da bi morali preko vaških odborov veliko bolj skrbeti za osamljene in ostarele ljudi. To skrb smo sedaj pustili zgolj socialni komisiji, ki je organizirala sosedsko pomoč.«

FRIDERIK ČOKLC, tajnik krajevnne skupnosti: »Naša krajevna skupnost se je šele v zadnjem času pričela prebujati iz nekakšne otopelosti. Veliko smo v zadnjih dveh letih naredili, in velike načrte imamo tudi v prihodnje.«

SLAVKO FIDLER, predsednik poravnalnega sveta: »Nekajkrat se je naš svet sestal in obravnaval sporne zadeve občanov. Večino sporov med kraji smo poravnali, tako da štejemo naše delo za uspešno.«

MATEJA.PODJED

DAMNJANA
STAMEJČIČ

MLADI PIŠEJO

KONJICE: ŽELJE ZA NOVO LETO!

Lucija: Rada bi velike sanke.

Simon: Želim si smuč.

Tomaž: Rad bi imel smučarsko opremo in električni vlak.

David: Želim si rokavice in kapo.

Robert: Rad bi dobil veliko sladkarij.

Renata: Rada bi knjigo z naslovom Edinka.

Jožica: Želim si kolo.

UČENCI 3. a razreda
II. os. šole

LAŠKO: PRIJETNO SREČANJE

S šošolko sva obiskali 87-letno Cilko Štraus. Prinesli sva ji šopek in zaželeli veliko srečnih in zdravih let. In tako se je pričel tudi pomenek.

«Moja življenjska pot se je pričela v Žirovnici na Gorenjskem. Najlepše spomine imam na mladost. Najraje sem plesala. Čez dan smo trdo delali, toda, ko je prišel proti večeru muzikant s harmoniko, je bila utrujenost v hipu pozabljena.

Pri hiši nas je bilo štiri-najst. Inela sem šest bratov, ki so bili vsi vneti plesalci. Sama sem se naučila plesati že pri petih letih,» je obujala spomine.

«Kaj menite o življenju nekoč in danes?»

«Včasih je bilo življenje težko, vendar smo bili kljub temu veseli. Danes nam je lepše, toda, težko vidiš človeka z iskrenim nasmevom. Vsi nekam hitimo, preveč smo zaposleni s svojimi skrbmi. Ljudje bi se morali bolj zblíževati...»

«Ali je naša družba dovolj storila za starejše občane?»

«Mislim, da dovolj. Nam starejšim je dobro.»

«In vaše mnenje o mladih?»

«Mislim, da je večina dobrih. Ni mi všeč govorjenje in obnašanje nekaterih. Pri nas doma ni nikoli nihče zaklel ali drugače grdo govoril.»

«Kaj bi svetovali mladim, da bi dosegli vaša leta?»

«Rekla bi samo to: delati, delati in delati ter zmerno jesti.»

«Pa še kakšen dogodek, ki se vam je najbolj vtisnil v spomin.»

«Najbolj žalostno je bilo takrat, ko sem v vojni izgubila sina in moža. Seveda pa je veliko tudi lepih spominov, zlasti na ples.»

BERNARDA FLANDER in
ALENKA BARTOL,
8. d razred

KONJICE: DREVO – SVET

Otroci imamo radi, če nam mati odstopi del grede, da lahko vsadimo, kar sami hočemo. Tudi meni je mamica dovolila.

Stara sem bila pet let. Vprašala me je, če hočem imeti svoje drevesce. Z veseljem sem privolila. Z očetom sva šla k sadjarju in kupila sadiko češnje. Še isti dan sva jo posadila. Drevesce je oče zaznamoval tako, da je okoli njega naredil ogrado.

Vsako leto sem čakala, da bi češnja obrodila. Ljudje pravijo: kdor čaka, dočaka. Tudi jaz sem dočakala. Pozno poleti je začelo rdeči pet češenj. Toda, moje veselje je uničil kos, ki je češnje odnesel, pozobal. Bila sem žalostna.

Drugo leto je dozorelo več češenj. Tedaj ni bilo kosa. Moram pa zapisati, da imam svoje drevesce zelo rada.

Bistvena stvar na svetu je ljubezen in prijateljstvo. Vsak človek si želi življenje brez vojn, lakote in sovraštva. Svet je kakor moje drevesce. Ima veje in vejice – ljudi in otroke. Ne le odrasli, tudi otroci vemo, kaj pomeni atomska vojna, kaj drugo orožje. Za češnjo in njene plodove je kos ali škorec tisti, ki jih uniči. Na svetu pa je veliko kosov in škorcev – bomb in orožja, ki so namenjeni za uničevanje nas ljudi. Za uničevanje ljudi tega sveta.

Ali bo nekoč svet, drevo, brez ljudi, češenj? Velika škoda bi bila, če bi se to uresničilo.

SLAVICA JAKOP
6. a II. os. šola

RADEČE: NAVDUŠILI SO NAS

V počastitev 130-letnice prve gledališke predstave v Celju potekajo v Slovenskem ljudskem gledališču predstave pod skupnim naslovom Play Linhart 1780–1789. Tako smo si ogledali izvrstno prelijevanje dveh Linhartovih del: drame Miss Jenny Love in komedijo Županova Micka. Scena je ustrezala obema dejanjema, posebej pa so nas navdušili igralci, in med njimi izvrstna Ljerkica Belakova. Predstava je vse spravila v dobro voljo.

LILIJANA LEGAN

KONJICE: POSTALI SMO PIONIRJI

Ob koncu novembra smo cicičani postali pionirji. V telovadnici smo prikoračali z zastavicami v rokah. Povedali smo zaobljubo. Starejši pionirji so nastopali. Po proslavi smo gledali igrice in bili smo pogoščeni. Bilo je zelo lepo.

SUZANA IRŠIČ,
1. a II. os. šola

Tako, leto gre h koncu. In tu pred vami je vaš novoletni izdelek. Oblikovali ste ga mladi časnikarji, pesniki in tudi risarji.

In ko zdaj, več ali manj nehoti, ocenjujemo pot, ki smo jo opravili skupaj z vami v tem letu, moramo reči, da smo zadovoljni. Dosti nam pišete. Le priporočilo, da bi ocenili, kako ste doživljali mednarodno leto otroka, je ostalo brez večjega odmeva. Škoda. Odprli smo vam poglavje, ki bi ga lahko izpolnili z mnogimi zapisi, več kot pomembnimi, zanimivimi in aktualnimi. Sicer pa ta vprašanja nikoli ne zastarijo.

Ko vam ob sklepu leta čestitamo za Novo leto, želimo, da bi ohranili vezi, ki smo jih spletli in da bi jih še bolj razširili. In ne samo to, želimo vam veliko sonca, tistega, ki ogreje srce, ki vam daje pravo življenje. Želimo vam veliko zdravja, tudi vsem doma, dosti uspehov v šoli. Dosti uspehov v literarnih in novinarskih krožkih! Prav takšne čestitke so namenjene tudi vašim mentorjem. Bodite jim hvaležni za delo, ki ga opravljajo z vami.

Srečno Novo leto 1980!

UREDNIŠTVO

Saska Špes, 1. a r. II. os. šola
Konjice: Postala sem pionirka

NAŠI VOJAKI

Vojaki, orjaki,
ki Tito jih vodi,
stopajo za njim
z odločnimi koraki.

Vojaki, orjaki
pripravljeni vedno so
boriti se srčno
za našo zemljo.

Tudi mi bomo
vojaki, orjaki,
ki zdaj močno
ljubimo domovino,
se bomo za njo,
če bo treba,
srčno borili.

VALENTINA ROTOVNIK,
4. razred Stranice

INTERVJU

Nas Mihec je navdušen novinar postal, vsakdo se njegovih vprašanj je zbal. Mihec z beležko v roki pred stanovanja hiti, a navdušen novinar vselej zaman zvoni.

Zato si izmisli veliko zvijačo – Zanj bi moral dobiti torto ali pogačo! A njemu ni mar nagajevanja, glavno je, da nekdo odgovarja na njegova vprašanja!

Sklenil je učitelja telesne vzgoje poiskati, njegovo delo in navade vse spoznati. In res ga je zmamil iz stanovanja ter mu zastavil prva vprašanja:

«Kako pa to, da v stanovanju tičite? Zakaj se zunaj po travi nič več ne podite? Ali vam kondicije zmanjkuje?» naš novinar ves vesel sprašuje.

Učitelj ob vprašanjih vseh teh se je zmedel; od jeze bi skoraj očala pojedel. Toda potem bi bil kratkoviden – oh, moral bo biti previden!

Mihec novinar učitelja vpraša:

«Trajala dolgo jeza bo vaša?»

Učitelj je jezo zavpil:

«Pazi se! Živčni zlom bom dobil!»

Mihec: «Kako dolgo vi že učite?

Ali že dolgo skačete, plezate, žogo lovite?

Nad učenci vi že dolgo kričite,

se že dolgo za njimi podite?»

Učitelju kri v lica udarja,

ves jezen novinarju Mihecu odgovarja:

«Da, učim že dolgo, dvajset let,

to drži, kot je 1 krat 1 – pet!»

Mihec: «Učite vi nogomet ali košarko?

Se vozite po morju z blazino ali z barko?

Ali vozite pozimi Elanove smuč?

Znate tenis vi?»

«Jaz nogomet in košarko učim, po sinjem morju s čolnom drvim. Pozimi pa se sankam rad, tenis pa igram, ko je pomlad!»

Mihec vse si pridno zapisuje...

«To bo v časopisu,» učitelju pripoveduje.

«Slaven bom, čisto zares!» učitelj se zasmeji,

a Mihec veselo domov odhiti.

– To bo Mihec dal v časopis, dobil bo honorar za spis. Vesel in srečen pride domov. Pa recite, če ni intervju in pol!!

DANICA TOVORNIK
OS – Anton Askerc
Rimske Toplice

ŠTORE: O KRUHU

Kruh. Beseda, ki nas spremlja skoraj na vsakem koraku, vendar povsod v drugačnem pomenu.

Če kruha ne bi bilo, bi bili vsi lačni, kot je zdaj še mnogokje.

Toda, ponekod se valja v smeteh, drugod pa umirajo, ker ga nimajo.

Bilo je nekoč, ko je kruha primanjkovalo in so mnogi ljudje zaradi tega stradali. Zvonko je rekel materi: «Mati, lačen sem. Dajte mi kruha!» Mati ga je žalostno pogledala in dejala: «Sin moj, kje naj ga vzamem?» «Toda, jaz sem lačen, mama!» je v joku tarnal mali Zvonko. Mati ga je žalostna stisnila k sebi in ga poljubila s solznimi očmi. Nato je šla pogledat na polico, kjer je še pred nekaj dnevi ležal košček kruha. Ni ga bilo več. Bilo pa je še nekaj drobtin, povsem osušenih. Mati jih je skrbno pogrebla v pest in jih dala sinku. Ta jo je pogledal z nežnim otroškim pogledom, nato pa je veselo pozobal drobtinice.

Materi je krvavelo srce, saj je vedela, da mu ne bo mogla nikoli dati vsega, kar imajo drugi otroci.

JELKA MRAVLJAK

LESIČNO: RAZMIŠLJANJA...

Vojna. Beseda, ki povzroča strah in trepet vsemu človeštvu. Ob besedi vojna zatrepeta še tako pogumen mož. In koliko strahot! Lakota, smrt, žrtve, strah, neusmiljena mučenja...

Otroci največ trpijo v vojnah. Zakaj? Zato, ker so najbolj nedolžni? Ničesar niso krivi. Pa vendar trpijo, čutijo pomanjkanje, lakoto... Ti otroci najbolj vroče hrepenijo po miru, sreči. Nekateri niti dobro ne vedo, kaj je mir. Pa vendar se zavedajo, da mir prinaša veliko dobrot.

Letos je mednarodno leto otroka. Je morda samo na papirju? Zakaj še vedno vzdihujejo ubogi otroci, ki živijo med vojnim divjanjem na njihovi zemlji? Še in še se pojavlja zakažev, vendar ostajajo samo vprašanja. Odgovorov ni.

Mi smo srečni, ker živimo v miru. Vemo, da je mir velik zaklad za vse človeštvo.

Zelega bi, da bi vsi otroci tega sveta lahko rekli, da so srečni, ker živijo v miru.

MARIJA HOSTNIK,
8. razred

STRANICE: POMOČ OTROKOM

Pionirji že dolgo pomagamo otrokom sveta, ki nimajo srečnega otroštva. Zanje zbiramo denar. V novembru smo se odločili, da jim bomo pomagali tudi tako, da bomo prodajali novoletne voščilnice. Naročili smo dvajset kompletov. Tako je približno vsak pionir kupil eno voščilnico.

Zelega bi, da bi se v to akcijo vključilo veliko pionirjev, tudi odraslih.

VALENTINA ROTOVNIK,
4. razred

RADEČE: HITRO JE MINILO

Dne 10. decembra sta potekli dve leti, odkar smo na naši šoli uvedli kabinetni pouk. Takrat je bila namreč otvoritev prizidka radeški osnovni šoli. Ti dve leti sta pretekli hitro in uspešno, saj so pogoji za delo v novem delu šole zelo ugodni.

Poleg kabinetnih učilnic, smo tokrat dobili tudi prostorno jedilnico in garderobo, lepo pa so preuredili knjižnico in pisarniške prostore.

Ob tej priložnosti se želimo imenu vseh, ki uživamo prednosti kabinetnega pouka, najtopleje zahvaliti vsem, ki so kakorkoli prispevali k izgradnji tega prizidka.

LILIJANA LEGAN

CELJE: IZLET V NEZNANO

Planinci imamo vsako leto izlet v neznano. V vlažnem jesenskem dnevu smo se zbrali na železniški postaji Velenje. Nihče ni vedel, kam gremo. Z vlakom smo se peljali do Jevnice. Zatem smo dve uri hodili po strmi in blatni poti. Naš neznani cilj je bila kočna na Jančah. V koči je bilo zelo veselo. Imeli smo tudi kviz in druge družabne igre. Gledali smo diapozitive z izletov PD Velenje. Tudi sebe sem večkrat videl na sliki. Bilo nam je lepo. Spoznal sem tudi novega prijatelja.

BORUT TRŽAN,
2. b I. os. šola

LESIČNO: FILMSKA PREDSTAVA

V okviru Tedna domačega filma smo si ogledali partizanski film Boško Buha. Film prikazuje najmlajše, ki so sodelovali v NOB, ki jim je vojna vzela vse njihove brezskrbne igre. Kaže junaške akcije, predvsem pa junaštvo mladega Boška Buhe. Film nam je bil zelo všeč, vendar smo bili žalostni, ker je bil Boško Buha žrtev ustaskih zločincev.

ROMANCA ČEPIN

CELJE: TEDEN DOMAČEGA FILMA

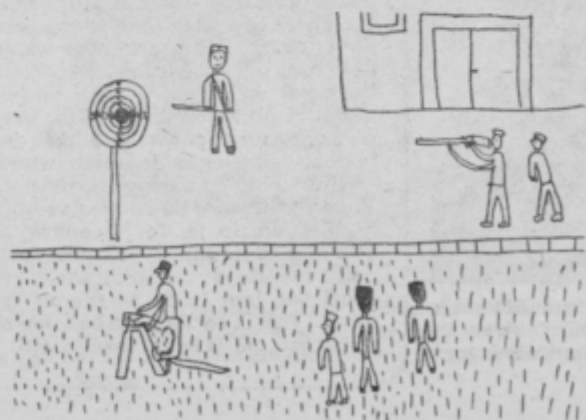
Sem učenec četrtega razreda osnovne šole Slavko Šlander v Celju. Ko je bil Teden domačega filma, smo si tudi učenci ogledali filmsko predstavo. To je bil film «Zadnja dirka». Šlo je za fantka, ki je imel očeta, dobrega jezdca. Njegov oče je imel tudi veliko priznanj, ki si jih je priboril na konjskih tekmah.

Ko je bilo filma konec, sem bil jaz in moji šošolci zelo veseli.

BOGO ČAKŠ,
4. a r. Slavko Šlander

Andrej Soderžnik, 2. r. os. š. Stranice: Življenje na kmetih

Vilci Špes, 3. r. os. šola Stranice: Vojaki vadijo

BORCI NOV CELJSKE OBČINE

ZANJE NI POČITKA

Ob lastnih problemih še družbene naloge

Občinski odbor ZZB NOV Celje je letos prizadevno opravljal zadano nalogo, da po svojih organih deluje v sklopu zavestnih socialističnih sil v smeri poglobljanja sistema naše socialistične samouprave, na vseh področjih, zlasti v povezavi s SZDL, kjer so frontno povezani z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami. Ugotovljeno je bilo, da so v glavnem organi odbora in posamezni delegati iz vrst članstva aktivno angažirani v delegatskem sistemu. To še posebno velja za delegate v zborih občinske skupščine. Ogromno delo je bilo opravljeno v komisiji za razvijanje in negovanje revolucionarnih tradicij NOV, prav tako je bila prizadevna komisija za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, nič manj pa komisija za stanovanjska vprašanja udeležencev NOV, komisija za socialno-zdravstvena vprašanja in komisija za bivše politične zapornike, internirance, izgnance in vojne ujetnike. Tesneje se bo treba povezati z Odborom za »Ukradene otroke«, zlasti v prizadevanju, da bi imeli »ukradeni otroci« svoj dom in Celju.

V združenjih borcev NOV je vključenih 2701 član, od tega je zaposlenih še 595 članov, v članstvo je vključenih 244 vojaških osebnih invalidov, družinskih invalidskih upravičencev pa 128. Na raznih področjih je aktivnih 1847 članov. Samo v obrambni dejavnosti je trenutno z raznimi funkcijami vključenih 236 članov. V dnevih akcije NNNP-79 pa

se je to število nekajkrat povečalo. Izboljšano je bilo informiranje o dejavnosti organizacije, vendar bo tu treba delo še razširiti, utrditi. Z vodstvi aktivov borcev v NOV v organizacijah združenega dela je bilo veliko stikov in posvetovanj, to delo pa bo treba v prihodnje še izboljšati, zlasti še povezovanje teh aktivov z združenji v krajevnih skupnostih, kjer je ta povezava doslej šepala. Odbori za vprašanja borcev NOV še ne delujejo pri vseh samoupravnih interesih skupnostih, kar bo treba v prihodnje urediti. Prav tako je treba bedeti nad delovanjem komisij odbora pri ustreznih SIS in pri občinski skupščini, da bo doseženo večje podružbljanje vprašanj borcev NOV in racionalizirano delovanje na tem področju. Seveda bo organizacija tudi v prihodnjem letu posvetila veliko pozornost Ljudski obrambi in Družbeni samozaščiti.

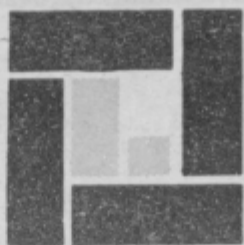
ZAPOSLIMO

takoj več KV in PKV
ključavničarjev. Oglasite
se osebno ali pismeno.

»VIHAR«, Artnak
Vinko, Nova vas n.
h. Šentjur pri Celju,
tel: (063) 741-144.

Se naprej bo občinski odbor ZB NOV tesno sodeloval z občinsko zvezo prijateljev mladine, z občinsko konferenco ZSMS kakor tudi s specializiranimi organizacijami in društvi pri delu na tematiko NOB. Že doslej je bilo zelo zadovoljivo sodelovanje z Muzejem revolucije v Celju, takšno sodelovanje bo tudi ohranjeno pri razvijanju tradicij NOB, pri približanju dela šolski in izvenšolski mladini pri učnih urah o zgodovini naše revolucije in povojne samoupravnega socialističnega razvoja. Muzeju bo nudena vsa pomoč pri ureditvi prostorov in pri zbiranju gradiva za zgodovinsko povojno socialistično samoupravno graditev. Vsa skrb bo še naprej veljala spomenišnemu varstvu, sodelovanju in pomoči pri izvajanju akcij domicilnih odborov. Nadaljevali bomo delo pri pomoči šolam in drugim dejavnikom na obrambnih pripravah mladine s predavateljskim kadrom, pomoči pri pohodih, obrambnih dnevih in raznih drugih priložnostih. V sodelovanju s skupnostjo socialnega skrbstva in zdravstveno skupnostjo bo poskrbljeno za nudenje potrebne pomoči ostarelim, onemoglim in osamelim članom ZB NOV, socialno šibkim bo še nadalje nudena denarna pomoč, poskrbljeno bo tudi odslej za obisk bolnih članov na domovih in v zdravstvenih zavodih, zlasti še po združenjih borcev NOV v krajevnih skupnostih.

RUDOLF URŠIČ

Ljubečna
CeljeVSEM DELOVNIM LJUDEM
IN POSLOVNIM
SODELA VCEM

ŽELIMO

SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1980

KOLEKTIV LJUBEČNE

RAZVOJ REVOLUCIONARNEGA DELAVSKEGA GIBANJA NA CELJSKEM OBMOČJU OD ZAČETKOV DO LETA 1941

ZVEZA DELOVNEGA LJUDSTVA
SLOVENIJE – USTANOVNI
SESTANEK V CELJU

Tudi v Celju in okolici se je partijska organizacija v tem obdobju občutno okrepila, tako z vračajočimi komunisti z robije v Sremski Mitrovici, kot novosprijetimi, mlajšimi še nekompromitiranimi kadri in seveda s skojevci. Po direktivah centralnega vodstva in smernicah prve konference KPS si je celjska partijska organizacija z vnašanjem protifašistične miselnosti med širše sloje, zagotavljala večji politični vpliv in velik krog somišljenikov. Ta krog je zajel delavsko kulturno društvo »Vzajemnost«, ki je imelo pomembno vlogo pri oblikovanju razredne zavesti celjskega delavstva, v Društvih kmečkih fantov in deklet, ki so povezovala napredno mladino v skoraj vseh celjskih okoliških občinah, v Sokolu, v katerem je po letu 1938 nastajalo demokratično krilo mlajše generacije, v Akcijskem odboru za obrambo severne meje, Ciril-Metodijskem društvu, »Braniboru«, med gozdovniki oziroma skavti, v »Slovenskem društvu« naprednih intelektualcev, celo med klerikalnimi »Slovenskimi fanti« in drugje.

V okoliških vaseh Celja so bili močno zastopani predstavniki Društev kmečkih fantov in deklet, ki so dejansko že od leta 1935 naprej se odtegovali vplivom klerikalizma. V obravnavanem obdobju že nastopajo s konkretnimi resolucijami in akcijami. Resolucija Zveze kmečkih fantov in deklet sprejeta na drugi redni seji v Celju, dne 15. maja 1938 je posvečena narodni slogi. Med drugim izpoveduje mnenje celotnega članstva, da z ozirom na položaj, ki je nastal po nedavnih mednarodnih dogodkih »je potrebno krepiti slovensko narodno zavest«, da je »potrebna združitev vseh narodnih sil, ki se naj izraža v čim tesnejšem sodelovanju vseh slovenskih organizacij v narodnoobrambne svrhe in v skupnem delu ter manifestacijah pokažejo enotnost narodne volje povsod in v vseh vprašanjih, ki se dotikajo narodnega obstoja in svobode«, da je »za doseg socialne osvoboditve slovenskega kmeta potrebno sodelovati z vsemi naprednimi skupinami in gibanji, še posebej v tem času, ko zaradi tuje podtalne propagande zahtevajo takojšnje rešitve.« Vsekakor je resolucija nudila mnogo smernic za nadaljnji boj društev na vasi in pripomogla k tesnejšemu sodelovanju z ostalimi gibanji.

Akcije in demonstracije so se nadaljevale ob čehoslovski krizi jeseni 1938 in zgodaj spomladi leta 1939. Takšen večji shod zdru-

žene opozicije za celjski okraj je bil 2. aprila 1939. Sklenjeno je bilo, da bo v veliki dvorani Narodnega doma. Policija je skušala na ljudi vplivati, da bi se razšli, toda množice so vztrajale. Na zahtevo zborovavcev, ki niso smeli v dvorano je sklicatelj shoda Fedor Gradišnik pozdravil le-te z balkona Narodnega doma. Sledile so velike demonstracije po celjskih ulicah, čeprav jih je pri tem ovirala policija. Ves čas so vzklicali: »Živela enakopravna Slovenija, Svobodna Jugoslavija!«; zahtevali so demokratične odnose, svobodo tiska in zborovanja, boj za obrambo miru, proti fašizmu.

Višek je dosegla akcija pred celjskim magistratom, ko je policija začela razganjati

PIŠE: EMIL LAJH

16

množice z gumijevkami in nekaj jih je tudi aretirala.

Shoda so se udeležili poleg celjskih komunistov pristaši vseh demokratičnih skupin slovenske opozicije: kmetje, pristaši Slovenske zemlje in nekdanje Ljudske pravice, bivše samostojne kmetijske stranke, mnogi pristaši bivše Slovenske ljudske stranke, ki niso sledili politiki režima JRZ, delavci, pristaši Delavskega lista, Delavske politike, Delavske pravice in Nove pravde.

Shod, ki se je izrekel za mir, za odločno obrambo Slovenije in Jugoslavije proti vsakomur, ki bi jo napadel je hkrati dokazal, da so se po razkrošanju Čehoslovaške republike vsi Slovenci, ki ljubijo svojo domovino in svoj narod in ki niso zaslepljeni od strankarskih strasti, zavedli, da je to tudi trenutek, kjer je potrebna enotnost naših narodov.

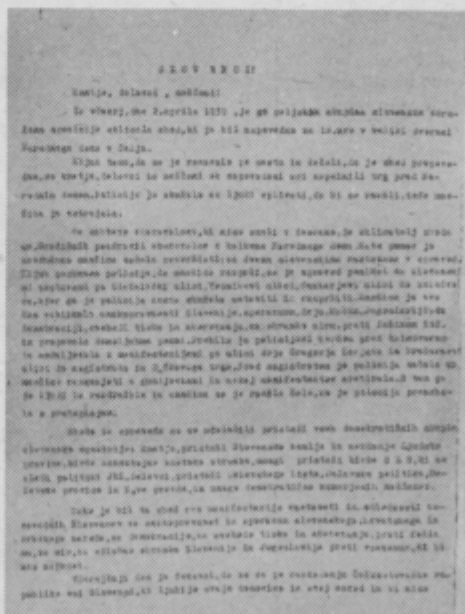
Vsekakor so takšne akcije v smislu narodnoobrambnega gibanja bile zelo pomembna sestavina slovenskega ljudskofrontnega gibanja, kot množično delo ljudstva za svobodo in demokracijo.

Izkušnje decemberskih volitev iz leta 1938 so vzpodbudile komuniste in nekatere druge iz delavsko-kmečkega bloka, da so začeli s pripravami za ustanovitev nove ljudskofrontne formacije, ki naj bi bila višja oblika enotnosti, kot so bile dosedanje oblike tega gibanja na Slovenskem. Ko je padla Čehoslovaška spomladi 1939 je Komunistična partija Slovenije izdala dva letaka, s pozivom k strnitvi vseh slojev, od kmetov, delavcev do meščanov in izobražencev. Večmesečno delo o združitvi vseh političnih naprednih gibanj je bilo poplačano na konferenci, ki se je udeležilo okrog 100 zastopnikov iz vse Slovenije dne 3. septembra 1939 v Celju. Čeprav so nekatere

upacije skušale iz novo nastale Zveze delovnega ljudstva Slovenije napraviti čisto navadno koalicijsko, jim to po burnih debatah in posredovanju komunistov ni uspelo. Ker je policija sestanek, ki se je vršil v gostilni Stegu na levem bregu Savinje že na začetku prepovedala, so delegati odšli v hotel Evropa, kjer so nadaljevali z razgovori. Tu so tudi prejeli osnutek razglasa »Kaj hočemo?« (napisal ga je Edvard Kardelj), ki so ga po sestanku razmnožili in poslali na teren snujočim se iniciativnim odborom v pretres.

Po sestanku v Celju je ves september in oktober sledilo intenzivno delo na terenu. O tem se je ohranila resolucija udeležencev konference Zveze delovnega ljudstva Slovenije iz celjskega okraja z dne 8. oktobra 1939 v Dobriši vasi v Savinjski dolini. Podpisani udeleženci Ignac Cizej, Vinko Cizej, Josip Penič, Mlakar, Martin Zupanc, Franc Mirnik, Anton Jelen, Rudi Hribar, Franc Novak, Jože Letonja, Ivan Farčnik, Ivan Kos, Slavko Slander in Dušan Kraigher so izjavili, da soglašajo s programom, ki je obrazložen v osnutku razglasa in se zavezali, da bodo začeli takoj po vseh občinah celjskega okraja s pripravami za osnovne krajevne organizacije Zveze delovnega ljudstva Slovenije pod vodstvom začasnega centralnega pripravljalnega odbora in na konferenci izvoljenega začasnega pripravljalnega odbora za celjski okraj.

Zveza delovnega ljudstva Slovenije ni bila organizirana ne kot koalicijska, ne kot stranka, saj bi gibanje s tem izgubilo širino vseljudskega, protifašističnega in narodnoobrambnega gibanja vsega slovenskega ljudstva, ne glede na politično pripadnost in svetovni nazor. Kljub temu, da so se nekatere politične skupine izogibale združitve z Zvezo delovnega ljudstva kot na primer krščanski socialisti, je Zveza že leta 1940 opravljala osnovno nalogo, ki jo je nakazala Komunistična partija Slovenije – zbiranje okrog sebe vseh naprednih sil slovenskega naroda v boju proti nevarnemu fašizmu, proti režimskim ukrepom o ustanavljanju koncentracijskih taborišč za politične osumljence, in pozivala na budnost pred vojnimi hujškami. Vse zaželjene akcije in konkretne naloge za bližnjo bodočnost so bile nato nakazane v edini številki Zveze delovnega ljudstva Slovenije z naslovom »Nova ljudska pravica«, ki so jo natisnili v Zagrebu v 5000 izvodih in katero je skoraj v celoti napisal Edvard Kardelj.

Del letaka ki ga je razširila Slovenska
združena opozicija za celjski okraj s
ciljem, da se ustanovi Zveza delovnega
ljudstva.

IZ ZAKONSKE SVETOVALNICE

ŠE NEKAJ O SKLENITVI ZAKONSKE ZVEZE MLADOLETNE OSEBE

Oseba, ki želi skleniti zakonsko zvezo pred dopolnjenim osemnajstim letom starosti torej vloži prošnjo za dovolitev sklenitve zakonske zveze (za spregled mladoletnosti), prošnji pa mora priložiti svoj rojstni list ter mnenje oz. potrdilo ginekologa. Nato strokovni delavci opravijo potrebne razgovore, nimajo pa pristojnosti odločanja, kar velja poudariti.

Pristojen za odločanje je Svet za varstvo družine (organ občinske skupnosti socialnega skrbstva). Svet za varstvo družine podrobno prouči ugotovitve strokovnih delavcev o obravnavanem primeru in izda odločbo o dovolitvi sklenitve zakonske zveze mladoletni osebi. Odločba postane pravnomočna po 15 dneh, ko mine rok za pritožbo. V primeru dovolitve mora mladoletna oseba pravnomočno odločbo predložiti matičarju ob prijavi nameravane sklenitve zakonske zveze.

S tem, da organ občinske skupnosti socialnega skrbstva dovoli mladoletni osebi skleniti zakonsko zvezo pred dopolnje-

nim osemnajstim letom starosti, odloči tudi o poslovni sposobnosti mladoletne osebe. Poslovno sposobnost (prej: opravilo sposobnost) pridobimo s polnoletnostjo in to pomeni, da lahko samostojno sklepamo vse pravne posle. Mladoletna oseba pa s sklenitvijo zakonske zveze postane popolnoma poslovno sposobna.

Svet za varstvo družine lahko dovoli sklenitev zakonske zveze mladoletni osebi, če so za to utemeljeni razlogi. Pripomnimo naj, da je nosečnost mladoletnice sicer pomembni razlog za dovolitev sklenitve zakonske zveze, vendar nosečnost sama po sebi še ni zadostni razlog, potrebni so še tudi drugi razlogi in pogoji (čustvena navezanost med partnerjema, stanovanjski pogoji, osebna zrelost za zakonsko oz. družinsko življenjsko skupnost idr.).

Po Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih postopek za dovolitev sklenitve zakonske zveze mladoletni osebi torej zahteva svoj čas. Ko je bilo še sodišče pristojno za odločanje v teh

primerih, je lahko izdalo dovoljenje v zelo kratkem času, saj je sklenitev zakonske zveze dovolilo s sklepom in je ves postopek lahko bil zaključen že v enem dnevu. Sedaj pa je potreben čas za vse razgovore, Svet za varstvo družine, ki ima pristojnost odločanja in izda odločbo, se sestaja povprečno po enkrat na mesec, nato pa mora odločba še postati pravnomočna.

Zato so zelo neprijetni primeri, ko mladoletna oseba vloži prošnjo za dovolitev sklenitve zakonske zveze šele kratek čas pred datumom nameravane sklenitve zakonske zveze, včasih celo le en teden prej. Za poroko imajo že vse pripravljeno, svatje so morda celo že povabljeni, nato pa morajo datum poroke prestaviti, če je bila prošnja vložena šele tik pred tem. Mladoletne osebe, ki se odločajo za sklenitev zakonske zveze pred dopolnjenim osemnajstim letom starosti, morajo to upoštevati in pravočasno vložiti prošnjo za dovolitev sklenitve zakonske zveze.

BRANKO BUT
dipl. psih.

Celjski ŽEPLOMETR

V IMENU REDAKCIJE ŽEPLOMETRA SE ZA NOVI TEDNIK ŽEPLIRA TONE ŠKERBEC

– Ti, Pepč, vsak kraj na tem ljubem svetu ima kakšno posebnost...
– Ja, Celje, tudi..., zrak...?

Zelo zadovoljni smo bili, ko je pred dnevi zapadel sneg. V minulem obdobju je našemu mestu že res grozila velika nevarnost onesnaženja.

Iz smeri Savinjske doline je namreč več dni zapored pihal zelo suh zrak...

– Ti, zakaj se pa v nekaterih celjskih tovarnah tako veselijo novega leta?
– Ja, ko bodo naslednji torek in sredo pozitivni...
– Kako to misliš?
– Ja, prva dva dni v novem letu je praznik, pa ne bodo mogli ustvariti nobene izgube...

OPRAVIČILO

Spoštovane bralke in bralci, velecenjeni poslovni partnerji celjskega žveplometra, globoko in tokrat zares korenito se vam opravičujemo, ker je današnji 33. n. sol. o. Žveplometer zadnji v letošnjem letu.

Napake, da ima leto samo 365 dni, ne moremo pripisati Celjanom; preostale še neizkoriščene napake in napakice, ki so reprodukcijski material našega Žveplometra, pa bomo žal morali zavreči. Tudi napake so namreč lahko pokvarljivo blago. Z napakami je tako kot s starimi avtomobili, bolj ko so stari in zarjaveli, težje jih prodaš.

RUBRIKA »OD ŠUBA«

Tovariši! Samo svetli smehljaj noveletne noči še ne popelje v svetlo bodočnost!

ENA VELIKA LJUBEZEN

Naši vrli strokovnjaki so izračunali, koliko stane vzdrževanje največje ljubezni nas Jugoslovane – stoenke.

Končni rezultat je zelo zanimiv! Ali je res mogoče, da vsak stoenkar porabi 50% poprečnega mesečnega dohodka za svojo ljubezen? Še bolj zanimivo pa je, če avto in lastnik to zares vesta!!!

EKSKLUZIVNI POJOČI LUFT ŠTOS

Ona: V ponedeljek zjutraj vstala bom, v Celje se podala bom...

On: O, jaz pa ne, kako sva si različna...

Skupaj: Ko zvečer sva sama, samo noč je z nama, pa želiva isto si oba... SO₂

ŽVEPLENA ZAHVALA

Redakcija celjskega žveplometra se vroče zahvaljuje vsem tozdom, organizacijam in posameznikom, ki so nam s svojo nesebično »požrtvovalnostjo« iz tedna v teden skozi celo leto omogočali, da nam ni pošla naša vsakdanja »žveplena« hrana.

Posebna zahvala gre na tem mestu našim sodelavcem Milošu Berku, Aleksandru Jeklu, Ljerkiji Belakovi, Francu Lukaču, Dušanu Petku, ter seveda tudi vsem ostalim...

Vsem pa še enkrat veselo žvepleno leto 1980!

IZ NAFTALINA

Ko ptice odletijo, strašila ostanejo!

(popevka – Lady Madona – Beatles)

Zdaj novo leto pred vrati že stoji, čakamo, prepevamo, veseli smo, saj novo leto nas že vse skrbi, kaj prineslo bo, se zdaj sprašujemo.

Dedek Mraz povej nam, kaj nabral si, kaj v svoji torbi nosiš nam, kakšne si dobrote zdaj izbral ti, to nam povej.

Nič, dragi moji, se ne razburjajte, huje kot je letos prav zares ne bo, saj pretrpeli ste križe naše vse, drugo leto boljši časi pridejo.

Vseh obljub verjetno ste že sili, raje vam obljubljal nič ne bom, bom pa vam z gotovostjo povedal, dražje bo vse.

Dedek, ti stari, to nam še povej, kdo prihodnje leto nas bo bolj moril, zrak ali cene, al' še kaj drugega, morda kakšna nova bo aferica.

To, občani, pa skrivnost ostane, tega dedek Mraz še zdaj ne ve, vprašajte pa raje te občane, ki za to skrbe.

Zdaj novo leto pred vrati že stoji, čakamo, prepevamo, veseli smo, saj novo leto nas že vse skrbi, kaj prineslo bo se zdaj sprašujemo.

IZ ŽIVLJENJA IN DELA DELAVCEV V OBRTNEM SEKTORJU

ŽELJA: ŠOLA ZA PLASTIČARJE

Pred dnevi je bila v Celju tretja redna skupščina sklada za dopolnilno izobraževanje delavcev, zaposlenih pri obrtnikih. Na njej so med drugim pregledali poslovanje sklada od leta 1976 do danes in sprejeli tudi finančni načrt sklada za leto 1980. Tako predvidevajo, da bodo prihodnje leto združili v skladu okoli sedemdeset starih milijonov dinarjev, od tega pa bodo 0,5 odstotka namenili v občinski štipendijski sklad. Ostali denar – nekaj čez 46 starih milijonov – pa bodo porabili za organiziranje dopolnilnega izobraževanja delavcev, zaposlenih pri obrtnikih. Tako bi ta denar razporedili za:

- šolanje ob delu (gre za okoli 700 delavcev, ki bi se v prihodnjem letu šolali ob delu)
- za politično izobraževanje sindikalnih delavcev
- za plačilo naročnine časopisov Obrtnik, Delavska enotnost in Novi tednik
- za organiziranje dveh strokovnih ekskurzij, s katerimi bi delavce seznanili z nekaterimi delov-

nimi in obrtnimi novostmi.

Velika želja pa je tudi, da bi prihodnje leto organizirali v Celju šolo za plastičarje, ki doslej še ne dela nikjer v Sloveniji. Vendar pa je interes za tovrstno šolo zelo velik. Zakaj? Delavci, ki delajo pri obrtnikih-plastičarjih, tudi po mnogih letih delovnih izkušenj nimajo možnosti, da bi si s kakršnim koli dopolnilnim izobraževanjem pridobili kvalifikacijo za svoje delo. Zato želijo, da bi organizirali šolo, ki bi jim omogočila pridobitev ustrezne kvalifikacije. No, v Celju so sedaj sprožili akcijo, da bi šola prihodnje leto le zažvela. Izvajalec učnega programa bi bila Delavska univerza, ki bi šolo izpeljala s pomočjo ljubljanske in mariborske Delavske univerze. Zaenkrat priprave še tečejo v tej smeri, zataknilo se je le pri pobudi, da bi šola trajala eno leto, kajti delavcem, zaposlenim pri obrtnikih se zdi, da je eno leto predolga doba zgolj za pridobitev kvalifikacije.

Zanimiva pobuda, ki zadeva izobraževanje de-

lavcev, zaposlenih pri obrtnikih, je izšla tudi iz Medobčinske gospodarske zbornice in celjskega izvršnega sveta. Gre za predlog, da bi v prihodnjem letu razmislili o takih imenovanih regijskih oblikah izobraževanja za delavce pri obrtnikih. S takšnim načinom izobraževanja bi precej pridobili, saj bi bili izobraževalni tečaji brez dvoma cenejši, obenem pa bi ta oblika omogočila jasnejši pregled nad vsemi oblikami usposabljanja in izobraževanja teh delavcev v regiji.

Pred dnevi je zasedal tudi izvršni odbor osnovne organizacije sindikata delavcev, zaposlenih pri obrtnikih. Na seji so obravnavali zgoraj omenjena vprašanja nadaljnega usposabljanja teh delavcev, razgrnili pa so tudi problematiko stanovanjskih vprašanj. Člani izvršnega odbora so ob tem menili, da je bilo delavcem, zaposlenim pri obrtnikih, dodeljenih v zadnjem času premalo stanovanj glede na to, da združijo iz svojih prispevkov preko dvesto milijonov starih dinarjev letno.

VSEM DELAVCEM, ZAPOSLENIM PRI OBRTNIKIH IN OBRTNIKOM OBILO USPEHOV IN SREČE V NOVEM LETU 1980!

NOVI tednik

ZDRAVO, ZDRAVO PRIJATELJ PLANIN

Prav je tako prijatelj, da si stisnemo roke, ko se srečamo in tudi to je prav, da si zaželi mo srečno pot, srečno pot v leto 1980. Da bi ponovno osvajali vrhove naših lepih gora in občudovali z njih našo lepo domovino.

Se planinec postoj, kam se ti mudi, ali ne vidiš ta lepi šop cvetic planinskih, ki ti ob vsakem koraku hiti nasproti in tisto skalo, ki z rdečim obročem in belo piko na daleč naznanja tvoj mimohod.

Prav vi hribi, planine, gore – ste dali pečat in smernice tistim, ki vas danes cenijo kot svoje domače, prav vi ste oblikovali planinca v humano osebnost ter klenega, domovini zvestega državljana.

Naj vas ne moti ta mirni uvod, ki je namenjen letošnjemu zadnjemu pozdravu planincem širom naše domovine in še izven nje, predvsem pa je namenjen, da se »naši« planinci »Savinjskega« MDO PD zavedajo opravljenega dela v tem letu ter nalog, ki nas čakajo tudi v letu 1980.

Kot predsednik MDO lahko trdim, da je izredno malo organizacij po svetu, ki bi v času svojega delovanja opravile toliko prostovoljnega dela ter se angažirale na vseh koncih in krajih, kot so to planinci. Ni ga, ki lahko ocenijo posameznike za njihov trud pri delu z mladimi ali na področju GRS, varstva narave, markacistov, gospodar-

jev, gorskih in planinskih vodnikov, animatorjev SLO ter akcij z obujanjem tradicij NOB, propagande ter pravilnega usmerjanja v samoupravni sistem. Ne smemo prezreti ogromnega deleža k še večji popularnosti planinstva naše AO, predvsem pa ne v tem letu, ko je mesec maj zapisan z velikimi črkami v zgodovini planinstva – alpinizma v svetu, ko so bili tudi naši alpinisti na strehi sveta.

Brez samohvale smo lahko ponosni, da je v naši regiji preko 13.000 registriranih planincev, ki se že zavedajo pomena in vloge planinske narave do delovnega človeka in obratno.

Mirno lahko trdimo, da je bilo v tem letu opravljenih preko 500 večjih in manjših izletov – pohodov, da se je izobraževalo na raznih seminarjih, tečajih, planinskih šolah preko 600 mladih in starejših planincev. Ne smemo prezreti velikega deleža planincev z obujanjem tradicij NOB, programi SLO ter akcij NNNP.

Tudi v tem letu presega prostovoljno delo planincev 10.000 ur.

Ob tem kratkem poročilu pa je ocenjevanje sigurno odveč, le-to moram poudariti, da je od 26 PD še 9 takih, ki so slabo stimulirani s strani ZTKO ali TKS, da je 11 društev, ki imajo kadrovske probleme, še posebno tista, ki imajo planinske domove. Najmlajše PD je PD Tabor (neka mesec), najstarejše

PD je PD Mozirje in za njim SD Šoštanj.

Sklep MDO PD je tudi ta, da se vsem društvom, ki imajo obletnico obstoja preda plaketa PRIJATELJEV PLANIN, posameznikom pa značke.

Vse opravljeno delo obeta še več, poti planincev se dvigajo, zato lahko pričakujemo v naslednjem letu še več.

Tudi v letu 1980 se bomo planinci spoprijeli s številnimi programsko začrtanimi nalogami, ki bodo dale še večje možnosti vključevanja (od najmlajših do najstarejših) v PD. V prvi vrsti je izobraževanje ter pridobivanje vodnikov, čim več organiziranih izletov – pohodov, izvajanje programov v smislu SLO z obujanjem tradicij NOB ter akcij NNNP. Događitev in adaptacija 5. planinskih domov – koč. Računamo, da bomo imeli v regiji leta 1980 več kot 15.000 registriranih planincev.

Vse to in še več bodo opravili z minimalnimi sredstvi ter veliko truda naši planinci, katerim lahko zaupamo vedno in ob vsakem času tudi najbolj zahtevne naloge.

Naj se na koncu zahvalim vsem, ki so kakorkoli prispevali, da ta športno-rekreacijska zvrst tako uspešno prodira med ljudi ter jim kaže pot v zdravo življenje.

Vedno rad pridam še to, ko se poslavljamo od starega leta, če se v zimskem času podajamo v gore bodimo previdni, saj nam nevarnost preti jo s plazovi, ledom (spolzko potjo), mrazom, zasneženimi tli in še bi lahko našteval.

Torej, dobimo se tudi na zimskih turah dobro opremljeni ter tudi fizično pripravljeni, mogoče že kar 6. januarja na pohodu I. Pohorskega bataljona iz Osankarice na Roglo.

ADI VIDMAJER
predsednik MDO SAVINJSKA

Slovenija avto

AVTOMERKUR

n. sol. o. Ljubljana

TOZD C. K. M.,

n. sub. o

CELJE, Miklošičeva

Slovenija avto, TOZD CKM Celje, Miklošičeva 5 – telefon 26-840, 26-842

vam nudi po ugodnih cenah:

ZAPOROŽEC	58.521,00 din
VOLGA limuzina	137.138,00 din
VOLGA karavan	164.001,30 din

DOBAVA TAKOJ!

Ljubljanska banka
Splošna banka Celje

Dolgoletna tradicija, sodobna tehnika poslovanja in vrsta predstavništva po svetu ter poslovnih enot v Jugoslaviji, so naše in vaše prednosti.

JANKO KAČ

GRUNT

43

Vsakomur, ki se ne bo ravnal po teh predpisih, se bo kruh zaplenil in se ga bo povrh še občutno kaznovalo.

»Tak bo le res!« je šlo med ljudmi po maši, ko so čakali, kaj pove občinski glasilnik Zmetov Tenč. Kakor krvave litanije so se vlekli tista leta razglasi, zapovedi, prepovedi, nabori in vpovedi. To nedeljo je bila med njimi tudi kolačeva prepoved.

»Blez bodo hodili financarji in žandarji vse velike dni in še celo na samo veliko nedeljo od hiše do hiše pregledovat kolače,« je šepnila sosedica Petračeva Zalka. Prav dobre zveze je imela z nemškutarskim orožnikom Jesseuniggom, ki je pital še tedaj svojega prašiča s kruhom, namočenim v mleko. Kruh in mleko so mu pošiljali kmetje, začasno oproščeni vojaške službe, da jih ne bi rinil pred rokom nazaj na fronto ali celo v lebrinsko Sibirijo, ki je bila hujša od Doberdoba in samega Svetega Mihaela, kjer je izkrvavelo dvajset bataljonov zelenih sedemdesetnikov. Čudna kolačeva prepoved se je širila po vseh vaseh in rasla v razdraženih možganih v silen protest proti sitim oblastnikom.

»Sami bodo žrli maslene potice, nam pa ne privoščijo niti belega kolačka, ki bi bil komaj za spomin, kaj šele za samopašnost!« se je hudovala že vsa zgrbljena Fidelčka, ki je zbiral po dekah moke na karte, samo da bi bila tudi to leto velika nedelja v hiši.

»Kar gobce naj nam zašijejo in zadnjice zapečatijo, da bodo imeli dovolj potic za nemarne babe pri Rdečem križu. Da bodo lahko kakor naša prednica – Skravžani Jezušček so ji rekli – pitale svoje pinče s krhkimi kekci, mi ranjenci pa smo zvečili picle skorje trdega koruznega komisa. Poleg pinča si je pitala prasica še dva širokopleča Madžara, po-

polnoma zdrava, vse leto v bolnici,« je robantil mali Jurca, edini gost velikega petka, in bil z železno desnico ob mizo v Rožajevi gostilni.

Trgovine so bile prazne. Nikjer ni bilo skladnih rozin, ne krhkih rožičev, ki bi sladili črni velikonočni kolač. Še celo na tvornice kvasa je pritisnilo oblastvo, da ga niso čez navado prodajale in vmesile gospodinje v testo drožne prešče, ki so jih za hude čase napravile v jesen iz izabelinih drož in turščične moke. Dobro, da niso še orehov rekvirirali, ki so bili to leto edina zabela vojnemu kolaču.

Samevali sta Kolenki, mati in žena, vsi uviti od dela in skrbi, ko sta rezali črni kolač, tako črn, da se je pletla po možganih misel, češ, saj se ga še blagoslov ne bo prijel. Brez hrena na skalele oči pri misli na Janeza, ki je pisal za praznike, da leži v bolnišnici in da kašlja.

Ni bilo ne barve ne piruhe ne pomaranč, pa so se drli nedopovedni otroci po bajtah. Po hlevih je mukala gladna žival, ki ji je erar še slamo odjedel. Z vsemi vred pa so vekali redki preostali zvonovi klavirno pesem o vstajenju, ko je zapad krohotal vsemogočno pesem smrti in sodnega dneva...

Kako že tisoč let so pele procesije pod svilenimi banderami in zlatimi ornati zmagoslavno pesem. Podobni splaseni čredi ovac so se gnetli za nebom otroci in ženske ter molili s cvilečimi glasovi, da bi prevpili divji krohot poganškega mizerer, ki je bobnel na zapadu...

»... Odkar imamo Rusa za hlapca, delo lepo speši,« je pisala Nežika svojemu možu. In res se mora mnogo naših kmetij zahvaliti za obstoj delu ruskih ujetnikov. Ko so dospeli prvi oddelki na občine, jih je hodilo vse gledat. Kakor živino na sejmu so jih prečenjale ženske in starci.

»Za pisarja bi bil, ne pa za hlapca,« je prijel bradač Uršič za roko sitatega dedca. Ko ni pomislil, da so te roke že dve leti počivale ter so se žulji in zagnanci skrili.

Nekatere ženske so otipavale mišičje ujetniških rok, druge gledale bolj na oči, kakor se presodi konja po bistrem pogledu. Kdo bi jim zameril, ko je bilo vse tako razrvano na svetu.

Tudi Nežika je šla izbirat delavca, ker je Šimen že tako zelo onemogel, da je še držal komaj plug za ušesa in je že v redi počival.

»Znaš orati, sejati in kositi?« je vprašala vitkega svetlo-lasca.

»Znaju,« je prikimal ujetnik. Nevoščljive so ji ga bile druge gospodinje, toda župan je držal na Kolenca, že zaradi bogatije.

»Kako ti je ime?« je vprašala med potjo novega hlapca.

»Terentij Volkov,« je odvrnil Rus.

»Čudno ime,« si je mislila Nežika. »Volkov naj bi že bilo, saj so tudi v Gomiški Vovki, toda Terentij ni ime za človeka. Če bo le za delo kaj prida, ko smo tako zaostali, da smo povsod zadnji v vasi.«

Majoliko ožmičevca je postavila Micika predenj, hlebec kruha in kos slanin ter prisledla k njemu. Nič se ni dal Terentij prositi, krepko je odrezal obilno zagozdo kruha, prigrizoval z zdravimi zobmi slanino in iz majolike zamakal gateči se kruh.

»Če mu bo zatorej pri delu spešiča roka, kakor mu meljejo čeljusti pri jelu, se nam ne bo treba pritoževati,« je pomislila pri sebi Mica, glasno pa je rekla: »Imaš ženo?«

Terentij je prikimal in mlet naprej, saj že ves teden, ko so bili na vožnji iz taborišča, ni dobil poštenega založaja. Mica ga je izpraševala nadalje: »Imaš otroke?«

Tri prste je dvignil Terentij in se bridko nasmehnil. Dobro je del Mici ta smehljaj. Kar začustvovala je z njim: »Ne bo napačen,« je pristavila. »Ima grun doma?«

Tuja beseda je ustavila mlin Terentijevih čeljusti, da je vprašujoče pogledal Mico. »Ne razumju...«

»Imaš krave, konje, polja?« je tolmačila Mica besedo grunt.

»Korove, biki, polja v nas mnogo,« je samozavestno potrdil ujetnik. Vidno je rasel v Micinih očeh. Ko se je okrepcal, mu je pokazala posteljo v hešči, da bo tudi za varuha ponoči, potem ga je pa vedla k Šimnu, ki je kosil za kozolcem prelast.

»Pomočnika sem ti pripeljala,« ga je ogovorila Mica. Počasi se je okrenil Šimen, prevrnil založaj tobaka z jezikom iz leve čeljusti za desno, pljunil ter menil premerivši novega tovariša od nog do glave: »Močan bi že bil, samo če bo znal iz glasu, ki ga je dala kosa, da bo dobro kosil. Nista se motila, lepo mu je tekla kosa, da mu je Šimen zataknil čepur kar za pas, sam pa stopil po grablje in koš.

Za vsako delo je bil Terentij tako pripraven, da so ga vsi radi imeli in mu je prinesla Nežika večkrat priboljška. Vaske rekovnice so sicer nekaj šepetale, toda niti same niso verjele v svoje besede. V Nežikinem srcu poleg žalostnega spomina na Tonča iz vznemirljivih Janezovih pisem o kašlju prostora za kakršnokoli novo čuvstvo ni bilo. Priboljšek je veljal ujetnikovemu delu, ne njemu samemu.

Kolikokrat je mislila na Tonča! Od kraja se ji je zdelo greh, toda izpovednik jo je potolažil, da ne greši proti svetosti zakona, če se spominja mrtvega ženina. Posebno ti dve leti, odkar je odšel Janez po le nekaj mesecih skupnega življenja na vojno, je ni bilo skoraj noči, da ne bi sanjala o Tonču. Same lepe in vesele sanje so bile to brez vsake sledi žalosti ali celo smrti, da je bilo srce še bolj žalostno, ko je napočil trezni dan.

ŽELJE PO POLNOČI

Leto, staro in betežno, se počasi poslavlja. Se nekaj minut in veliki urni kazalec bo na številki dvanajst pokrtil malega. Staro leto bo izročilo svoje želje novemu z željo, naj bo pravično in dobro. Čez nekaj trenutkov bodo ugasnile luči. Na stotine ustnic se bo združilo v poljub, na stotine rok se bo objelo. Se dve minuti. Oči vseh se v napelem pričakovanju leskečejo. V njih odseva svetloba neonskih luči. Se minuta. Tople dlani rok se že iščejo. Fant je prijel svoje dekle, starejši mož svojo zakonsko tovarišico, ki ga že leta in leta spremlja skozi življenje. Globoko zveneč glas gonga najavi polnoč, luči ugasnejo. Rojeva se Novo leto. V temi se slišijo želje, ki se bodo nekaterim uresničile, drugim morda ne. Zaprem oči in v mislih prislunem tem željam.

Čujem glas starega moža, ki počasi govori svoji osiveli ženi: »Veš, dolgo že živiva, izpolnila sva svoje poslanstvo na tem svetu, dala otrokom življenje in kruh. Toda vseeno si želim, da bi oba dočkala vsaj še eno Novo leto.«

Prislunem dekletu, ki je objelo svojega fanta. Ni dosti slišati, saj govorijo njune vroče ustnice nemo govorico ljubezni.

Misli mi pohitijo k majhnemu stanovalju, kjer živi mala deklica s svojo mamico. Čujem njen droban, nežen glasek: »Mamica, zakaj ni očka pri nju, zakaj me ne pride poljubiti in mi voščiti? Saj veš kako ga imam rada.«

»Očka je zelo daleč, punčka moja in ne more priti. Raje si zaželim, da bi se živ in zdrav vrnil do naslednjega Novega leta.«

Komu naj še prislunem? Da, seveda. Bodočim mamiciam v porodnišnici, ki si želijo, nekatere fantke, druge spet deklince, vse pa imajo le eno željo, da bi njihovi malčki lahko živeli v sreči in miru. Njih misli pohitijo tudi k zakonskim tovarišem in marsikatera solza naskrivaj in tiho spolzi po licih. Srečno, bodoče mamice!

In kaj si želim jaz? Želim si uspeha v šoli, želim si, da bi se ljudje med seboj ljubili in spoštovali. Da bi ljudje končno le spoznali, kako nesmiselno se je prepirati, kako nesmiselno se je sovražiti pa naj bo to med sosedmi, šolskimi ali delovni tovariši. Želim si, da bi bilo manj zavisti in hinavščine ter da bi lahko drug drugemu odkrito in veselo pogledali v oči. Roka naj ne prijemlje roke mlahavo in hladno, temveč naj jo stisne krepko in odkritosrčno v pozdrav. Pa še to si želim, da bi na svetu zavladal mir in blagostanje, da bi ne bilo več lakote in strahu pred bajoneti ter atomskimi bombami. Naj tudi moje vrstnice in vrstniki, ki jih sedaj še tepta škorenj zatiralca, kmalu srečno in zadovoljno praznujejo Novo leto, kot ga lahko brez strahu jaz, ki živim v svobodni in demokratični ureditvi.

SASKA STRMOLE

slovensko
ljudsko gledališče
celje

Četrtek, 27. decembra ob 10. in 14.: Janez Žmavc – PAVLIHA IN MALO ČEZ LES. Zaključeni predstavi za osnovne šole iz Laškega.

Petek, 28. decembra ob 9. in 11.30: Janez Žmavc – PAVLIHA IN MALO ČEZ LES. Gostovanje v Radečah.

KINO

UNION: od 27. 12.–2. 1. ob 16. in 18. uri: italijanski film »Pripravnica«
od 27. 12.–2. 1. ob 20. uri: švedski film »Jesenska sonata«.

METROPOL: od 1. 1.: italijanski film »Sosed«.

od 2. 1.: ameriški film »Mandingo«.

MATJENA: 29. 12. ob 10. uri: ameriški film »Jaka racman«.

DOM: od 28. 12. ob 17. in 19. uri: turški film »Karamurat – junak iz Andalije«
od 29. do 31. 12. ob 17. in 19. uri: »Dr. Divjak«

od 1. 1.: »Prava zgaga«.

MLADINSKI PROGRAM: do 3. 1. ob 15. uri: ameriški film »Jaka racman«.

**NOVI
tednik**

ALPINISTIČNI KOTIČEK

1200 SLOVENCEV PLEZA

Ostrejša merila za obisk tujih sten

Na zboru v telovadnici na Taboru v Ljubljani so se zbrali številni slovenski alpinisti. Ob koncu plezalne sezone so pregledali letošnje delo in si zastavili načrte za prihodnje leto. Z letošnjo alpinistično sezono so alpinisti lahko zelo zadovoljni. Povzpeli so se na vrh sveta, uspešna je bila odprava v Fanske gore, uspešni so bili alpinisti AO Kranja v Andih, Korošci na Norveškem, pa tudi Celjani v Wilder Kaiserju. Tudi v domačih in tujih stenah je bilo preplezano veliko smeri.

Po zadnjih podatkih je v Sloveniji v 57 odsekih in 5

sekcijah registriranih 1200 alpinistov. Začelo je izhajati tudi glasilo slovenskih alpinistov »Alpinistični razgledi«. Najbolj slovesni trenutki so bili, ko so podeljevali nagrade in priznanja za dosežene uspehe. Tako so podelili priznanje alpinistom za vrhunske dosežke, za uspešno in požrtvovalno delo v odsekih in nagrade mladim alpinistom. Celjani imamo 5 kategoriziranih alpinistov: Knez Franček, Zupan Jože, Šah Marjana, Verdnik Stojan in Čanžek Franc. Komisija za kvalitetni alpinizem pa je pripravila seznam pohval. Za izredno organizacijsko

delo je bil izbran Ciril Debeljak, za vrhunske dosežke Verdnik Stojan, Knez Franček (za prvenstvene smeri) ter 6 perspektivnih mladih plezalcev iz Celja: Stopar, Šrot, Smodiš, Kozmus, Kušar in Trontelj. Zbor se je lotil tudi perečih problemov, ki jih v alpinizmu ni malo. Najbolj vzbuja skrb letošnje veliko število nesreč. V stenah je umrlo 10 plezalcev, trije so bili še pripravniki, sedem pa jih je umrlo v navezah. V tej zvezi je načelnik komisije za alpinizem France Malešič nanizal nekaj predlogov, ki naj bi jih upoštevali odseki. Tako bo naslednje leto ob registraciji obvezno tudi minimalno zavarovanje, odseki pa naj imajo tudi ostrejšo selekcijo glede obiska tujih sten. Tako upajo, da bo bilanca naslednje leto manj žalostna. Spet so načeli problem plezalnih vodnikov, ki jih za plezanje v domačih stenah še vedno primanjkuje, vendar jih že pripravljajo, zanje pa lahko pošljejo prispevke vsi slovenski alpinisti s svojimi opisi preplezanih smeri. Spregovorili so tudi o onesnaženosti slovenskih planin, ki je vsako leto večja, izrekli pa so se odklonilno o gradnji hidroelektrarne na Soči.

CIC

zimski del alpinizma.

Končuje se ribolovna sezona za letošnje leto, zato je napočil čas, da pravočasno vrnete ribiške dovolilnice v pisarno RD Celje.

Obenem pa želimo vsem članom DOBER PRIJEM v 1980. letu!

IO RD CELJE

Odkupujemo svinjske in ostale kože po zelo ugodnih cenah

Vsem kmetovalcem želimo srečno in uspešno NOVO LETO 1980

Dravske elektrarne Maribor TOZD ELEKTROKOVINAR LAŠKO

– komisija za medsebojna razmerja delavcev iz združenega dela

Objavlja naslednja prosta dela in naloge za takojšnjo zaposlitev ali kasneje, za naslednje delavce:

1. en konstrukter – projektant
2. en vodja proizvodnje
3. več ključavničarjev
4. več strugarjev
5. dva varilca
6. en posluževalec peskalnega stroja
7. več pleskarjev
8. več PK ključavničarjev

Pogoji:

Pod 1. – F strojna smer z 2 leti delovnih izkušenj

Pod 2. – VŠ ali SŠ strojna smer z 1 oz. 5 let delovnih izkušenj. Prednost imajo kandidati z opravljenim strok. izpitom strojne stroke

Pod 3, 4, 6, 7 – Kvalificiran delavec z 1 letom delovnih izkušenj na navedenih delovnih področjih

Pod 5 in 8 – polkvalificiran delavec s 6 mes. delovnih izkušenj na navedenih delovnih področjih.

Za vsa delovna področja je poskusno delo. Delovno razmerje se sklence za nedoločen čas.

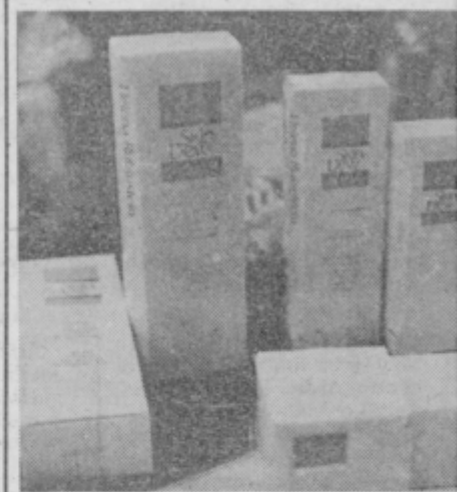
Vse zainteresirane delavce vabimo, da se za podrobnosti o zaposlitvi obračajo pisмено ali zglasijo osebno v splošni službi TOZD.

Pismene vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema Komisija za medsebojna razmerja TOZD.

azpis velja do zasedbe delovnih področij, odnosno do 28. 2. 1980.

PRIPOROČA

Ali ste v zadregi z nakupom za novoletno obdaritev? Sodelavci veleblagovnice T vam sporočajo, da stopite na oddelek KOZMETIKE v veleblagovnici T, kjer vam bodo svetovali pri nakupu in tudi aranžirali darilo. Obisk na tem oddelku pa priporočamo tudi vsem tistim, ki nakupujejo zadnji hip.

PRIPOROČA

SREČANJA S SODELAVCI

NAPORNO, VENDAR PRIJETNO

Kako so športni novinarji videli celjski šport?

Že več let so med rednimi soustvarjalci športne strani v Novem tedniku in športnega pregleda v Radiu Celje, zato je prav, da damo v iztekajočem letu tudi njim besedo. Besedo v razgovoru, ki nam naj predstavi njihovo delo, napore in tudi lepoto. Jože Kuzma, Karel Jug, Tone Tavčar, Jože Grobelnik, Cic Debeljak, Franc Pešec... sama znana imena, ki jih ni treba posebej predstavljati, saj so njihovi prispevki tako pogosti, da jih iz njih do dobra poznate. Pa vendar!

JOŽE KUZMA: »Ko stopamo v novo športno leto 80, to je olimpijsko leto, moramo vsekakor vedeti, da smo v iztekajočem letu v Celju dosegli izjemne športne uspehe. Žal pa je bilo tudi nekaj razočaranj, za mene prav gotovo največje izpad rokometne Aera iz I. zvezne lige. Vse pa kaže, da bo ta madež kmalu odpravljen, saj rokometišta Aera krepko vodijo v II. zvezni ligi po jesenskem delu in imajo največ možnosti, da uspejo tudi spomladi ter se vrnejo med najboljše. In uspehi? Na prvem mestu izredni Rok Kopitar, morda edini, »poslednji Mohikanec«, ki nadaljuje bogato tradicijo celjske atletike in ki bo ponovno zastopal naše mesto na olimpijskih igrah v Moskvi. V Montrealu namreč nismo imeli predstavnika. Ob njem velja omeniti še prodor mladega, nadarjenega judoista Marjana Fabjana, napredek košarkarjev Libele in hokejistov Celja. Prihodnje leto bo možnost za afirmacijo strelke Alenke Jager, atletov Ide Bunderla in Staneta Rozmana ter Nareksa v kegljanju.«

JOŽE GROBELNIK: »Najbolj razočaran sem bil nad izpadom celjskih rokometnešev iz I. zvezne lige, najbolj navdušen pa nad uspehom hokejistov na ledu v I. zvezni ligi, kjer so osvojili odlično tretje mesto. Vesel sem bil tudi uspeha kadetov TVD Partizan Žalec, ki so osvojili prvo mesto v Koroško-Savinjski-Saleški nogometni ligi. Želje? Da bi končno žalski nogomet napredoval v višji rang tekmovanja ter bi se nam tako izpolnila želja izpred šestih let.«

Jože Kuzma izkoristi vsako priložnost, da se pogovori z znanimi jugoslovanskimi športniki. Tokrat ga vidimo v klepetu s šjorom Jozom Alebićem, odličnim jugoslovanskim atletom v teku na 400 m. Jozo in Rok skupaj nastopata tudi v jugoslovanski štafeti 4 x 400 m. Foto: T. TAVČAR

FRANC PEŠEC: »Med posebej pozitivne dosežke v letošnjem letu štejem uspehe atleta Roka Kopitarja in judoista Marjana Fabjana, med negativne pa izpad celjskih

MIRKO KOLNIK, sekretar TKS Celje: »Pripravljeni smo sprejemati vse pripombe, ki so utemeljene in argumentirane, ki tudi vodijo k boljšemu. Hudo pa je, če nekateri »slepo« nekaj trdijo in ne vidijo ali nočejo videti bistva. Pri takšnih izgubljaš čas, ko jim moraš znova in znova razlagati vse tisto, kar je že bilo dogovorjeno in zapisano.«

rokometnešev iz I. zvezne lige. V letu 80 pa želim, da bi se Rok Kopitar uvrstil na olimpiadi v Moskvi v finale ter osvojil eno izmed medalj, da bi eden izmed mladih celjskih šahistov postal republiški prvak in da bi železničarska reprezentanca Jugoslavije (v njej že vrsto let uspešno nastopa tudi Franc Pešec - op. p.) končno osvojila prvo medaljo na svetovnem prvenstvu, ki bo prihodnje leto na Švedskem.«

KAREL JUG: »Ure in ure sem prebil na športnih tekmovanjih in ogledal sem si domala vse prireditve v Celju. Bili so trenutki radosti,

pa tudi razočaranj. Ni bilo vse tako, kot so si želeli ljubitelji športa pa tudi dopisniki. V kvalitetnem športu bi pričeli vložiti sredstva posamezniki in športne ekipe

SLOBODAN MIŠKOVIĆ, trener ŽRK Aero Celje: »Trenutno treniram pionirje in jih pripravljam za bližnja republiška in zvezna tekmovanja. Tako v rokometnem kljubu ni ekipe, ki je še ne bi vodil ali ji z nasveti ne bi pomagal. Moje želje v prihodnjem letu? Najprej povratek najboljših članske ekipe v I. zvezno ligo. Izgledi so dobri in treba jih je samo izkoristiti. Igralski kader je dober, torej ni bojzani, da prihodnjo sezono ne bi znova igrali med najboljšimi. Osebnostne želje? Da z ženo dobiva še enega naslednika.«

TV - Foto: T. TAVČAR

lahko pokazale več. Največ veselja sem čutil ob ugotavljanju uspešnega razvoja množičnosti ob obiskih skupščin in tekmovanj SSD, pa tudi pri ocenjevanju te mlade organizacije. Največja razočaranja? V tisku ni dovolj prostora za kritične pripombe v našem tekmovalnem športu, za vzgojno »šibanje« vseh negativnih pojavov, ki spremljajo tekmovalni šport in druge zvrsti obnašanja na področju telesne kulture. Zdrava kritičnost v pravem času in na pravem mestu pa bi naj tudi v našem športu služila le kot sredstvo za odpravljanje vseh negativnih pojavov in slabosti, ki niso združljive s socialističnim pojmovanjem te družbene dejavnosti.«

TONE TAVČAR: »Moje delo je tako, da vseskozi spremljam športne dohodke v žalski občini. Pri nas je več ekip, ki nastopajo v različnih ligah. Tako rokometišta Minerve iz Griž v II. zvezni ligi, odbojkarji Savinjske iz Braslovč in Sempetra v slovenski ligi, kjer so tudi košarkarji Žalca. Tem ekipam posvečam posebno pozornost in njihovi uspehi so tudi zame lepa doživetja. Letos sem

se najbolj razveselil uvrstitve Minerve v II. zvezno ligo in fantom želim, da bi tam tudi ostali. Če sem omenil, da je bil to za mene najlepši dogodek v letošnjem letu pa to ne pomeni, da ni bilo še več drugih zanimivosti, ki so tudi bile lepe in prijetne.

Kdor ima šport rad in dogajanja na tem področju spremlja z ljubeznijo lahko skoraj v vsakem srečanju najde nekaj lepega, nekaj kar mu bo ostalo v spominu.

V prihodnjem letu želim vsem športnikom in športnim delavcem veliko športne sreče, saj nenazadnje je o uspehih in prijetnih športnih doživetjih tudi poročanje bolj prijetno.«

CIC DEBELJAK: »Pri alpinističnem odseku pri celjskem Planinskem društvu smo izredno ponosni na letošnje dosežke naših alpinistov, ki so se izkazali s številnimi vzponi v domačih in tujih stenah. Vrhunec pa pomenijo dosežki alpinistke

TELESNO KULTURNA SKUPNOST CELJE IN ZVEZA TELESNOKULTURNIH ORGANIZACIJ CELJE

želita vsem športnikom, športnim delavcem in ljubiteljem športa uspešno NOVO LETO 80

z željo,

da bi se telesna kultura v celjski občini prav tako uspešno razvijala, kot doslej in da bi celjski športniki še napolnjevali riznico z medaljami, priznanji in naslovi ter krepili športni ugled mesta Celja doma in v tujini.

TKS
ZTKO

V letošnjem letu so s prispevki in sodelovanjem pomagali pri kreiranju športne strani v Novem tedniku in športnega pregleda v Radiu Celje: Jože Kuzma, Karel Jug, Tone Jager, Tone Tavčar, Jože Grobelnik, Vinko Potočnik, Vlado Nendl, Marko Lazarevič, Franček Pungertič, Franc Pešec, Cic Debeljak in še mnogi drugi. Vsem tovarišem hvala za sodelovanje z željo, da se le-to v bodoče še okrepi in izpopolni, kar bo koristilo nam vsem, ki imamo radi šport in telesno kulturo.

Srečno, zdravo in športnih uspehov polno Novo leto 1980!

TONE VRABL

BLOUDKOVE ZNAČKE V CELJU

Pred dnevi je bila v domu DPO svečana podelitev Bloudkovih značk zaslužnim športnim delavcem v celjski občini za leti 1978 in 1979. Značke je prejelo kar 42 delavcev na področju telesne kulture. Omeniti velja, da je v 15-letnem obdobju podeljevanja najvišjih priznanj Bloudkovih nagrad in plaket prejelo iz celjske občine že 55 posameznikov in organizacij. Bloudkove značke, ki sta jih nagrajencem vročila predsednika TKS Celje in predsednik skupščine občine Celje Aleš Ilc in Jože Marolt, so za organizacijsko in strokovno delo ter tekmovalne dosežke prejeli:

Zlate značke: Maks Arbajter, Rudolf Fajgelj, Albina Horvat, Drago Lesjak in Franc Mirnik.

Srebrne značke: Vlado Delakorda, Peter Faktor, Franjo Hlačer, Rajko Juršič, Peter Kerkoš, Marjan Kopitar, Anton Kovač, Jože Modec, Drago Mravljak, Marjan Nuncić, Viki Vanovšek in Stane Veninšek.

Bronaste značke: Karel Berločnik, Drago Vračun, Stane Cajhen, Janko Čepin, Mile Čepin, Jože Cetina, Vili Dečman, Marjan Dobovičnik, Peter Drogenik, Tone Jager, Nada Jelovšek, Jože Jeram, ml., Otmar Koštomaj, Oliko Krempuš, Janko Kriznik, Jože Lipnik, Franc Peperko, Stane Pertinač, Franc Pešec, Miloš Pešec, Rado Planteu, Ertoimir Rojnik, Ervin Seršen, Edo Steblovnik in Igor Zupančič.

K. JUG

NA KRATKO

TUDI ODOJKAJI ZA JLA

V Braslovčah je domače TVD Partizan pripravilo turnir v počastitev dneva JLA. Nastopilo je pet ekip, zmagala pa je Metica, ki je v finalu premagala Kamnik 3:2. Nastopile so tudi ekipe Topolšice, Sempetra in Savinjske, žal pa je manjkala ekipa celjske garnizije, ki je po napadnih predhodnih informacijah prišla na tekmovanje šele v popoldanskem času. Turnir naj bi postal tradicionalen.

TONE TAVČAR

ROK ČETRTE

Tudi letos je Društvo športnih novinarjev Slovenije izbralo preko svojih sodelavcev najboljše slovenske športnike in športnice. Med športniki je zmagal Bojan Krizaj (tudi najboljši športnik Jugoslavije v letošnjem letu!!!) pred Borutom Petričem, Francem Očakom in Rokom Kopitarjem. Najboljša športnica je postala atletinja iz Maribora Breda Lorenč, najboljša ekipa pa alpinistična odprava na Mount Everest, v kateri sta bila tudi člana celjskega alpinističnega odseka Franček Knez in Franc Zupan.

TV

TVD PARTIZAN ŽALEC PRVI

V jesenskem delu tekmovanja v Koroško-Savinjsko-Saleški nogometni ligi vodijo kadeti TVD Partizan Žalec pred Rudarjem Velenje, Fužinarjem, Kladivarjem, Gradbenikom iz Ljubnega, Vranskim, Ojstrico, Elkom iz Mozirja, Šmartnim, Akumulatorjem in Usnjarem iz Soštanja.

JOŽE GROBELNIK

PRIZNANJA ZA ODLIČNE CELJSKE STRELCE

Na razširjeni seji IO Občinske strelske zveze Celje so izrekli vse priznanje najboljšim strelcem, ki so tudi v letošnjem letu ponesli celjski športni znak širom po Jugoslaviji. Predsednik ObsZ Celje Martin Andrijaš je izrekel priznanja Hedi Dobovičnik, Marjanu Dobovičniku, Alenki, Barbari in Tonetu Jagru, Jožetu Jermanu, Ivanu Kočevarju, Alešu Poteki, Branku Malcu in Ervinu Seršenu.

TV

RUDI TRAVNER: »V letošnjem letu sem bil najbolj vesel uspeha plavalcev, ki so plavali nepretrgoma 48 ur ter tega, da so začeli z obnovo bazena. Žal še vedno ni vse tako, kot bi moralo biti, saj bazen še vedno obnavljajo. V prihodnjem letu pa je moja največja želja, da bi končno prišli do zimskega bazena, kar bo izboljšalo možnosti za nadaljnji razvoj celjskega plavanja, ki prav zaradi neustreznih pogojev v zadnjih letih nazaduje.«

TV

NAGRADNA KRIŽANKA

Med reševalce s pravilnimi rešitvami bo žreb razdelil nagrade v vrednosti:

1. nagrada 500 din
2. nagrada 300 din
3. in 4. nagrada po 100 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov NOVI TEDNIK 63001 CELJE, Trg V. kongresa 3 a, s pripisom »Nagradna križanka NAMA«.

Pri žrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu do 10. januarja 1980.

NAMA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	
19	20	21	22	23	24	25			

TRGOVSKO PODJETJE
nama
L J U B L J A N A

radi potrošitelja
v svojih veleblagovnikih v

VSE BLAGO V ENI HIŠI:

- ZA DRUŽINO IN DOM

- ZA GOSPODINJSTVO

- ZA ŠPORT IN REKREACIJO

● LJUBLJANI

● KOČEVJU

● ŠKOFJI LOKI IN CERKNEM

● VELENJU

● SLOVENJ GRADCU

● ŽALCU

In

● na RAVNAH NA KOROŠKEM

- največje izbire blaga

- sodobna nakupovalna

- cena, ki se izideškom primerno

- dostavo blaga na dom

In

- nakupa na potrošniški kredit.

RAVEN STOPNJA					PRIMORSKO VINO	VEDEVEK ONNASSISA	OSEBA IZ "KEKCA"			HUDO RAZBURJENJE, PRETRES	MAJHEN ČRV	BIBLIJSKI RAJ	VRSTA (n.pr. vina)	MOKRE-NJE PRI OTROCIH	RAZTA-LJENA SNOV	TROPSKA PAPIGA	DALMATINSKO MESTECE	JUGOSL. LETAL. PODJETJE	LATIN. VEZNIK
PISMENO POTRDILO, IZVID							REFORMATOR HUS	ČIVKANJE PETJE MALIH PTIČKOV								19			
VERSKA SKRIVNOST								REDNA STOLICA NA VIS. ŠOLI				D							
DALM. ŽENSKO IME					IGRALKA ITA TIBET. GOVEDO			TOŽNIK HČI KRALJA MINOSA		23				25					
HOTENJE						PRAŠEK ZA LASE RIBJE JAJČECE			BOG RIŽA V ŠINTOIZMU EDOUARD LALO			N				TERANSKI VOJSKOVODJA	SL. PISATELJICA (Vražje dekle)	SLOV. TENORIST (Anton)	OČE
GORA NA PELOPONEZU (Ori)							STVAR VRSTA JASTREBA					KRPA	VERGILOVA PESNITEV						
NESTROKOVNJAK					KDOR KRMI ŽIVALI GEOL. DOBA		2		4		18		SREDNJI DEL DRAME BOKSAR. ARENA				11		
FIZIKAL. ENOTA ZA DELO					DOLGOREPA PAPIGA OLGA REMS			3	BARVA KART GOJENEC VOJAŠKE ŠOLE						MESTO V GANI NORVEŠKI PESNIK				
BOLEZEN JETER	24						HOKEJ. DRSAJNO KLUB DEL VPRIGE		1	3,14 PREBIVALEC TIROLSKE				MUSLIM. VERSKI POGLAVAR					DARILO
							VRSTA JABOLK ZAREZA V KOVINI							CELJSKI ATLET (višina) ROGER BACON	20		8		
												TOPOVSKI IZSTRELEK OČRT	13		9				
JAPONSKI SAMOMOR							HERCEGOVEC VRSTA TLAKOMERA							IZDELOVALEC BROŠK	10				
DEL NJIVE MED RAZOROMA														STAR SLOVAN ZNAČENJE				STAR VOJAK	CERKVENO IZOBČENJE
FRANC. KOMIK (Jaques)						JORDANSKO MESTO ALUMINIJ			LITIJ KEMIJSKI ELEMENT (Na)				PRAVNI PRIMER, SLUČAJ AMERICIJ				D		
STARA LJUBLJANA							IRIDIJ	UMETNIŠKI SLOG TUJA IN NAŠA ČRKA	R	22								EMIL NOLDE USOJENOST	
HRVAŠKI BASIST (Tomi-slav)								RADKO POLIČ ZVESTE DOMAČE ŽIVALI				IGRALKA WEST				VRTNA HIŠICA NIZOŽ. MESTO (sir)	5		
TWAIN MARK					FINCI	ZADETEK PRI NOGOMETU	MOČAN ŠUM ŽIDOVSKI KRALJ		14			BIKOBORSKI VZKLIKI	PUBLICIST VIDMAR	IZRAEL. SKUPŠČINA GORSKI R.ČOLN	K				
RUSKA REKA, KI SE IZL. V BELO MORJE	16							REVICA								ADAM KRAFT	KLEMENČIČ-MAJ	7	
OKROGLI TEMPELJ								IDILIČNOST			21					OSEBA IZ BIBLIJE			
ITALIJANSKO MESTO																MEDENA ROSA		6	

NAGRADNA KRIŽANKA TTG

Srečno in uspešno novo leto 1980 vam želi TTG Celje s svojimi enotami:

Turistična poslovalnica Celje
Kolodvorska restavracija Celje
Kolodvorska restavracija Zidani most
Piršev dom, Bife Litija, Bife Sevnica, Bife Dobova, Bife Lučka in Golding Bar.

Nagradne kupone z vpisano rešitvijo pošljite v uredništvo Novega tednika s pripisom »Nagradna križanka TTG« – do 7. 1. 1980.

1. nagrada je 500 din
2. nagrada je 300 din
3. do 8. nagrada pa po 100 din.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
TTG	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	19	20	21	22	23	24	25	26	

SLOV.
ARHITEKT

STRONCIJ		DELAVSKA ENOTNOST	RIMSKO PODZEMLJE	IZMERA	NAŠ POLOTOK	GORSKI GREBEN		NAPOVEDOVALKA	STRUPEN METILNI ALKOHOL	OBLIKA IMENA	ZNAMKA MINE-RALNE VODE	VRINEK, VRINJEN GLAS	BIVSI NOGOM. DINAMA (Krasnodar)	ŠTEVNIK	ATLETINJA NIKOLIČ	EGIPT. SONČNI BOG	
MOŠKO IME							SRBSKO MESTO OB DONAVI	S					15				
NAJV. GORA SVETA (Mount)		6				1	POLOTOK V JUŽNI GRČIJI					P				5	TUBER-KOLOČNI BOLNIK
ČERNIŠEVSKI NIKOLAJ		PODZEM. ŽIVALI HRVASKA REKA			24		POTOV. NACRT JADR. OTOK	21									
OBLIKA MOŠKEGA IMENA		K	ZDRAV. RASTLINA LESENI OPAŽ							KARENINA				GRŠKI BOG VOJNE			
JAREK Z NASIPOM		26		NORV. SLOV-NIČAR (Ivar)						TONE TOMŠIČ TRAVNATA STEPA			GLAVNO MESTO ZAHBIJE	PRINOS DOTE V ZAKON	NEKD. JAPON. TELA-VADEC	KARLOVAC	
JAPON. MESTO NA OTOKU HONŠU					BELG. SLIKAR (Jamen)	SPORA ELEMENT MIKRO-VALOVANJA				12	HAPOJ IZVAREK TROFSKI KUČAR						
PRISTAN V ALŽIRIJI				EDO MOHORKO		ČLEN POGODBE PORTUG. POLITIK						2			KONRAD ADENAUER		
ŽILE DOVODNICE			E	FRANC. LETO-VIŠČE NAZIV					FINSKI PRISTAN TOVARNA V LAŠKEM			A			NAD-STROPJE	ORODJ ZA TAN-JENJE	SPECIA-LIST ZA ORTOPE-DIJO
BELA SUŽNJA V HAREMU				4					HINA-LAJSKA KOZA	10			TOPILO ZA BARVE				22
LEOPOLD VOLKMER		TURŠKO MESTO BLIZU ANKARE	AVTOR "UTOPIJE" (Thomas)						HRVAŠKI PETROL OSEBA IZ BIBLIJE				GLASB. INSTRU-MENT				
SODNIK V GRŠKEM POD-ZEMLJU			SPOLNO BOLAN ČLOVEK DEL METEORJA										GRŠKI JUNAK PRED TROJO				
OBLIKA REKRE-ACIJE		7		DARILO	PREDLOG PRED HOLAND. IMENI	25			GESLO FRANC. REVOLU-CIJE	VESEL PROVAN-SALSKI PLES	EDEN OD ČUTOV	SKUPAJ ZVEZANO DRAČJE	NADAV PRIBITEK PESNICA NEGRI				HERCEGOVEC
MANJŠA VOJAŠKA ENOTA		D			ORGANIZ. KI ŽIVI BREZ KISIKA		N						B	EVROP. GOROVJE KOZAŠKI POGLAVAR		13	
POLOŽAJ V JOGI	RINA HEBREJ-SKI PREROK				ZEMLJE-PISNA DOLŽINA						20			SKAND. DROBIŽ GOZDNA ŽIRAFÁ			3
SIDRO, KOTVA			9	VEZNIK	RESINA	PRIPAD-NIK OGROV	ŽIVAHNO V GLASBI		G				8		DOBOJ SVIC. PISATELJ ("Ariana")		
KRATEK MOŠKI SUKNJIČ	19		18	MEDN. ORGANIZ. ZA BE-GUNCE			VRTNA UTA SRBSKA IGRAJKA (Eva)		14				IZRAEL. LUKA OSEBNI ZATIMEK			NADREŽ-NA ŽUŽELKA	VIDA TOMŠIČ
MESTO V MAVRE-TANIJI		T		PRIPADNIK NEGRIDOV VRABIČ OLGA		17				RUSKA VLADAR-SKA RODOVINA							
MOČNO DEŽEVJE					AZIJSKI VOJAŠKI PAKT					TRO-ZLOŽNA PESNIŠKA STOPICA		11					16
NAJVIŠ-JI VRH PIRE-NEJEV					PEVEC DEDIČ			23			TUJE ŽENSKO IME						

Ko so pred kratkim v Izletniku praznovali 50-letnico, je zbranim spregovoril tudi predsednik sveta občin celjskega območja Vlado Gorišek ter dejal: »Ko praznujete svoj jubilej, ste lahko na svoje uspehe in dosežke resnično ponosni. Ponosni ste na rezultate dela svojih rok, pridnosti in prizadevnosti. Ponosni ste lahko na svojo delovno organizacijo, saj je postala ena izmed največjih tovrstnih delovnih organizacij v SRS. Pred petdesetimi leti so začeli vaši predhodniki z dvema avtobusoma. Danes jih imate blizu tristo. Značilna za Izletnik je tudi močna gostinskoturistična dejavnost, ki kaže tudi na gospodarsko širokopoteznost vas članov kolektiva.«

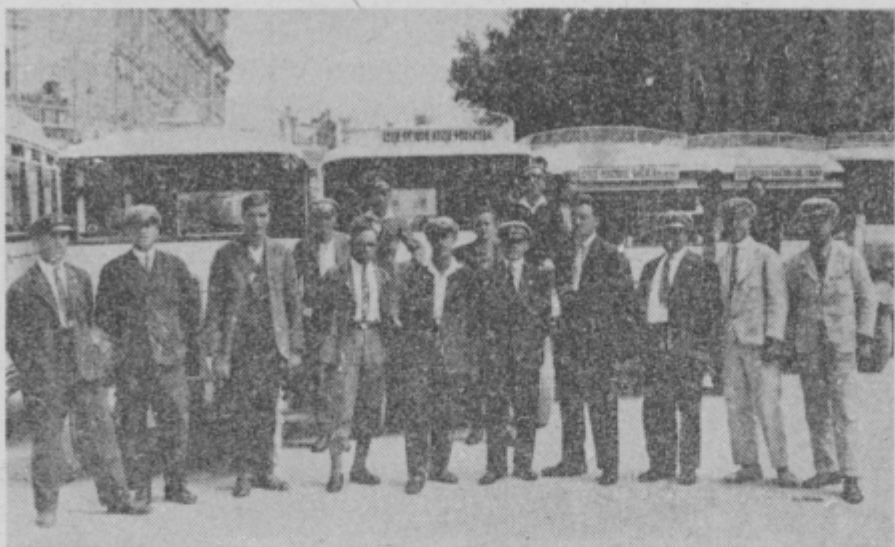
Prav je, da ob tako pomembnem jubileju pogledamo v leta nazaj, v pol stoletja dolgo dobo, posuto z vzponi in padci, z uspehi in tegobami, z vrtinci vojne in radostmi svobode, v kateri se je rodilo, kalilo, oblikovalo in razvijalo to podjetje.

Spoznanje, da je promet pomembna gospodarska dejavnost, saj povezuje vse druge panoge in tako neposredno vpliva na njihov razvoj, je kljub strankarskim nesoglasjem in kljub neupravičenim ugovorom iz vrst dela občinskega odbora, izglasovalo sredi leta 1929 ustanovitev mestnega avtobusnega podjetja. Ne nazadnje je bila ustanovitev tudi pretežno pogojena, saj Celje ni želelo zaostajati za Mariborom in tudi ni moglo prepustiti tako važne prometne veje kot je prevoz potnikov, privatnemu interesu, ki je bil aktiven tako v samem Celju in še zlasti v njegovi okolici. Podjetje, ki so ga poimenovali Avtobus mesta Celje, je upravljal upravni odbor pod predsedstvom podžupana dr. Antona Ogrizka. Podjetje je začelo z dvema avtobusoma znamke Mercedes. Že leto dni kasneje je šlo kar osem avtobusov, k temu pa je treba dodati še mehanično delavnico in garaže. V začetku je delalo v podjetju komaj 12 ljudi, vključno s šoferji. Opaznejši vzpon je bil, ko je upravni odbor vodil Antona Fazarinc. Ta je prodal stare avtobuse, ter nabavil nove, moderne, na naftni pogon. Med obema vojnama je podjetje prevažalo potnike na trinajstih relacijah, ki so še danes vključene v redne avtobusne proge. Za najbolj donosno je veljala proga

50 LET IZLETNIKA

OD DVEH DO 300 AVTOBUSOV IN ŠE KAJ

Pri Izletniku si bodo še v naprej prizadevali, da bi bili ljudje zadovoljni

Drugo leto obstoja so imeli pri podjetju za tiste čase osem modernih avtobusov. Takratni šoferji so bili nanje upravičeno ponosni.

Celje-Dobrna, sledile pa so ji smeri v Logarsko dolino, Rogaško Slatino in Rimske toplice. Ob lokalnem in medkrajevnem prometu se je podjetje lotovalo še izletniških prevozov prek državne meje, zlasti pa širom po domovini. Največ na Gorenjsko in hrvatsko Primorje. Leta 1941 je okupator zares imel kaj zapleniti. Avtobuse, polna skladišča goriv in maziv ter različnega avtomehaničnega materiala.

PO VOJNI SPET LE DVA AVTOBUSA

Ko se je končala druga svetovna vojna, je maja 1945 začel delati pri okraju Celje mesto odsek za lokalni promet, ki mu je načeloval Mirko Presinger. Takrat so imeli na voljo le dva avtobusa, ki sta prevažala potnike na progi Celje-Dobrna, Celje-Vitanje, Celje-Vransko in Celje-Podstrana. Aprila 1946 je prenehal z delom odsek za lokalni promet in ga v upravljanje prevzelo Državno avtobusno podjetje Slovenije, julija 1948 pa se je preimenovalo v Slovenija avto promet, podružnica Celje. Pravi razvoj današnjega Izletnika pa se je pričel hkrati z začetki samoupravljanja. Leta 1949 je imelo podjetje na voljo 22 avtobusov. To je bilo odločno premalo. Prehod na novi gospodarski sistem in z njim povezana decen-

tralizacija poslovanja sta zaznamovala tudi z letnico 1952, ko se je podružnica SAP osamosvojila in preimenovala v Avtobusni promet Celje.

Za prelomnico v prizadevanjih za posodobitev potniškega prometa v Celju in sploh za gospodarskejšo delo podjetja pa velja v tem času leto 1954, ki pomeni leto obnavljanja iztrošenih avtobusov in leto nakupa novih. Še zlasti viden vzpon je zabeležil kolektiv tik pred svojo tridesetletnico – v letih 1956, 1957 in 1958. Leta 1958 so imeli že 34 vozil, ki so vozila na 31 progah ter prevozila 1.584.827 kilometrov. Se pravi, da je vsak šofer letno prevozil 45.200 kilometrov. Leta 1958 je bilo tu zaposleno 35 šoferjev.

SAMOODPOVED ZA OBNOVO

V četrtem desetletju obstoja podjetja so se delavci odločili, da bo treba temeljito obnoviti zastarele in dotrajani avtobusni park. Kar 70 odstotkov vseh avtobusov je bilo starih že od pet do petnajst let. Zaradi iztrošenosti vozil je grozila ukinitve nekaterih prog. Tudi turističnih, čeprav je takrat razvoj turizma pričakoval prav nasprotno. Potnikov je bilo vedno več in potrebni so bili tudi avtobusi z vsaj 40 sedeži. Večina pa jih je bila 25

sedežnih. Pojavila se je še ena potreba – avtobusna postaja. Leta 1964 se je podjetje preimenovalo v IZLETNIK, dve leti kasneje pa je Izletnik že odprl poslovalnico v Krapi in leta 1967 se v Mozirju, Šoštanju in Hrastrniku. Ob »turistični« ekspanziji je Izletnik razširil svojo dejavnost tudi na gostinstvo. 1. aprila 1967 se je k Izletniku priključil hotel Celeia. Tega leta se je porodila tudi ideja o gradnji zimskošportnega centra na Golteh in dve leti kasneje so ljubitelji smučanja že uživali v zimskih radostih na prelepih smučiščih.

V začetku 1968. leta je Izletnik odprl še menjalnico na Viču, hotel Celeia je prevzel Celjsko kočjo, kmalu se mu je priključila še restavracija Kladi-var, odprli so bife Volan ter zgradili novo servisno delavnico z avtomatično pralnico avtobusov in črpalno goriva.

Ljudje so se vse več vozili z avtobusi. Z naraščajočo industrijo se je dvignilo tudi povpraševanje po delavskih prevozi. Kljub temu pa so bile gospodarske težave hude. Leta 1971 so v Izletniku izdelali plan razvoja podjetja. Prioritetne so bile naslednje naloge:

- obnova voznega parka,
- obnova tehničnih delavnic,
- pospešena skrb za izboljšanje ekonomike

podjetja ter racionalizacija poslovanja,

- skrb za dvig osebnih dohodkov in družbenega standarda zaposlenih,
- posodobitev poslovanja na vseh ravneh,
- dvig produktivnosti dela,
- izboljšanje kadrovske strukture podjetja,
- kompletiranje centra na Golteh ter
- razširitev obsega poslovanja s pridobivanjem novih področij.

Sledilo je obdobje 1971–1975, ki pomeni čas krepitve samoupravne moči, a tudi velikih naporov in zavestnega samoodpovedovanja. Obdobje, ki je v kratkem času premagalo mnogo ovir.

Leta 1971 so imeli pri Izletniku 130 vozil, leta 1975 pa že 193. To je narokovalo tudi potrebo po novi tehnični delavnici. Leta 1975 so jo zgradili in je veljala 25 milijonov dinarjev. Še danes je to najmodernejši tovrstni objekt v Celju.

NE LE AVTOBUSNI PROMET

V drugi polovici leta 1974 so v Izletniku oblikovali TOZD Potniški promet, TOZD Delavnice, TOZD Gostinstvo, TOZD RTC in TOZD Turistična agencija. Vse temeljne organizacije z DSSS so se organizirale v OZD Izletnik Celje.

O tem, kje vse danes križarijo Izletnikovi avto-

busi ni treba posebej pisati. Na vsakem koraku so opazna prizadevanja, da bi prevoze še izboljšali in kot pravijo, čutijo sedaj predvsem potrebo po tem, da bi vzpostavili avtobusne linije do vseh stanovanjskih sosesk.

Res bi bile nerentabilne, zato pa bi veljalo sprejeti ustrezni samoupravni akt, ki bi določal pogoje za ureditev tega problema. Vzporedno s širjenjem avtobusnega prometa odpirajo tudi nove poslovalnice. Letos so zgradili avtobusni postaji v Celju in Slovenskih Konjicah, TOZD Potniški promet pa odlično sodeluje tudi s TOZD Turistična agencija v organizaciji turističnih potovanj doma in na tuj. V Celju in okolici pa je zadnje čase že videti tudi prve Izletnikove radio taksije. Mirno lahko zapišemo, da je Izletnikov potniški promet eden izmed najmodernejših v Jugoslaviji.

Vse temeljne organizacije v Izletniku imajo danes čvrsto ekonomsko osnovo za opravljanje svojih dejavnosti in za njihov nadaljnji razvoj.

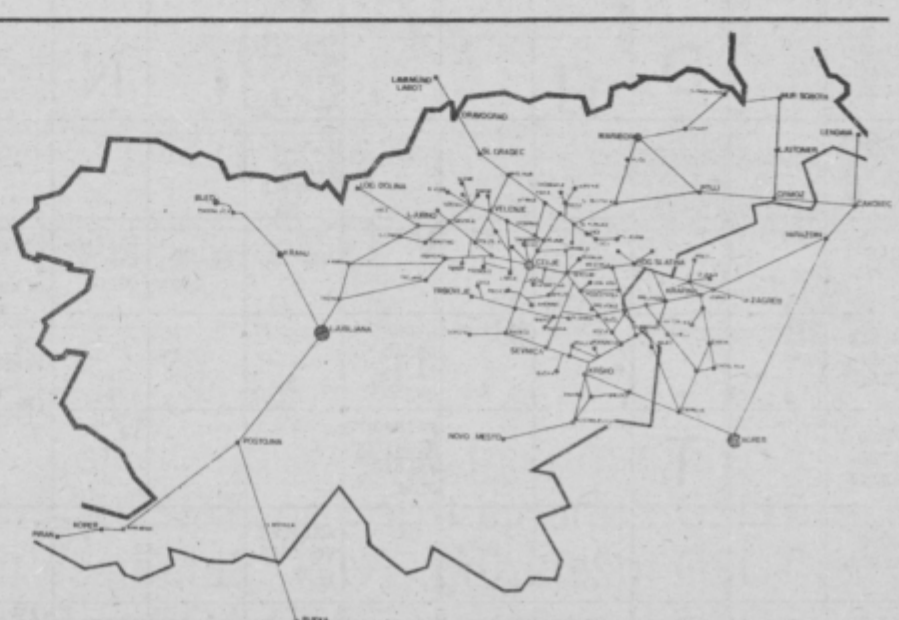
In ko smo se v tem zapisu ozrli leta nazaj ter ob vsem skupaj pomislili na usluge, ki jih danes nudi Izletnik, ne moremo drugače reči kot: Tale Izletnik pa je naš. Navsezadnje tudi živi in dela za nas. Iskrene čestitke ob 50-letnici!

Ne le avtobusni promet. Tudi gostinstvo je pomembna dejavnost pri Izletniku.

Pomembna pridobitev zadnje čase so prav gotovo izletnikovi radio taksiji.

Tu vse danes vozijo Izletnikovi avtobusi.

ISKRENE ČESTITKE
IN NAJLEPŠE ŽELJE
OB VSTOPU
V NOVO LETO
1980
VSEM POSLOVNIM
SODELAVCEM
IN PRIJATELJEM
ŽELI

Ljubljanska banka

Splošna banka Celje

*želi
srečno, zdravo
in kar najbolj
uspešno
novo leto 1980*

Kovinotehna: TOZD Veleprodaja,
TOZD Zunanja trgovina, TOZD Tehnična trgovina,
TOZD Inženiring, TOZD Skladišča transport,
TOZD Požarevac, TOZD AOP in DSSS.

ZLATARSTVO

KRAGOLNIK VILI

CELJE, Zidanškova 6

**ODKUPUJEMO STARO ZLATO
PO NAJVIŠJI CENI IN PLAČAMO**

**za 1 g 14 karatnega zlata 150 din
za 1 g srebra 3 din**

**Odkupujemo tudi SREBRO, JEDILNI
PRIBOR, KOVANCE idr.**

**VSEM CENJENIM STRANKAM ŽELIMO
SREČNO IN ZDRAVO NOVO LETO 1980**

OPEL SERVIS

**DRUGOVIČ IVAN,
PONGRAC 105 (Zabukovica), p. GRIŽE**

v sodelovanju z AVTOTEHNO Ljubljana

S 3. januarjem 1980 bo v Pongracu 105 odprl servis za popravilo vseh vrst avtomobilov znamke OPEL Ivan Drugovič.

Odprto bo imel vsak dan od 6 do 14 ure, vse informacije pa je možno dobiti po telefonu štev. 26-972!

Ivan Drugovič bo v svojem servisu opravljal vsa mehanična dela, menjavo olj, nastavo luči in izpušnih plinov, menjavo avtomobilskih plaščev, skratka vse potrebno za tehnični pregled in varno ter brezhibno vožnjo.

V svojem servisu bo Ivan Drugovič popravil tudi vsa vozila ZASTAVA.

Torej takoj po Novem letu bomo bogatejši za še en avtomobilski servis, ki jih ob poplavi avtomobilov tako primanjkuje.

In kje bo imel Ivan Drugovič svoje servisne prostore?

Iz Žalca se peljete po cesti do Griž, kjer pot nadaljujete do Zabukovice (kjer je obračališče za avtobuse) in še dalj do delovnih prostorov Minerve. Tam zavijete levo, nadaljujete po cesti, ki pelje na Gozdnik in malo prej zavijete levo. Do servisa ni tako daleč, kot izgleda iz opisa poti, saj je iz Žalca do servisa le nekaj kilometrov. Do servisa so dopoldne in popoldne tudi ugodne avtobusne zveze!

Od novega leta dalje se s svojimi uslugami pri servisu Oplovih vozil in popravilu Zastavin priporoča Ivan Drugovič, ki želi vsem srečno in zdravo Novo leto, predvsem pa varno vožnjo!

*Vsem občanom
in poslovnim partnerjem*

želi SREČNO '80

toper

Na osnovi 6. in 13. člena Pravilnika o delovnih razmerjih

Delavske univerze Celje

razpisujemo dela in naloge

FINANČNEGA KNJIGOVODJE

Kandidati morajo imeti zaključeno ekonomsko srednjo šolo.

Rok za prijavo je 20 dni po objavi. Nastop delovnega razmerja je 1. februar 1980.

Vsi prijavljeni kandidati bodo o izidu izbora pismeno obveščeni.

Prijave pošljite na komisijo za delovna razmerja pri Delavski univerzi Celje.

VEPLAS VELENJE
Celjska c. 35
63320 Velenje

Na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja DSSS vabimo k sodelovanju delavce z visoko ali višjo izobrazbo s področij:

- strojništva
- kemije
- prava
- ekonomije

Zainteresirane kandidate prosimo, da pošljejo prijave v roku 15 dni po objavi ali pa se javijo osebno v kadrovske službi VEPLASA Velenje, Celjska c. 35.

O izbiri pa bomo vse prijavljene obvestili v roku 30 dni po poteku roka za sprejemanje prijav.

Podjetje za vzdrževanje in gradnjo DOM-BIRO ŠMARJE PRI JELŠAH

TOZD-DOM

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

1. SKUPINOVODJO INSTALATERJEV TOPLOVODNIH NAPRAV.

Imeti mora dokazilo, da je VKV ali KV instalater in 5 let delovnih izkušenj, osebni dohodek od 7.750,00 do 8.500,00 din.

2. 4 KV instalaterje toplovodnih naprav.

Imeti morajo dokazilo o kvalifikaciji in eno leto delovnih izkušenj. OD od 6.620,00 do 7.500,00 din.

3. 2 priučena instalaterja toplovodnih naprav.

Dokazilo o pručnem instalaterju in 3 leta delovnih izkušenj. OD od 5.100,00 din do 6.800,00 din.

4. 5 KV ključavničarjev.

Imeti mora končano poklicno šolo in eno leto delovnih izkušenj. OD od 6.620,00 do 7.500,00 din.

5. 3 KV stavbne kleparje.

Imeti mora končano poklicno šolo stavbnega kleparja in eno leto delovnih izkušenj. OD od 6.800,00 do 7.800,00 din.

6. 6 delavcev za priučitev poklica v stavbnem kleparstvu.

Kandidati bodo obiskovali priučitveni tečaj, ki ga bo organizirala delovna organizacija s 15. 1. 1980. Vsi kandidati morajo imeti odslužen vojaški rok. Po končanem tečaju bodo kandidati pridobili interno kvalifikacijo in OD od 4.800,00 do 5.700,00 din.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili do 5. točke o izobrazbi, pod točko 6 tega ni potrebno, kadrovske službi DO DOM-BIRO Šmarje pri Jelšah v 15 dneh po objavi.

Vse prijavljene kandidate bomo poklicali na skupen razgovor ter o rezultatu izbire obvestili najpozneje v 30 dneh po opravljenem izbirnem postopku.

Restavracija TEPANJE

na Sloveniki

odprta od 6.-23. ure,
vsako soboto od 19.-24. ure

PLES

Priznana kuhinja.

Sprejemamo rezervacije za
SILVESTROVANJE tel. (062) 811-501

*Želimo vam srečno in zdravo
NOVO LETO 1980*

**HMEZAD
NOTRANJA TRGOVINA
ŽALEC, Celjska cesta 7**

Komisija za delovna razmerja
TOZD Veleprodaja Žalec
objavlja
naslednja dela in naloge

1. referenta za dokumentacijo III

Pogoji: srednješolska izobrazba komercialne ali ekonomske smeri in dve leti delovnih izkušenj ali končana šola za prodajalce s tremi leti ustreznih delovnih izkušenj. Poskusno delo je dva meseca.

2. referenta za dokumentacijo II – delo za določen čas

Pogoji: srednješolska izobrazba komercialne ali ekonomske smeri in dve leti delovnih izkušenj

3. skladiščni delavec – delo za določen čas

Pogoji: končana osnovna šola in eno leto delovnih izkušenj

Kandidati naj pošljejo prošnje in dokazila o izpolnjevanju pogojev v roku 15 dni po objavi kadrovske službi DO Hmezad Notranja trgovina Žalec, Celjska cesta 7

PROMETNA PREVENTIVA

PIŠE: STANE ZUPANC

**CESTA, VOZILLO IN ČLOVEK
SO TEMELJNI DEJAVNIKI
VARNOSTI CESTNEGA
PROMETA**

Cestne površine, naj bodo še tako široke in dobre, bodo vedno pretesen življenjski prostor za potrebe sodobnega človeka.

Ceste in vozila sodijo med najsodobnejše dosežke znanstvenih in tehničnih stvaritev. Človek jih je namenil sebi v prid. Promet se je razvil med najpomembnejša torišča civilizacije, kjer se porajajo novi odnosi. Sodobno življenje na prometnih površinah pa zahteva tedaj od vsakega posameznika kvaliteten spremembo osebnostnih vrednot, boljše vzgojo in več znanja o prometu. Zato si moramo mi vsi, ki se kakorkoli vključujemo v prometno življenje, prizadevati, da se bomo vedno in povsod držali načel etike in morale, zaradi nas samih, za srečo in zadovoljstvo vse družbene skupnosti.

Med osnovne pogoje varne in srečne vožnje spada poleg sodobnega in s prometno etiko osveščenega voznika tudi brezhibno vozilo. Poleg zahtev, ki jih postavljajo prometni predpisi, vozniki tudi moralno odgovarjajo, da bo vozilo, od kate-

rega je odvisna varna vožnja, vselej brezhibna. Najboljše vozilo pa lahko postane tudi nevaren in za hrbtn sovražnik, kadar mu voznik ni kos. Dobri vozniki ne bodo dopustili, da jim bo gospodovalo vozilo! Nasprotno: vozniki naj ukazujejo stroju!

V prometu se situacije spreminjajo z bliskovito naglono. Udeleženci v prometu, posebej vozniki motornih vozil, naj ne dovolijo, da jih zapelje moč motorja njihovega vozila, trenutna slaba volja ali njihova vihravost. Zaradi tega lahko ne bomo kos nastalim prometnim situacijam in bi le ogrožali sebe in druge. S svojim vedenjem ne dajajmo okolici povoda, da bi nas uvrščala med ljudi brez srčne kulture.

Vesten voznik neprestano spremlja vožnjo vozila nasproti, je pozoren na promet za seboj in okrog sebe. Vedno je pripravljen hitro in pravilno ukrepati ob kakršnemkoli presenečenju, zlasti še na križiščih, prehodih za pešce in povsod tam, kjer lahko pričakuje kakršnakoli presenečenja. Vsak trenutek nas lahko prese-

neti kakšen kolesar, voznik motornega vozila ali pešec in vsaka prometna površina lahko skriva v sebi raznovrstne pasti. Tem pastem se bo človek lahko uspešno zoperstavil le, če se bo v promet vključeval telesno in duševno prisoten, zdrav in spočit.

Voznik, ki sede za volan, a se zdravstveno slabo počuti ali je čustveno vznemirjen, izziva usodo. Zaskrbljen, žalosten, jezen, razdražljiv ali pretirano vesel voznik naj se zaveda, da je njegova pot močno tvegana. Če negativni fiziološki in psihološki pojavi spremljajo voznika za volanom, ga lahko kaj hitro zapeljejo v hudo nesrečo.

Cesta, vozilo in človek so trije osnovni dejavniki varnosti v cestnem prometu. Vendar pa je človek v verigi vzrokov prometnih nesreč prvi člen in temeljni dejavnik varne vožnje.

Naj vam ob vstopu v novo 1980. leto zaželim obilo sreče, osebnega zadovoljstva in delovnih uspehov, predvsem pa varno vožnjo – skozi vse življenje.

PROM. NESREČE

CIK CAK PO CESTIŠČU

Po ravnem delu cestišča od Parizelj proti Braslovčam je vozil s tovornjakom JOŽE SESLER, 50, iz Izlake. Nasproti je pripeljal voznik osebnega avtomobila KAROL PERGER, 32, iz Preserij, ki je vozil po cestišču sem ter tja. Kljub temu, da je Sesler zaviral in zapeljal v desno, je prišlo do čelnega trčenja, pri čemer se je Perger tako hudo poškodoval, da je na kraju nesreče umrl.

NEPREVIDEN KOLESAR

Po Oblakovi ulici v Celju je vozil proti križišču z Ulico 29. novembra voznik kolesa na pomožni motor SLAVKO ŠTINGL, 18, iz Celja. V omenjenem križišču je izsiljeval prednost vozniku osebnega avtomobila JOŽETU KOVAČU, 27, iz Šentjurja, ki je vozil po prednostni cesti. Pri trčenju je kolesar padel in se težje poškodoval.

PREHITRO PO SLABI CESTI

Iz Šempetra proti Podlogu je vozila s osebnim avtomobilom KATICA MARC, 38, iz Sevnice. Ker je vozila prehitro, je zapeljala v levem nepreglednem ovinku na desno s cestišča in se prevrnila na streho. Težje ranjeno voznico so odpeljali na zdravljenje v celjsko bolnišnico.

NEUPOŠTEVANJE PREDNOSTI

V križišču žalske obvoznice in Slovenike v Rušah pri Žalcu je prišlo do trčenja dveh avtomobilov, vzrok pa je bil v izsiljevanju prednosti. Nesrečo je povzročila voznica osebnega avtomobila OLGA SUHOVERŠNIK, 36, iz Velenja, ki je pripeljala po prednosti cesti. Vozili sta trčili s sprednjima deloma, težje pa se je pri nesreči poškodoval 13-letni deček, ki je bil v avtomobilu, ki

ga je vozila Suhoveršnikova. Škode pri tej nesreči je za 45.000 dinarjev.

ruznice. Škode je za okoli 200.000 dinarjev.

PREHITRO PO SNEGU

Iz Velenja je vozil po lokalni cesti proti Podkrajju ZDENKO BERLOT, 22, doma iz Podkrajja. Ko je peljal po rahlem klancu navzdol, ga je zaradi neprimerne hitrosti na zasneženem cestišču zaneslo v levo, tu pa je zbil pešakinjo JOSIPO MATEVŽIČ, 24, iz Podkrajja. Le-ta se je pri padcu težje poškodovala.

SPET – IZSILJEVANJE PREDNOSTI

Voznik osebnega avtomobila MIHAEL BREZNIK, 40, iz Velenja je vozil iz Družmirja proti Pesjemju. Pri novem jasku v Pesjemju je po neprednostni cesti, zapeljal preden voznik osebnega avtomobila SLAVKO PETROVIČ, 25, iz Velenja. Materialno škodo pri nesreči so ocenili na okoli 35.000 dinarjev, težje pa se je poškodoval voznik Breznik.

OBVESTILO

UJV Celje sporoča, da sta od danes, četrta, 27. decembra dalje, postaja milice in prometna postaja milice že v novih prostorih v novi upravni stavbi ob Ljubljanski cesti številka 12.

ČRNA KRONIKA

VZROK: SAMOVŽIG

Na dvorednem kozolcu, last STEFKE KLINC iz Razdelja pri Strmcu je izbruhnil požar. Kozolec je pogorel do tal, pogorelo pa je tudi vse, kar je bilo pod njim: krma, slama, koruznica, kmečko orodje. Ugotovili so, da je do požara prišlo zaradi samovžiga ko-

PADEL PO STOPNICAH IN SE UBIL

5. decembra je VINKO CRNČIČ, 41, iz Celja sunil po stopnicah v stanovanjski hiši v Okrogarjevi 1 v Celju PAVLA OCVIRKA, 59, Crnčič je bil pri Ocvirku podnajemnik. Zaradi hudih poškodb po glavi, je Pavel Ocvirku umrl v celjski bolnišnici po enajstih dneh. Crnčiča so predali preiskovalnemu sodniku, ker je utemeljeno osumljen kaznivenga dejanja – posebno hude telesne poškodbe.

SUKNJIČ NA OBEŠALNIKU

Preteklo nedeljo je neznanec odnesel suknjič, ki je visel na obešalniku v restavraciji Koper v Celju. V suknjiču je bila denarnica, v njej pa 10.000 dinarjev.

ŽEPARJI SO NA DELU

V zadnjem času je bilo na avtobusni postaji in v avtobusih več tatvin, predvsem so bila to dela žeparjev. Zmanjkale so denarnice iz ročnih torbic, iz žepov, cekarjev. Če ne bomo občani sami boljše pazili na svoje stvari, bodo imeli žeparji kaj lahko delo sedaj, v predprazničnih dneh, ko so gneče po trgovinah, v avtobusih, na vlakih, na tržnici in še kje.

HLAPI POVZROČILI POŽAR

Leseno barako, last KK Šentjur na Visočah so obnavljali. Lakirali so obratno pisarno, nato pa so delavci vanjo prinesli plinsko peč in jo prižgali, da bi se bolje sušilo. Prišlo pa je do eksplozije hlapov oljnega premaza. Požar se je tako hitro širil, da ga niso uspeli pogasiti. Zgorela je baraka in ves inventar – škode je za okoli 700.000 dinarjev.

OGLASI

PRODAM

PRAŠICE za zakol in kravo mlekarico, prodam. Krajnc, Kratika pot 10 Vojnik.

WV 1302, l. 71, nemški tip, prodam. Kračun Ernest, Ivenca 17 Vojnik.

HIŠICO s 14 a zemlje, prodam v Rogaški Slatini. Inf. 062-26-408.

SPAČKA, prodam. Breclj, Kajuha 8 Celje.

1300 z deli prodam. Marijan Dušan Cinkar, Slatina 16 Celje.

ZAZIDALNO PARCELO 1700 m² v Šentjurju primerno za obrtnike, gradbena dokumentacija gotova, voda na parceli, prodam. Polovico vzamem ček. Pod -UGODNO

OBRTNO STANOVANJSKO HIŠO v gradnji v Žalcu, prodam. Ponudbe na šifro: V ČETRTE FAZI.

TAKOJ vselljivo enosobno stanovanje s pohištvo in vrto v Celju, prodam. Šifra: GOTOVINA

PAR VOLOV 1200 kg, prodam. Zagrševcem Zavrh 36 Dobrna.

MERCEDES 220 D, letnik 73, prodam. Kužner Začet 33 Škofja vas.

ZMRZOVALNO SKRINJO, Obodin, prodam. Vrenko, Zg. Hudinja stolpič 7.

MALO RABLJENO PEČ »Plamen«, prodam. Čepin, Celje Dobrova 8

GS CLUB, letnik 76, dobro ohranjen, prodam za gotovino 11 M. Inf. tel: 730-836.

KUHINJSKE ELEMENTE, električni štedilnik in hladilnik, ugodno prodam. Inf. v popoldanskem času na tel: 28-816 od 17. ure dalje.

ZASTAVO 750 C s parno številko, ugodno prodam. Ožir Ladislav, Podlog 8, p. Planina pri Sevnici.

MLADO, 600 kg težko debelo kravo za zakol, prodam. Jurak Anton, Migojnice 52 Griže.

RADBENO PARCELO v Žalcu, prodam. Ribič Julij, Petrovče 71 63301 Petrovče.

MOTORNO ŽAGO STIHL 045 AV, prodam. Rebernik Anton, Andraž 8 Polzela.

SMREKOVE LATE – 300 kom, prodam. Leber, Zelče Vojnik.

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ AEG 5 kw prodam za 3500. Dobrišek Trnovlje 119 b dvojček.

RENAULT 16 TS, preurejen na plin, prodam ali menjam za manjši avto z doplačilom. Milan Čater, Zadobrova 100, 63211 Škofja vas.

MAZDO de Lux 1200 garažirano in zelo dobro ohranjeno, prodam. Tel: 063-28-805.

DVA HLEVSKA plinska grelca, dva kavča z omaro, en desni štedilnik trdo gorivo Gorenje, eno kopalno kad, eno kompletno kolo za VW, en brzoparilnik 75 l, en kombi 1300 TF registr. za 1980, razne dele in stroj spačka 67, razna okna in vrata, vse malo rabljeno, prodam. Informacije Krajnc, Celje Delavska 23.

NOVO MASIVNO vikend hišo, komfort centralna kurjava, blizu

Celja prodam ali menjam za enako hišo na Ostrožnem z doplačilom – lahko nedograjena. Ponudbe pod »80 m«.

ZDOMCI! Prodaj garsoniero v Celju. Ulica 29. nov. 51 b stano. 18 Knafelc.

AVTO BMW 1802, prodam. Tel: 063 – 775-039.

POHIŠTVO dnevne sobe, prodam. Ogled možen vsak dan od 16. ure dalje. Džaković Čopova 17, stanov. 16 Celje.

ZASTAVO 101 L, letnik 76, prodam. Kodrja Viktor Oblakova 28 Celje. Vprašati doma ali po tel: 26-655.

VEČJE GOSPODARSKO POSLOPJE ob cesti iz Celja proti Velenju primerno za vsako obrt ugodno prodam. Zdovc, Dečkova 33 Celje, tel: 28-708.

ZASTAVO 750, letnik 77, prodam. Krajnc Andrej, Kidričeva 19 Celje, dopoldne tel: 28-537.

SEDEŽNO GARNITURO dobro ohranjeno ugodno prodam. Pintar Mladen, Jenkova 3/7 Velenje, tel: 851-245

PRIKOLICO za osebni avto, prodam za 3500. Bratov Kresnikov 34/a

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK (1400 din), žensko jakno pelcvelur s toskana krznom – novo (5000 din), prodam. Nezmah, Travnjska 10 Celje.

SPAČEK, letnik 73, prodam. Popovič Vera Ložnica 3 a Žalec.

AVTO ZASTAVA 750, letnik 70, prodam. Inf. dopoldan tel: 27-331 popoldan tel: 22-227

NOVEJŠO dobro ohranjeno Diatonično 3 krat oglašeno C. F. B. harmoniko, prodam. Maks Korent, Trubarjeva Ulica 53 b Celje – Otok – 9. nadst.

TRAKTOR HOLDER 15 KM s koso, plugom in obračalnikom ter traktor

AGRIA 18 KM s plugom obračalnikom in trosilec umetnega gnojja, prodam. Razgoršek Ivan, Ločica 45 Polzela.

101, letnik maj 76, garažiran, prodam. Tel: 25-327 od 17-20. ure.

NOVO PEČ STADLER 40.000 cal z boilerjem, prodam. Ponudbe pod »GOTOVINA

PODKLETENO vselljivo novejšo hišo ali stanovanje v okolici Celja, prodam Ponudbe pod »MIRNI KOMFORT

DVOSOBNO stanovanje v I. nadstropju, prodam. Gril, Vrunčeva 37 Celje.

V Mozirju prodam gradbeno opremljeno parcelo (640 m²). Možnost gradnje takoj. Tel: 063-851-357.

HIŠO na Stranica s 17 ari zemlje prodam. Informacije po telefonu 061 21-648 po 7. uri zvečer.

KUHINJO Marles, odlično ohranjeno z električnim štedilnikom Gorenje in hladilnikom, prodam. Informacije po telefonu 063 25-469 po 15. uri

KUPIM

MLAJŠO težjo kravo, brejo ali s teletom, kupim. Jurak Anton, Migojnice 52 Griže.

STANOVANJA

NUDIMO brezplačno ogrevano sobo, samski, mirni upokojenki, ki si želi čistega zraka in miru na deželi, za majhno pomoč v gospodinjstvu in v moji odsotnosti čuvanje doma. Zaželjene samo resne osebe. Turk Rado, Zg. Polbrežje 2 63331 Nazarje.

SAMSKI MOŠKI nujno išče opremljeno sobo ali garsoniero v Celju. »1. januar«.

V CELJU ali okolici iščem sobo s souporabo sanitarij. Cenjene

ponudbe oddajte na tel: 785-116 v popoldanskem času.

USLUŽBENKI nujno iščeta opremljeno ali neopremljeno sobo. Šifra: ČIMPREG

USLUŽBENKA nujno išče opremljeno ali neopremljeno sobo. Šifra: JANUAR.

IŠČEMO enosobno stanovanje v mestu ali bližnji okolici. Šifra: VISOKA NAGRADA Anton.

NA STANOVANJE sprejem dva fanta, Slovenca. Celje, Dobrava 8.

SAMSKO dekle išče sobo. Pripravljena pomagati v gospodinjstvu, Tel: 25-018 (dopoldan)

RAZNO

PREVZAMEM vsa zemeljska dela z bagerjem. Naročila: Justin, Celje Tončke Čečeve 6 Tel: 228-96.

ZA VARSTVO otroka nudimo sobo, hrano, ter mesečno nagrado. Efenkova 10. Šentjur.

ZAMENJAM dve zazidalni parceli v Domžalah za Celje ali okolico: Prva – 1000 m², druga 500 m². Naslov. Kresnik Stanetova 17 Celje Tel: 28-097.

INSTRUIRAM angleščino in francoščino. Preskar Danijel, Trharska 30 Celje.

V NAJEM vzamem prostor v Laškem. Primeren za mirno obrt. Stipič Miro, Rimska c. 4 Laško.

Sigma Žalec

Komisija za delovna razmerja

TOZD Vransko

VABI k sodelovanju delavce za naslednja delovna opravila in naloge

1. VODENJE KOMERCIJALNE SLUŽBE
2. OPRAVLJANJE NAJZAHTEVNEJŠIH TEHNOLOŠKO NORMIRSKIH DEL
3. 7 KV KLJUČAVNIČARJEV
4. 5 KV KLEPARJEV
5. VEČ VARILCEV Z ATESTI
6. VEČ DELAVCEV ZA PRIUČITEV
7. SNAŽILKA

POGOJI:

- Pod 1 se zahteva višja šola komercialne smeri s 4 letnimi delovnimi izkušnjami na podobnem delu
- Pod 2 se zahteva višja šola tehnične smeri s 4 letnimi delovnimi izkušnjami na podobnem delu ali srednja šola tehnične smeri s 5 letnimi delovnimi izkušnjami
- Pod 3. in 4. se zahteva ustrezna poklicna šola z 1 letnimi delovnimi izkušnjami
- Pod 5 se zahteva končana osnovna šola in tečaj za varilca s 6 mesečnimi del. izkušnjami
- Pod 6 se zahteva nepopolna osnovna šola – začetnik
- Pod 7 se zahteva nepopolna osnovna šola s 6 meseč. del. izkušnjami

Komisija za delovna razmerja

delovne skupnosti skupnih služb

VABI k sodelovanju

1. SNAŽILKO POSLOVNIH PROSTOROV DSSS

POGOJI:

- Pod 1 se zahteva nepopolna osnovna šola s 6 meseč. del. izkušnjami

Osební dohodki so v skladu s samoupravnim sporazumom o skupnih osnovah in merilih za razporeditev čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke »Sigma« Žalec.

Podjetje ima ustrezne delovne prostore, zagotovljeno družbeno prehrano in ugodne prometne zveze do temeljne organizacije in poslovnih prostorov.

Pismene prijave o izpolnjevanju razpisnih pogojev z dokazili naj kandidati pošljejo v 10 dneh po objavi na naslov:

Sigma Žalec, kadrovska služba – Pečnikova 1 Žalec.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in ata

JOŽETA SVETA

iz Matk

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih, ter nam stali ob strani. Hvala sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem, za darovano cvetje in vence, za denarno pomoč, gasilskemu društvu Matke, godbi in pevce. Hvala govornikom ob odprtem grobu in župniku za opravljen obred.

Žalujoča žena Marija ter hčerka Ema z družino

ZAHVALA

Ob tragični smrti našega dragega in nepozabnega

PAVLA OCVIRKA

se toplo zahvaljujemo zdravniku dr. Pilihi in osebju kirurškega oddelka celjske bolnišnice za požrtvovalno prizadevanje, da bi mu ob njegovi nesreči ohranili življenje, lepa hvala tudi Zvezi borcev in Društvu upokojencev, katerih član je bil, za sočustvanje ob njegovi prezgodnji smrti, dalje čast. duhovniku za pogrebni obred, ne nazadnje sorodnikom in družinam Knez iz Zagrada ter Ravnika iz Zagorja za čudovito nesebično pomoč v dneh najhujšega trpljenja, in vsem prijateljem in znancem, ki so mu darovali cvetje in se udeležili njegove zadnje poti, nam pa izrekli sožalje.

Žena Marija z Olgo in Iro, brata Andrej in Janez, sestre Angela in Marija ter družine Ocvirk, Ratej, Gobec, Kuhar.

Celje, Ljubljana, Sodna vas, Cleveland, v decembru 1979.

ZAHVALA

Občinski Odbor Rdečega križa Laško se najlepše zahvaljuje vsem krvodajalcem, ki so se v tako lepem številu odzvali odvzemu krvi dne, 21. 12. 1979.

Posebna zahvala gre gostišču »HUM« Laško, ki je nudila ogrevano dvorano in pa gostoljubje za nemoteno delovanje ekipe Transfuzijskega zavoda iz Celja

Komisija za kadrovska vprašanja

ZDRUŽENJA ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIČARJEV

na podlagi 14/1 sklepa izvršnega odbora RAZPISUJE prosta dela in naloge

VODJE DELAVNE SKUPNOSTI – VOZNIKA INŠTRUKTORJA

Pogoji:

Poleg splošnih pogojev mora kandidat imeti, višjo ali srednjo strokovno izobrazbo, vodilne ali vodst. sposobnosti, izpit voznika inštruktorja, da je moralno politično neoporečen, ustrezne delovne izkušnje, da je član ZŠAM Žalec.

Osební dohodek je določen s pravilnikom o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebno in skupno porabo.

Ponudbe z dokazili prejema 15 dni od dneva objave razpisa na naslov: ZDRUŽENJE ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIČARJEV ŽALEC 63310 ŽALEC.

KOMPAS
JUGOSLAVIJA

VABIMO VAS NA SMUČIŠČA ITALIJANSKIH DOLOMITOV
PASSO PORDOI 1980 V PECOL, sport hotel BELLAVISTA

Hotel je na samem smučišču s sodobnim udobjem: disco, sauna, smuka je možna izpred hotela prek obsežnega sistema žičnic, gostoljubje in domače vzdušje.

Izkoristite ugodnosti, ki vam jih nudimo in preživeli boste z nami 8 dni aktivnega zimskega dopusta na snegu in soncu.

Odhodi so 12. in 26. januarja 1980 iz CELJA izpred VRTNICE.

TV SPORED

NEDELJA, 30. 12.

8.30 POROČILA (Lj)
 8.35 ZA NEDELJSKO DOBRO JUTRO: Mladinski pevski zbor Maribor (Lj)
 9.05 TV KAZIPOT (Lj)
 9.25 A. Haley: KORENINE, TV nadaljevanje (Lj)
 10.10 DISNEYEV SVET (Lj)
 11.10 ČEBELICA MAJA (Lj)
 11.25 MOZAIK (Lj)
 11.30 KMETIJSKA ODDAJA (Zgb)
 12.30 POROČILA (do 12.35) (Lj)
 13.40 Oberstdorf: SMUČARSKI SKOKI, prenos (EVR, Lj)
 Znašla se bom, dokumentarni film (Lj)
 Ilok, oddaja TV Beograd (Lj)
 Poročila (Lj)
 Komorna glasba skozi stolletja (Lj)
 Športna poročila (Lj)
 To so gadi, slovenski film (Lj)
 18.50 V. Brest: ČAROVNIK UJTATA, 3. del (Lj)
 19.12 PALČEK SMUK, risanka (Lj)
 19.20 CIKCAK (Lj)
 19.30 TV DNEVNIK (Lj)
 19.55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
 20.00 G. Stefanovski: NAŠA LETA, nadaljevanje in konec (Lj)
 21.05 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
 21.10 DOKUMENTARNA ODDAJA (Lj)
 21.45 TV DNEVNIK (Lj)
 22.00 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Sa)
 22.15 ŠPORTNI PREGLED (Zgb)

PONEDELJEK, 31. 12.

9.30 TV V ŠOLI: Novoletna pravljica (Zgb)
 10.00 TV V ŠOLI: Materinščina, Risanka, Biologija (do 11.10) (Bgd)
 15.30 TV V ŠOLI – ponovitev (do 16.00) (Zgb)
 16.10 POROČILA (Lj)
 16.15 OD ZIME DO ZIME (Lj)
 16.30 PRIGODE "GRISLIJA" ADAMSA, film (Lj)
 18.00 MOZAIK (Lj)
 18.05 OBZORNIK (Lj)
 18.15 MLADI ZA MLADE (Lj)
 19.00 V. Brest: ČAROVNIK UJTATA – 4. del (Lj)
 19.15 PALČEK SMUK, risanka (Lj)

19.20 CIKCAK (Lj)
 19.30 TV DNEVNIK (Lj)
 19.55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
 20.00 TV ŽEHTNIK (Lj)
 20.40 KAKO PA DRUGOD, kratek sprehod po silvestrskih programih drugih TV centrov (Lj)
 21.00 I. Torkar: ČEDNOST V DOLINI ŠENTFLORJANSKI, komedija (Lj)
 21.40 Z GLASBO V NOVO LETO (Lj)
 24.00 ČESTITKA (Lj)
 0.05 NA ZDRAVJE – PESMI OD TRIGLAVA DO GEVGLIJE (Lj)
 0.45 V PLESNEM RITMU (orkester Jamesa Lasta) (Lj)
 1.30 OKLAHOMA, glasbeni film (Lj)
 3.45 OSTALA JE LE GLASBA (Lj)
 4.15 NASVETI ZA "MAČKA" (Lj)
 4.40 RISANKE (do 4.50) (Lj)

TOREK, 1. 1.

9.00 POROČILA (Lj)
 9.05 RISANKE (Lj)
 9.25 ZA NOVOLETNO DOBRO JUTRO: Ansambel Mihe Devžana (Lj)
 9.55 F. Milčinski: ŽOGICA MAROGICA (Lj)
 10.35 ČAKANJE NA DEŽ, češki film (Lj)
 11.45 NASVETI ZA "MAČKA" (Lj)
 12.10 POROČILA (Lj)
 12.15 Dunaj: NOVOLETNI KONCERT – prenos (EVR)
 13.30 Garmisch: SMUČARSKI SKOKI – prenos (EVR)
 15.30 IZ NOVOLETNIH SPOREDOV DRUGIH TV CENTROV (Lj)
 16.55 ZLATA LETA KOMEDIJE film (Lj)
 18.10 POROČILA (Lj)
 18.15 SVET NA PRELOMU STOLETJA (Lj)
 19.15 PALČEK SMUK, risanka (Lj)
 19.20 CIKCAK (Lj)
 19.30 TV DNEVNIK (Lj)
 19.55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
 20.00 7 + 7, zabavno glasbena oddaja (Lj)
 20.40 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
 20.45 KOMEDIJA (Lj)
 21.25 IZ NOVOLETNIH SPOREDOV (Lj)
 23.00 POROČILA (Lj)

SREDA

14.55 POROČILA IN TV IGRA (N. Sad)
 16.00 IGRANI FILM (Bgd II)
 18.30 TV KOMEDIJA (Bgd II)
 19.30 TV DNEVNIK (Bgd II)
 20.00 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Bgd II)
 22.15 VČERAJ, DANES, JUTRI (Zgb)
 22.30 NARODNA GLASBA (do 23.00) (Zgb II)
 9.30 POROČILA (Lj)
 9.35 ANSAMBEL AVSENIK (Lj)
 10.05 MLADINSKA ODDAJA TV NOVI SAD (Lj)
 10.55 MEDVEDEK V VESOLJU, lutkovni film (Lj)
 12.00 RISANKA (Lj)
 12.10 POROČILA (Lj)
 12.15 IZ NOVOLETNIH SPOREDOV (Lj)
 15.20 MODRA PLAVUT, avstralski film (Lj)
 16.55 MOZAIK (Lj)
 17.00 POROČILA (Lj)
 17.05 TA ROŽA JE ZATE, mladinska oddaja (Lj)
 18.15 ŠPORT V LETU 1979 (Zgb)
 19.15 PALČEK SMUK, risanka (Lj)
 19.20 CIKCAK (Lj)
 19.30 TV DNEVNIK (Lj)
 19.55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
 20.00 FILM TEDNA: Jesenski maraton, sovjetski film (Lj)
 21.30 DISKOTEKA, oddaja TV Beograd (Lj)
 22.30 POROČILA (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

18.15 ŠPORT V LETU 1979 (Bgd II)
 19.30 TV DNEVNIK (Bgd)
 20.00 IZ NOVOLETNIH SPOREDOV (Zgb I)
 21.30 INFORMATIVNA ODDAJA (Zgb)
 21.45 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Bgd)

ČETRTEK, 3. 1.

10.00 TV V ŠOLI: Kemija, Umetnost, Pravljica (Bgd)
 12.30 TV V ŠOLI (do 13.00) (Zgb)
 17.05 POROČILA (Lj)
 17.10 DEDIŠČINA ZA PRIHODNOST, dokument. film (Lj)
 17.55 KURIR GOCE DELČEVA, nadalj. TV Skopje (Lj)
 18.25 MOZAIK (Lj)
 18.30 OBZORNIK (Lj)
 18.40 DOKUMENTARNA ODDAJA (Lj)
 19.15 RISANKA (Lj)
 19.20 CIKCAK (Lj)
 19.25 ZRNO ZA ZRNO (Lj)
 19.30 TVD (Lj)
 19.55 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)
 20.00 DOKUMENTARNA ODDAJA (Lj)
 21.00 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Lj)
 V ZNAMENJU (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

18.15 ZNANOSTI (Bgd)
 18.45 HUMORISTIČNI KLUB (Bgd)
 19.30 TV DNEVNIK (Zgb II, Tg)
 20.00 SVET V LETU 1979 (Sa)
 21.05 MLADI 79 (Bgd)
 21.50 AKCIJE (Bgd)

Lestvico zabavnih melodij vam poklanja
KONUS TOZD BLAGOVNA HIŠA
 CELJE s prodajalnami
 v Celju, Rogški Slatini in Slovenskih Konjicah

LESTVICA ZABAVNIH MELODIJ:

1. EL LUTE – BONEY M
2. ZAKUNI SE LJUBAVI – SREBRNA KRILA
3. SUPERMAN – PEPEL IN KRI
4. TU SEI L'UNICA DONNA PER ME – ALAN SORRENTI
5. RECI MI TIHO, TIHO – NOVI FOSILI

KUPON
 za lestvico zabavnih melodij

Glasujem za pesem

izvajalec

Ime, priimek, naslov

Nagrajenca: Olga Podkoritnik, Rečica 179, Laško
 Franc Žgank, Griže 66

Pišite na naslov: Novi tednik – Radio Celje, Trg V. kongresa 3 a, Celje
 Lestvica domačih melodij je na sporedu vsak torek ob 17.15, lestvica zabavnih melodij pa vsako soboto ob 17.45.
 Vsakič nagrada mala plošča.

Plošče in kasete melodij, ki ste jih izbrali, so vam na voljo v prodajnih enotah KOVINO TEHNA – TOZD TEHNIČNA TRGOVINA Celje.

LESTVICA DOMAČIH MELODIJ:

1. POLETI, POZIMI – AVSENIK
2. OHČETNA POLKA – PUHAR
3. SPET SMO PRIJATELJI ZBRANI – DOVŽAN
4. ČEZ POLJANE – PETRIČ
5. LISTJE PADA – BURNIK

KUPON
 za lestvico domačih melodij

Glasujem za pesem

izvajalec

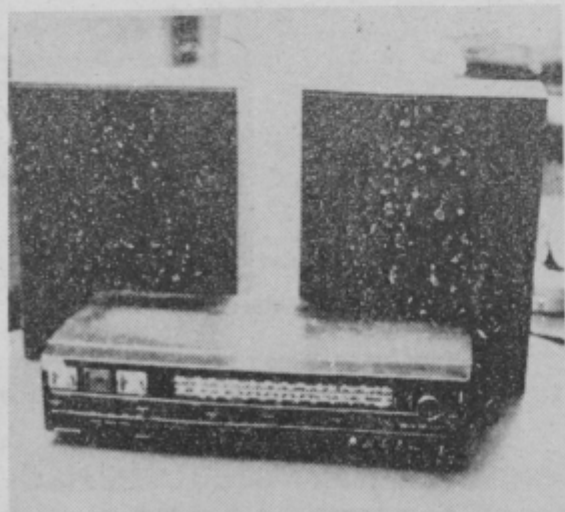
Ime, priimek, naslov

SREČNO NOVO LETO
 in srečno vožnjo
 želi vsem svojim strankam

MIRAN BRANCE 8 Laško
 VW – Golf D in Audi servis

POIŠČITE V... TEHNIKI

V Tehniki so vedno bogato založeni z različnimi akustičnimi aparati. Tokrat smo slikali Iskrin stereo radijski sprejemnik, ki stane okrog 14.000 tisočakov. Izjemno dober radijski aparat s čudovitim zvokom. Primeren je tudi za večje prostore.

KOVINOTEHNA
 TOZD Tehnična trgovina

RADIO CELJE

SPORED

OD 27. 12. 1979 DO 2. 1. 1980

Četrtek, 27. 12.: 8.00 poročila, 8.05 dopoldne z vami (vmes ob 9.00 poročila), 10.00 zaključek sporeda, 15.30 obvestila, 16.00 poročila, 16.05 čestitke in pozdravi, 16.30 V ŽIVO: DEDEK MRAZ NA OBISKU (vmes ob 17.00 kronika), 17.45 zabavni globus, 18.00 zaključek sporeda.

Petek, 28. 12.: 8.00 poročila, 8.05 petkov mozaik (vmes ob 9.00 poročila), 10.00 zaključek sporeda, 15.30 obvestila, 16.00 poročila, 16.05 čestitke in pozdravi, 16.45 zabavni globus, 17.00 kronika, 17.15 rezerviran čas, 17.45 kulturni feljton, 18.00 zaključek sporeda.

Sobota, 29. 12.: 8.00 poročila, 8.05 dopoldne z vami (vmes ob 9.00 poročila), 10.00 zaključek sporeda, 15.30 obvestila, 15.45 športna sobota, 16.00 poročila, 16.05 čestitke in pozdravi, 17.00 kronika, 17.15 zabavni globus, 17.30 filmski sprehodi, 17.45 lestvica zabavnih melodij, 18.00 zaključek sporeda.

Nedelja, 30. 12.: 10.00 NOVOLETNA ODDAJA RADIA CELJE

Ponedeljek, 31. 12.: ni oddaje

Torek, 1. 1.: ni oddaje

Sreda, 2. 1.: ni oddaje

Četrtek, 3. 1. 8.00 poročila, 8.05 dopoldne z vami (vmes ob 9.00 druga poročila), 10.00 zaključek sporeda, 15.30 obvestila, 15.45 zabavni globus, 16.00 kronika, 16.15 čestitke in pozdravi, 16.30 VESELO V NOVO LETO, 18.00 zaključek sporeda.

Petek, 4. 1.: 8.00 poročila, 8.05 petkov mozaik (vmes ob 9.00 druga poročila), 10.00 zaključek sporeda, 15.30 obvestila, 16.00 poročila, 16.05 čestitke in pozdravi, 16.45 zabavni globus, 17.00 kronika, 17.15 glasbo vam izbira..., 17.45 turistična oddaja, 18.00 zaključek sporeda.

Sobota, 5. 1.: 8.00 poročila, 8.05 dopoldne z vami

(vmes ob 9.00 poročila) 9.30 filmski sprehodi, 10.00 zaključek sporeda, 15.30 obvestila, 15.45 športna sobota, 16.00 poročila, 16.05 čestitke in pozdravi, 17.00 kronika, 17.15 lestvica zabavnih melodij, 17.30 kulturni feljton, 17.45 zabavni globus, 18.00 zaključek sporeda.

Nedelja, 6. 1.: 10.00 poročila, 10.10 obvestila, 10.30 Kekčevi prijatelji, 10.45 predstavljamo vam, 11.00 žveplometer, 11.30 kmetijska oddaja, 12.00 čestitke in pozdravi, 12.45 zabavni globus, 13.00 poročila, 13.05 Joj, kam bi del, 13.30 literarna oddaja, 13.45 iz domačih logov, 14.00 zaključek sporeda.

Ponedeljek, 7. 1.: 8.00 poročila, 8.05 športno dopoldne (vmes ob 9.00 druga poročila), 10.00 zaključek sporeda, 15.30 obvestila, 16.00 poročila, 16.05 čestitke in pozdravi, 16.30 reportaža, 16.45 zabavni globus, 17.00 kronika, 17.15 lestvica narodno-zabavnih melodij, 17.30 športni pregled, 17.45 glasbene novosti, 18.00 zaključek sporeda.

Torek, 8. 1.: 8.00 poročila, 8.05 dopoldne z vami (vmes ob 9.00 druga poročila), 10.00 zaključek sporeda, 15.30 obvestila, 16.00 poročila, 16.05 čestitke in pozdravi, 16.30 iz delovnih organizacij, 16.45 zabavni globus, 17.00 kronika, 17.15 iz arhiva resne glasbe, 17.45 odmevi, 18.00 zaključek sporeda.

Sreda, 9. 1.: 8.00 poročila, 8.05 dopoldne z vami (vmes ob 9.00 druga poročila), 10.00 zaključek sporeda, 15.30 obvestila, 16.00 poročila, 16.05 čestitke in pozdravi, 16.45 zabavni globus, 17.00 kronika, 17.15 domači ansambli, 17.30 aktualno, 17.45 iz zakladnice zborovske glasbe, 18.00 zaključek sporeda.

IZ SPOREDA

Nedelja, 30. 12. 79.: NOVOLETNA ODDAJA RADIA CELJE –

Podobno kot lani smo tudi letos pripravili novoletni spored, v katerem ne bo nobene od sicer rednih oddaj vsakodnevnega sporeda. V zabavni oddaji, ki bo predvidoma celo nekoliko daljša kot običajne nedeljske štiri ure, vam pripravljajo sodelavci novoletni polurni žveplometer, v glasbenem sporedu bomo zavrteli melodije, ki ste jih poslušali lani najraje, od vas se bodo poslovili s svojimi prispevki vsi novinarji in napovedovalci radia, zavrteli vam bomo novoletno oddajo Joj, kam bi del in še in še. Skratka, od starega leta se bomo poslovili kar se da zabavno.

ANDI 78

PO KORDILJERAH DO PRESTOLNICE INKOV

MACHU PICCHU

Ko sva v kuhinji videla samevati Čajza, pričakovala pa že vso veselo družino, se je najino zadovoljstvo po vzponu na Pisco hitro razblinilo. Opustila sva načrtovani vrisk zmagovalstva in razočarana prisledla na kamne, ki so v kuhinji nadomeščali stole. Osem dni jih že ni nazaj in tudi nobene vesti od njih. So premagali Huascarano ledenik in srečno prišli v dolino? Najtežja je prav ta mučna negotovost! Spet so naši pogledi v praznovrnem upanju kar naprej uhajali v temo proti severnemu bregu jezera, in končno se je v daljavi tudi tokrat nekaj zasvetilo. Planili smo iz šotora in nestrpnost opazovali luči, ki so se počasi bližale in se v neenakomernem ritmu prekinjale za skalovjem ob cesti. Potem se je iz teme izluščila oblika vozila in spoznali smo Ricardov tovornjak. Tu so! Vsi trije hudo utrujeni, toda zdravi in zadovoljni.

To je bil najlepši zaključek tega lepega in dogodkov polnega dne! Utrujenost je bila na mah pozabljena in veselo smo si pripovedovali dogodivščine zadnjih dni. Celo Ricardo, ki ni ničesar razumel, se je zadovoljno nasmihal. Po malem so mu že prirastli na srce, pa tudi v

nas čaka. Prave postelje, pravi stoli namesto kamnov in pogrnjene mize namesto mizaž na kolenih.

Nekateri pa so se najbolj veselili sladkega perujskega piva.

Popoldne se je oglašil še Lucho po slovo in po zračno blazino, naslednje jutro ob prvem svitu pa je priropotal Ricardo. Podrli smo šotore, vse skupaj natovorili na kamion in se končno še sami stlačili med prtljago in k šoferju v kabino. Rad bi videl v srce in dušo vsakogar od nas, ko smo se zadnjikrat ozirali po belih lepoticah in stenah, ki so obkrožale dolino, v kateri smo preživeli štiri neponovljive tedne. Težo slovesa je odtehtala pomisel na doživetja, ki so bila še pred nami, pa tudi na povratek domov.

V Yungayu nas je Ricardova žena pogostila s šunko z jajci in pivom. Oddolžili smo se s špecerijo, ki nam je še ostala, se pristrčno poslovili in se odpeljali po sončni Rio Santi na jug proti Huarazu in naprej čez Kordiljere. 4000 metrov visoki altiplano, ki so

Ricardo hladi motor svojega »dodža« 4020 m nad morjem. Potem se cesta polagoma spušča proti Pacifiku.

Piše:

DR. JOŽE ČETINA

14

Limo nas bo lahko odpeljal in to zanj pomeni kar lep zaslužek.

Dan nato je bila baza podobna mravljišču, v katerega je nekdo dregnil. S pospravljanjem je pač dosti več dela kot s postavljanjem. V kuhinjskem šotoru se je prevrnil gorilnik s čajem in šotor se je v hipu spremenil v bakljo, iz katere smo reševali, kar se je rešiti dalo, na srečo še pravočasno tudi jeklenko s plinom. Niti ta smola nas ni oropala dobre volje, saj se je na koncu vse le srečno izteklo, pa še nekaj prijetnih dni

ga na obzorju omejevali ledeniki, se je kopal v blagi toploti popoldanskega sonca. Potem se je cesta polagoma začela spuščati po neštehtih zavojih skozi divje soteske, dokler nismo po vedno bolj bujnem zelenju, palmih gajih, nasadih sladkornega trsa, drugih kulturah in vse pogostejših naseljih lahko sklepali na bližino obale. Dvesto kilometrov dolgi puščavski pas ob Tihem oceanu smo prevozili že v mraku in nekaj pred polnočjo nas je pod svojo gostoljubno streho spet sprejel italijanski alpinistični klub v Limi.

KADAR NAS KDO ZAPUŠČA

Kadar nas kdo zapušča za vekomaj, nas njegovih oči sijaj zbudi iz dnevnega trušča:

toliko smo govorili, tolikokrat smo se gledali, pa si nismo src izpovedali, slepi smo se tajili.

Zdaj si ptič iznad našega obzorja, zate smo ribe v mračju voda, ta praznosta je mrzla tema, med nami in teboj je gluhotost prostora.

Ob čudne žalosti je čist naš duh: kako ozko živimo, se zavemo, samo bijemo se, vemo, za posteljo, streho in kruh.

MIRAN JARC

PRVI SNEG NI PRESENETIL

Glede na lanskoletne izkušnje bi lahko upravičeno pričakovali, da bomo ob letošnjem prvem snegu zopet godrnjali zaradi neočiščenih cest in ulic. Tokrat ni bilo tako. In tako je tudi prav. Izkazali so se komunalci, pa tudi ljudje, ki sicer sami poskrbijo za čiščenje. Posnetek pa smo napravili na Polzeli.

J. V.-T. T.

KADAR SE KRAVE DELAJO VAŽNE

V Maču v Hrvatskem Zagorju je neka krava dajala mleko šele potem, ko je dobila poljubček. Krava Josipa Šoštarja iz Ivanca pri Varaždinu je pila vodo samo iz vodovodne pipe, sicer sploh ni hotela piti. Ni pomoči, prišel je čas, ko se celo krave delajo važne.

PLIMA IN OSEKA

Še en rekord, za katerega najbrž niste vedeli. Največjo razliko med plimo in oseko, oziroma med najvišjo in najnižjo gladino morja so na naši obali izmerili v Pulju. Znašala je 217 cm. Največja razlika med plimo in oseko na Reki je znašala le 135 centimetrov.

POKOPALIŠČE MORNARJEV IN ADMIRALOV

Mornariško pokopališče v Pulju je edinstveno v naši državi. To je poslednje pristanišče mnogih mornarjev, kapitanov, admiralov. Tu počivajo tisti, ki so hoteli Pulj odtujiti in tisti, ki so s svojim življenjem dokazali, da je to slovanska zemlja. Tu počivata v istem grobu mornarja Ljubomir Kraus in František Kautski, ki sta bila 1918 ustreljena zaradi zarote proti avstroogrski monarhiji. V steno spominske kapelice je vžidana tudi spominska plošča Janku Vukoviću, prvega poveljnika jugoslovanske flote, ki je v viharjih dneh leta 1918 utonil skupaj s svojo admiralsko ladjo Viribus Unitis.

POSKRBLJENO ZA DOBROTE!

V Braslovčah je KZ Savinjska dolina pripravila začetni tečaj kuhanja, ki se ga je udeležilo 18 žensk. V tečaju so se naučile kuhanja več kot sto različnih jedi. Sicer pa bodo v žalski občini v začetku prihodnjega leta pripravili še pet podobnih tečajev. Tudi te bo vodila Alojzija Sepec. Ob tem pa lahko upamo le to, da bo v trgovinah na voljo dovolj mesa, mleka in kanev koncev tudi kavice.

J. V.-T. T.

